

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΘΕΜΑ: Η ΕΜΦΑΝΙΣΗ & Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΚΤΙΩΝ "OFFSHORE"
ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ.

ΟΜΑΔΑ: 1) ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
2) ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΣ
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : κα ΜΕΛΙΔΩΝΗ ΜΑΡΙΑ

ΠΑΤΡΑ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2005

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	σελ. 6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΩΝ OFFSHORE	σελ. 7
1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΑ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΙΩΝ.....	σελ. 7
1.2 ΑΙΤΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	σελ. 8
1.3 ΔΙΕΘΝΗ ΥΠΕΡΑΚΤΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ (IOFC).....	σελ. 9
1.3.1 ΔΙΜΕΡΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ IOFC.....	σελ. 10
1.3.2 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΥΠΕΡΑΚΤΙΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ (IOFC)	σελ. 13
1.4 ΚΙΝΗΤΡΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΙΩΝ	σελ. 16
1.4.1. ΑΠΟΦΥΓΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	σελ. 17
1.4.2. ΑΠΟΦΥΓΗ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	σελ. 17
1.4.3. ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ.....	σελ. 18
1.4.4. ΑΠΟΦΥΓΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΩΝ.....	σελ. 18
1.5 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ OFFSHORE	σελ. 19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : ΠΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ – ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ OFFSHORE	σελ. 21
2.1 ΓΕΝΙΚΑ	σελ. 21
2.2 ΝΑΥΤΙΛΙΑ	σελ. 21
2.3 ΑΚΙΝΗΤΑ	σελ. 23
2.4 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.....	σελ. 25
2.5 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ (leasing)	σελ. 25
2.6 ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ – ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ - Holding.....	σελ. 26
2.7 ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ - ΕΞΑΓΩΓΕΣ – ΤΡΙΓΩΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	σελ. 27
2.8 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ.....	σελ. 27
2.9 ΠΑΡΟΧΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ.....	σελ. 28
2.10 ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	σελ. 29
2.11 ΥΠΕΡΑΚΤΙΑ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ (Offshore Investment Funds)	σελ. 29

2.12	ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	σελ.30
2.13	ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (Administration companies).....	σελ.30
2.14	ΕΜΠΙΣΤΕΥΜΑΤΑ (trusts)	σελ.31
2.14.1.	ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ TRUSTS	σελ.33
2.14.2.	OFFSHORE TRUSTS	σελ.35
2.15	ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	σελ. 36
2.16	ΕΤΑΙΡΙΕΣ Nominee (αντιπροσώπησης)	σελ.36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΙΟΦCS.....σελ. 38

3.1	ΓΕΝΙΚΑ.....	σελ.38
3.2	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ...	σελ.39
3.2.1.	ΜΕΤΡΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ.....	σελ.40
3.3	ΔΟΜΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ	σελ.41
3.4	ΕΙΔΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	σελ.42
3.5	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	σελ.43
3.6	ΚΥΠΡΟΣ	σελ.44
3.6.1.	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	σελ.45
3.6.2	ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	σελ.46
3.6.3	ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ	σελ.49
3.6.4	ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	σελ.52
3.6.4.1	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΕΝΟΣ ΠΛΟΙΟΥ ΥΠΟ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΣΗΜΑΤΑ.....	σελ.52
3.6.4.2	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΓΓΡΑΦΗΣ.....	σελ.52
3.6.5	ΔΙΕΘΝΗ ΚΑΤΑΠΙΣΤΕΥΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	σελ.53
3.6.6	ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ (INTERNATIONAL BUSINESS COMPANIES) ΚΑΙ Φ.Π.Α.....	σελ.57

3.7 ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	σελ.58
3.7.1.ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ.....	σελ.58
3.7.1.1 ΦΟΡΟΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ.....	σελ.59
3.7.2 ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ.....	σελ.59
3.7.3 ΕΤΑΙΡΙΕΣ	σελ.60
3.7.3.1 ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΣΥΣΤΑΣΗΣ.....	σελ.61
3.7.3.2 ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΔΟΜΗ.....	σελ.62
3.7.4 ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ	σελ.62

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΙ.....σελ.63

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	σελ.63
4.2 ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΙ	σελ.63
4.3 ΑΝΔΟΡΑ	σελ.65
4.4 ΒΡΕΤΑΝΙΚΟΙ ΠΑΡΘΕΝΟΙ ΝΗΣΟΙ	σελ.66
4.5 ΠΑΝΑΜΑΣ	σελ.69
4.6 ΝΕΒΑΔΑ	σελ.71
4.7 ΛΙΒΕΡΙΑ	σελ.72

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ, ΚΟΜΠΙΝΕΣ ΚΑΙ ΞΕΠΛΥΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΙΩΝ.....σελ.74

5.1 ΓΕΝΙΚΑ	σελ.74
5.2 ΤΡΙΓΩΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (ΥΠΕΡΤΙΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ –ΥΠΟΤΙΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ).....	σελ.75
5.2.1 ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΟΧΗ ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ.....	σελ.75
5.2.2 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΡΙΓΩΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ.....	σελ.76

5.3 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΣΕ ΙΟFC	σελ.78
5.3.1 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΜΕΣΩ ΙΟFC.....	σελ.79
5.4 ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	σελ.81
5.4.1 ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ.....	σελ.81
5.4.2 ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΒCCI	σελ.82
5.5 ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΒΙΤΡΙΝΑΣ- ΕΙΚΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ	σελ.83
5.5.1 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΞΕΠΛΥΜΑΤΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΣ.....	σελ.84
5.6 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ	σελ.86
5.7 ΥΠΕΡΑΚΤΙΑ " ΑΚΙΝΗΤΑ	σελ.87
5.8 OFFSHORE ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ	σελ.88
5.9 ΤΟ ΣΕΡΒΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ	σελ. 89
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	σελ 90
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ OFFSHORE ΣΤΗΝ	
ΕΛΛΑΔΑ.....	σελ.91
1 ΓΕΝΙΚΑ	σελ.91
2 ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΝΟΜΟΣ	
3091/2002 (ΦΕΚ Α 330/24.12.2002)	σελ.92
2.1 Άρθρο 15 - Ειδικός φόρος επί ακινήτων	σελ.92
2.2 Άρθρο 16 - Ευθύνη παρένθετων προσώπων	σελ.95
2.3 Άρθρο 17 - Διαδικασία επιβολής του ειδικού φόρου	σελ.96
2.4 Άρθρο 18 -Μεταβατική διάταξη	σελ.100
2.5 ΑΠΟΦΑΣΗ	σελ. 102
2.6. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ	σελ.103
3 ΤΗΡΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΒΣ ΓΙΑ ΤΙΣ OFFSHORE ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ Ή	
ΑΝΑΓΕΙΡΟΥΝ ΑΚΙΝΗΤΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΝΟΜΟΣ 3052/2002	σελ.106
4. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΤΩΝ OFFSHORE-ΟΡΙΣΜΟΣ OFFSHORE	
ΕΤΑΙΡΙΑΣ	σελ.107
5. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΓΙΑ ΑΓΟΡΑ ΥΛΙΚΩΝ.....	σελ.110
6 .ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΗΣ OFFSHORE ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ.....	σελ.111
7. ΑΓΟΡΑ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΤΩΝ	
OFFSHORE.....	σελ.111

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η ανάγκη των εταιριών για δυνητική αύξηση της κερδοφορίας τους ήταν ο ουσιαστικότερος λόγος επέκτασης τους πέρα από τα στενά γεωγραφικά όρια των χωρών στις οποίες δραστηριοποιούνται. Στη προσπάθεια αυτή συνετέλεσε , η διεθνοποίηση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών καθώς και η ραγδαία ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου που χαρακτήρισε την μεταπολεμική περίοδο. Προς την κατεύθυνση αυτή συνέτεινε τελευταία και η σταδιακή φιλελευθεροποίηση των περιορισμών που υπήρχαν στον τομέα της διακίνησης των κεφαλαίων και του συναλλάγματος από το σύνολο σχεδόν των ανεπτυγμένων χωρών.

Το φαινόμενο αυτό εξέθεσε τις επιχειρήσεις σε διάφορους κινδύνους με σημαντικότερο τον φορολογικό κίνδυνο δεδομένου ότι αναγκάζοντο να λειτουργούν σε διάφορα και πολλές φορές όχι σταθερά φορολογικά καθεστάτα. Σημαντικότερη πτυχή αυτού του κινδύνου αποτελεί η διπλή φορολόγηση των κερδών , κατά την οποία τα κέρδη ενός ξένου υποκαταστήματος φορολογούνται πλήρως στην ξένη χώρα και στην συνέχεια τα μετά από φόρους κέρδη , που επαναπατριζονται στην μητρική υπό μορφή μερίσματος , να υπόκεινται σε φορολογία ως εισόδημα της μητρικής ..

Την έλλειψη εναρμόνισης των διακρατικών φορολογικών συστημάτων , έτσι ώστε να μην επιβαρύνονται οι επιχειρήσεις στις διεθνείς δραστηριότητες τους με αυξημένους φόρους , την υποκατέστησε το ίδιο το διεθνές κεφάλαιο στην επιδίωξη του να δημιουργήσει τις όσο το δυνατόν καλύτερες συνθήκες για την απρόσκοπτη κυκλοφορία του. Εφηύρε το θεσμό των υπεράκτιων (offshore) εταιριών .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΩΝ OFFSHORE

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΑ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Offshore εταιρίες, είναι εταιρίες που λειτουργούν ως μέσο συνεργασίας μεταξύ της χώρας που λειτουργεί η offshore και οποιασδήποτε άλλης χώρας που ενδιαφέρεται για την διενέργεια εμπορικών δραστηριοτήτων, με προνομιακό φορολογικό καθεστώς και κοινό προσανατολισμό το διεθνές εμπόριο και τις διεθνώς οικονομικές δραστηριότητες κάθε είδους, όπως τραπεζικές, επενδυτικές κτλ. Πάντοτε με την τήρηση των προϋποθέσεων που ορίζουν οι εκάστοτε τοπικές ιδιαιτερότητες.

Στην χώρα μας για τις ανάγκες της φορολογίας εισοδήματος δόθηκε ο ορισμός της offshore εταιρίας που έχει ως εξής:

“Ως εξωχώρια εταιρία εννοείται η εταιρία που έχει την έδρα της σε αλλοδαπή χώρα και με βάση την νομοθεσία της δραστηριοποιείται αποκλειστικά σε άλλες χώρες και απολαμβάνει ιδιαίτερα ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης

Επιπλέον σύμφωνα με την εισηγητική έκθεση του Ν.3091/2002 (παράρτημα 2) ως υπεράκτιες θεωρούνται οι εταιρίες που δεν έχουν δραστηριότητα στη χώρα στην οποία φέρονται ότι έχουν την καταστατική τους έδρα και των οποίων οι μετοχές ή τίτλοι παραστατικοί ιδιοκτησίας είναι κατά κανόνα ανώνυμοι. Για τις χώρες αυτές έχει επικρατήσει διεθνώς ο όρος “ φορολογικός παράδεισος ”, γιατί επιτρέπει την μη φορολόγηση της εξωχώριας εταιρίας ή τη φορολόγηση της κατά τρόπο ευνοϊκό. Οι φορολογικοί παράδεισοι απασχολούν διεθνείς οργανισμούς, όπως ο ΟΟΣΑ, ο οποίος με βάση κριτήρια, όπως αυτά της διαφάνειας και της φορολόγησης, χαρακτηρίζει μια χώρα ως φορολογικό παράδεισο και δημοσιεύει πίνακες των χωρών αυτών.

Τα κύρια χαρακτηριστικά των offshore είναι:

- Εταιρίες που συγκροτούν μια ανεξάρτητη νομική κοινότητα απαλλαγμένη από επιδράσεις και προκαταλήψεις, η οποία λειτουργεί ως ένας τρίτος οργανισμός, που παρέχει υποκειμενικές συμβουλές και απόψεις βασισμένες σε ανεξάρτητη έρευνα για ιδιαίτερα προνομιακή φορολογική μεταχείριση.
- Εξασφαλίζουν ασφαλή τρόπο διάθεσης και εκμετάλλευσης του χρήματος. Εξαιτίας της περιρρέουσα επενδυτικής πραγματικότητας, το επενδυτικό κοινό απαιτείται να έχει επιπρόσθετες πληροφορίες από μια εξωτερική ανεξάρτητη πηγή. Στο σημείο αυτό επιφλοχωρεί ο θεσμός των offshore εταιριών.
- Μπορούν να αποδειχθούν ιδιαίτερα χρήσιμες στην περίπτωση που ένας πολίτης έχει περιουσιακά αποθέματα σε διάφορες χώρες του κόσμου ή τίθεται ζήτημα κληρονομιάς αφού η φορολογική μεταχείριση είναι ιδιαίτερα ευνοϊκή.
- Οποιοσδήποτε επιθυμεί μπορεί να δημιουργήσει, καθώς στις περισσότερες χώρες δεν υπάρχουν νομοθετικοί περιορισμοί που εμποδίζουν τους ενδιαφερομένους.
- Λειτουργούν ως " ασφαλιστική δικλείδα " για την ορθή λειτουργία των επιχειρήσεων, την διανομή και αύξηση του κεφαλαίου, την εγγύηση για ανταπόκριση σε υποχρεώσεις, την πρόσληψη υπάλληλων, την αγορά προϊόντων και υπηρεσιών, την δημιουργία επαφών και την διατήρηση ολοκληρωτικού ελέγχου.

1.2 ΑΙΤΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Υπολογίζεται, χωρίς να υπάρχουν επίσημα στοιχεία, δεδομένης της μη παροχής πληροφόρησης που χαρακτηρίζει τον χώρο των offshore ότι σχεδόν ο μισός όγκος των χρηματικών συναλλαγών σε διεθνές επίπεδο συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με υπεράκτια κέντρα

Η ανάπτυξη του εμπορίου και των χρηματοοικονομικών συναλλαγών σε διεθνές επίπεδο καθώς και η σταδιακή εξάλειψη των περιορισμών που υπήρχαν στον τομέα της διακίνησης των κεφαλαίων και του συναλλάγματος από το σύνολο σχεδόν των ανεπτυγμένων χωρών δημιούργησαν τις συνθήκες για αναζήτηση εναλλακτικών τρόπων επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Αναζητώντας τα αίτια δημιουργίας των πολυάριθμων πλέον υπεράκτιων εταιριών παρατηρούμε ότι το σημαντικότερο ήταν η ανάγκη επιβίωσης και γρήγορης οικονομικής

ανάπτυξης κρατών, κατά πλειοψηφία μικρού μεγέθους χωρίς σημαντικούς οικονομικούς πόρους με περιορισμένες δυνατότητες, να διατηρήσουν την εθνική τους κυριαρχία και οικονομική αυτοτέλεια .

Μοναδική διέξοδος για τις οικονομίες των κρατών αυτών αποτέλεσε η παροχή ειδικών διευκολύνσεων σε αλλοδαπούς επιχειρηματίες με σκοπό την προσέλκυση των κεφαλαίων τους και την προτροπή αυτών να χρησιμοποιήσουν το έδαφος τους ως βάση των οικονομικών τους δραστηριοτήτων . Οι εν λόγω διευκολύνσεις αφορούσαν κατά κύριο λόγο φορολογικές απαλλαγές και απαλλαγή από δεσμεύσεις της εργατικής και ασφαλιστική νομοθεσίας . Πολυάριθμες επιχειρήσεις αλλά και ευκατάστατοι ιδιώτες θέλησαν να επωφεληθούν από τις παρεχόμενες διευκολύνσεις των προαναφερθέντων κρατών αποβλέποντας σε μεγαλύτερα κέρδη . Για τα μικρά αυτά κράτη αυτό σήμαινε την απαρχή ενός καλύτερου μέλλοντος τόσο για τα ίδια όσο και για τους υπηκόους τους , με την εισροή συναλλάγματος , την δημιουργία θέσεων εργασίας , την καταβολή τελών , εισφορών , δικαιωμάτων και αμοιβών από αλλοδαπούς επενδυτές . Η πολιτική αυτή οδήγησε σε σύντομο χρονικό διάστημα στην αναδιοργάνωση της οικονομίας τους και στην επίτευξη υψηλών ρυθμών ανάπτυξης .

Η ανάπτυξη των οικονομιών των μικρών κρατών έδωσε το έναυσμα για την επέκταση του φαινομένου και σε μεγαλύτερα κράτη που ανακάλυψαν μία πολύ σοβαρή πηγή εσόδων . Έτσι ο αριθμός των κρατών που δίνει τη δυνατότητα δημιουργίας τέτοιων εταιριών έχει επεκταθεί σημαντικά και υπολογίζεται ότι σήμερα λειτουργούν περισσότερα από 80 τέτοια κέντρα , INTERNATIONAL OFFSHORE FINANCIAL CENTER (IOFC) σε όλο το κόσμο

1.3 ΔΙΕΘΝΗ ΥΠΕΡΑΚΤΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ (IOFC)

Πολλές χώρες , ειδικά αυτές που θεωρούντο φορολογικοί παράδεισοι , παρέχουν ευρεία κλίμακα φορολογικών προγραμμάτων , ώστε όλοι οι επαγγελματίες και σύμβουλοι πάνω σε θέματα φορολογίας θα συμφωνούσαν στο να τις θεωρούν διεθνή υπεράκτια οικονομικά κέντρα . Υπάρχουν όμως και άλλες περιοχές που έχουν πολύ λιγότερα εκμεταλλεύσιμα χαρακτηριστικά πάνω σε θέματα παγκόσμιας φορολογικής οργάνωσης με

αποτέλεσμα να υπάρχει διαφωνία σχετικά με το αν θα πρέπει να θεωρούνται υπεράκτια κέντρα .

Κατ' αυτόν τον τρόπο υπάρχουν κράτη που χαρακτηρίζονται ως IOFC , λόγω του εξαιρετικά χαμηλού φόρου που επιβάλλεται στο εισόδημα , οι λεγόμενοι φορολογικοί παράδεισοι , ενώ ως IOFC χαρακτηρίζονται και κράτη , μεγάλα εμπορικά κέντρα , με υψηλά επίπεδα φορολογίας και με εξελιγμένα φορολογικά συστήματα .

Αυτά τα τελευταία είδη κρατών συνήθως πληρούν τις προϋποθέσεις ώστε να χαρακτηριστούν IOFC λόγω ιδιομορφιών των νομικών και φορολογικών τους συστημάτων που τους επιτρέπουν να χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά σε παγκόσμια φορολογικά προγράμματα παρά τα υψηλά επίπεδα εσωτερικής φορολογίας . Με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα όλων , αυτό της Ελβετίας . Παράγοντες όπως πολιτικοί , οικονομικοί , νομισματικής σταθερότητας , νόμοι περί τραπεζικού απορρήτου και εξαίρεση από φορολογία κερδών επαναπατριζόμενων από ξένες θυγατρικές εταιρίες ή υποκατάστημα έχουν συμβάλει στο να κάνουν την Ελβετία διεθνές υπεράκτιο οικονομικό κέντρο παρά το γεγονός ότι τα επίπεδα εσωτερικής φορολογίας ξεπερνούν το 40% .

Κατά τα προαναφερθέντα αν επιθυμούσαμε να ορίσουμε τα υπεράκτια κέντρα, θεωρείται οποιαδήποτε χώρα παρέχει πλεονεκτήματα σε θέματα παγκόσμιων φορολογικών προγραμμάτων , είτε ως χώρος συναλλαγών είτε ως χώρος φύλαξης για τα κεφάλαια διεθνών εταιριών . Για την επιλογή κρατών που με ασφάλεια θα μπορούσαν να θεωρηθούν διεθνή υπεράκτια οικονομικά κέντρα, προτεραιότητα δίνεται στις χώρες που παρέχουν στο διεθνή φορολογούμενο ευκολία στη συγκέντρωση του εισοδήματός του στα χέρια εταιριών που έχουν καταχωρηθεί ή εδρεύουν στις περιοχές αυτές χωρίς να δημιουργούν σημαντικές φορολογικές υποχρεώσεις .

1.3.1 ΔΙΜΕΡΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΙ OFC

Η μεγαλύτερη αδυναμία του διμερούς φορολογικού σχεδιασμού είναι η έλλειψη ευκαμψίας . Εάν οι συναλλαγές μεταξύ της μητρικής εταιρίας και της θυγατρικής της λαμβάνουν χώρα απευθείας μεταξύ τους , τότε είναι εμφανές ότι όλα τα κέρδη θα φορολογηθούν είτε στο ποσοστό που επιβάλει η δικαιοδοσία , που λειτουργεί η μητρική ή που λειτουργεί η θυγατρική . Πράγματι η επιρροή των παρακρατούμενων φόρων και οι στρεβλώσεις που υπάρχουν μεταξύ των δύο φορολογικών καθεστώτων συχνά συντελούν σε

ένα φορολογικό βάρος υψηλότερο από αυτό που επιβάλλεται από τις δύο διαφορετικές δικαιοδοσίες . Αυτή η δυσκολία προκύπτει με σχετική συχνότητα στη περίπτωση επιστροφής κερδών πίσω στην μητρική εταιρία .

Δεδομένου ότι πολλά προβλήματα δημιουργούνται από τις ασυνέπειες των φορολογικών καθεστώτων δημιουργώντας άδικες και καταδυναστευτικές φορολογικές υποχρεώσεις για επιχειρήσεις που λειτουργούν σε διεθνές επίπεδο , αναπτύχθηκε ένα δίκτυο διμερών φορολογικών συμφωνιών μεταξύ κρατών , το οποίο αποσκοπεί να καλύψει τις υφιστάμενες ατέλειες . Οι φορολογικές συμφωνίες είναι ουσιαστικά διμερείς και δεν έχουν εφαρμογή σε κάθε κράτος χωριστά. Προβλήματα διπλής φορολογίας παρακάμπτονται σε πολλές δικαιοδοσίες με την ύπαρξη διμερούς φορολογικής έκπτωσης για το εισόδημα που έχει ήδη φορολογηθεί στην ξένη δικαιοδοσία . Η αυξημένη χρήση των διεθνών offshore οικονομικών κέντρων ήταν μία αντίδραση στα φορολογικά κόστη που συνεπάγονται οι διεθνείς επενδύσεις .

Η εισαγωγή ενός διεθνούς υπεράκτιου κέντρου μεταξύ της μητρικής εταιρίας και της τελικής θυγατρικής επιτρέπει η επένδυση να φεύγει από τη μητρική σε μία μορφή και να κατευθύνεται μέσω ενός IOFC στην υπεράκτια θυγατρική με τελειώς διαφορετική μορφή. Εναλλακτικά το εισόδημα ίσως φύγει από την offshore θυγατρική και παραμένει στο IOFC ή ίσως μεταφερθεί στη μητρική μέσω του υπεράκτιου κέντρου με διαφορετική μορφή .

Τα IOFC συνήθως χρησιμοποιούνται για να αποσπασθούν κέρδη από τις ξένες θυγατρικές σε μία μορφή που είναι φορολογικά εκπιπτόμενη από την πλευρά της ξένης θυγατρικής και όχι φορολογητέα γιατί το φορολογικό καθεστώς του IOFC που επιλέχθηκε εξυπηρετεί αυτό το σκοπό . Σαν αποτέλεσμα οι φορολογικές υποχρεώσεις στην δικαιοδοσία της θυγατρικής που λειτουργεί σε Τρίτη χώρα ίσως είναι σημαντικά μειωμένες , χωρίς κάποια συνεπαγόμενη αύξηση στις φορολογικές υποχρεώσεις στην μητρική του ομίλου . Το κέρδος που μεταφέρεται στην εταιρία του διεθνούς υπεράκτιου κέντρου ίσως διατηρείται σε αυτή ή επαναπατρίζεται στην μητρική εταιρία του ομίλου σε μία μορφή που δεν υπόκειται σε φορολόγηση στο καθεστώς της .

Τα πλεονεκτήματα διαφυγής των συνόρων του διμερούς φορολογικού σχεδιασμού μέσω της χρήσης ενός IOFC είναι εμφανή στο παρακάτω παράδειγμα που δείχνει τη χρηματοδότηση μίας θυγατρικής offshore που δραστηριοποιείται σε Τρίτη χώρα .

Όταν η θυγατρική σε Τρίτη χώρα χρηματοδοτείται από τη μητρική , η μείωση του φόρου κατά το συντελεστή της μητρικής ή κατά το συντελεστή της θυγατρικής σε Τρίτη χώρα εξαρτάται από τον τύπο της χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται που βέβαια μπορεί να μην είναι φορολογικά αποτελεσματικός .

Όταν ιδρύεται μία θυγατρική χωρίς τη χρήση ενός IOFC , η μητρική εταιρία έχει δύο επιλογές για τη χρηματοδότηση της . Είτε την παροχή δανείου   τη συμμετοχή της στο μετοχικό κεφάλαιο .

Εάν η σε Τρίτη χώρα θυγατρική χρηματοδοτείται με μακροπρόθεσμα κεφάλαια η αποπληρωμή των τόκων που γίνεται από τη θυγατρική στη μητρική θα υπόκειται στο φορολογικό συντελεστή της μητρικής , ο οποίος ίσως είναι υψηλότερος από αυτόν της θυγατρικής .

Εάν θυγατρική χρηματοδοτείται μέσω συμμετοχής στο μετοχικό της κεφάλαιο στις περισσότερες περιπτώσεις τα μερίσματα που πληρώνει προς τη μητρική υπόκεινται σε φόρο βάσει του φορολογικού συντελεστή της θυγατρικής και μετά όταν επαναπατρίζονται αποτελούν υποκείμενο φόρου με το συντελεστή της μητρικής .

Προκειμένου να αποφασισθεί αν είναι πιο αποτελεσματική η χρηματοδότηση ή η συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο μίας θυγατρικής πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν τα συνεπαγόμενα κόστη από παρακρατούμενους φόρους και η διαθεσιμότητα των φορολογικών εκπτώσεων .

Με την παρεμβολή ενός IOFC στη συναλλαγή , πολλά από τα προαναφερόμενα μειονεκτήματα μπορεί να αποφευχθούν . Εάν η μητρική εταιρία δημιουργήσει μία εταιρία offshore σε ένα διεθνές υπεράκτιο οικονομικό κέντρο , η οποία χρηματοδοτεί τη θυγατρική της που είναι σε Τρίτη χώρα , τα κέρδη που πληρώνονται στην υπεράκτια εταιρία υπόκεινται στο φορολογικό καθεστώς του διεθνούς offshore οικονομικού κέντρου και όχι σε αυτό της μητρικής . Κατ' αυτό τον τρόπο η εταιρία που βρίσκεται στο offshore χρηματοδοτικό κέντρο χρησιμοποιείται σε όφελος της μητρικής και της θυγατρικής στην Τρίτη χώρα .

Η παρεμβολή της offshore στο IOFC προσφέρει και τα εξής πλεονεκτήματα :

- Τα κέρδη μπορεί να μετακινηθούν από μία χώρα με υψηλό συντελεστή φορολογίας σε μία χώρα με χαμηλό συντελεστή .
- Τα κέρδη μπορούν να τοποθετηθούν σε χώρα offshore , όπου είναι επιτρεπτό , αντί να επαναπατριστούν και να υποστούν επιπλέον φορολόγηση ή να μεταφερθούν κάτω από συναλλαγματικούς περιορισμούς .
- Η φορολογική υποχρέωση ενός ομίλου μπορεί να περιορισθεί σε διεθνές επίπεδο . Τα διεθνή offshore οικονομικά κέντρα συχνά χρησιμοποιούνται σε συνδυασμό με υφιστάμενες διμερείς συμφωνίες , γνωστές ως "treaty shopping" , ιδιαίτερα στις περιπτώσεις που υψηλότεροι συντελεστές παρακρατούμενων φόρων εμποδίζουν τις απευθείας συναλλαγές μεταξύ μητρικής και θυγατρικής .

Η χρήση των offshore στη διεθνή φορολογική στρατηγική πολλές φορές δημιουργεί πρόβλημα επαναπατρισμού των κεφαλαίων είτε εισοδήματος ή κεφαλαίου σε μορφή χωρίς φόρο από την Τρίτη χώρα στο IOFC και από το IOFC στο στη χώρα προορισμού των κεφαλαίων .

Υπάρχουν πολλές μέθοδοι με τις οποίες μπορεί να γίνει ο επαναπατρισμός των κεφαλαίων αλλά καμία δε συνεπάγεται διαφορετικές νομικές αρχές ή αρχές σχεδιασμού αν και υπάρχουν πλεονεκτήματα στη χρήση μεθόδων σε ορισμένα διεθνή offshore χρηματοοικονομικά κέντρα . Ορισμένες από τις πιο κοινές μεθόδους περιλαμβάνουν :

- Την αποπληρωμή μεριδίων ή μετοχών .
- Την αποπληρωμή των δανείων .
- Τις πληρωμές δικαιωμάτων .
- Μερίσματα
- Ασφαλιστικές καλύψεις .
- Τόκοι .
- Εμπορικές συμφωνίες
- Προμήθειες διαχείρισης .
- Νηολόγηση πλοίων με σημαίες ευκαρίας .

1.3.2 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΥΠΕΡΑΚΤΙΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ (IOFC)

Η επιλογή της καταλληλότερης δικαιοδοσίας για διεθνές εμπόριο ή επένδυση μπορεί να είναι δύσκολη και σίγουρα απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή . Στο σημείο αυτό πρέπει να γίνει η διευκρίνιση ότι η επιλογή εξαρτάται από τους σκοπούς του επιχειρηματία – επενδυτή αναφορικά με τη χρήση της υπεράκτιας εταιρίας . Σχεδόν όλες οι υπεράκτιες δικαιοδοσίες δεν έχουν συναλλαγματικούς περιορισμούς ή περιορισμούς στη διακίνηση των κεφαλαίων , ενώ έχουν καθιερώσει εταιρική νομοθεσία που ανταποκρίνεται στα διεθνή επιχειρηματικά πρότυπα . Τα κριτήρια λοιπόν βάση των οποίων επιλέγει κανείς την κατάλληλη IOFC είναι τα ακόλουθα :

- Πολιτική και οικονομική σταθερότητα

Είναι αυτονόητο ότι απαραίτητο προαπαιτούμενο και εχέγγυο κάθε σοβαρής και αποτελεσματικής επένδυσης είναι η επιλογή μίας χώρας που θα παρέχει πολιτική και οικονομική σταθερότητα, ασφάλεια και σιγουριά. Η σταθερότητα αυτή μεταφράζεται έξωθεν και σε νομοθετική και φορολογική, η οποία παρέχει στον επενδυτή τη δυνατότητα να προβεί σε μακροχρόνιο σχεδιασμό, χωρίς το φόβο της ανατροπής του από την επέλευση παραγόντων καθοριστικής σημασίας, όπως π.χ., η ριζική αλλαγή του φορολογικού καθεστώτος, ο περιορισμός του απορρήτου κ.α.

- Σύγχρονη και ευέλικτη νομοθεσία

Ένας άλλος παράγοντας που πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι η ύπαρξη νομοθεσίας που να προβλέπει απλοποιημένες διαδικασίες εγκατάστασης και λειτουργίας, να χαρακτηρίζεται από όσο το δυνατόν λιγότερη γραφειοκρατία και διοικητικές παρεμβάσεις. Επιθυμητοί είναι όσο το δυνατόν λιγότεροι περιορισμοί και κρατική εποπτεία αναφορικά με τη διοίκηση και τα στελέχη της εταιρίας, στην παροχή κάθε είδους αδειών, ενώ συνεκτιμάται και η ανυπαρξία τυχόν πρόσθετων υποχρεώσεων όπως η επιβολή ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, εκθέσεων ελεγκτών κ.λ.π.

- Φορολογικές και άλλες διευκολύνσεις

Είναι αυτονόητο, ότι για οποιαδήποτε κι αν προορίζεται η υπεράκτια εταιρία, βασικότατα κριτήρια επιλογής είναι ο φορολογικός συντελεστής της αντίστοιχης δικαιοδοσίας, η τυχόν παρακράτηση φόρου κατά την διανομή μερισμάτων στους μετόχους, ο τυχόν επιβαλλόμενος φόρος στα κέρδη από διάθεση περιουσιακών στοιχείων της υπεράκτιας εταιρίας, ο τυχόν φόρος κατά την μεταβίβαση μετοχών της υπεράκτιας εταιρίας, ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου κ.λ.π. Τα παρεχόμενα φορολογικά κίνητρα ως κριτήριο επιλογής έρχονται να συμπληρώσουν και διάφορες άλλες παρεχόμενες, από τους φορολογικούς παραδείσους, διευκολύνσεις όπως εκπτώσεις κατά την ενοικίαση ή αγορά γραφείων, απαλλαγές από δασμούς και τέλη, απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής εργοδοτικών εισφορών ή εισφορές σε φορείς κοινωνικής ασφάλισης, φορολογικές απαλλαγές για αυτοκίνητα και εξοπλισμό γραφείου κ.α.

- Υπαρξη συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας

Οι υπεράκτιες δικαιοδοσίες διακρίνονται κατά κύριο λόγο σε αυτές που διαθέτουν ένα δίκτυο συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας , με άλλα κράτη και σε αυτές που δεν διαθέτουν τέτοιες συμβάσεις . Συνήθως αν και όχι απαραίτητα , οι χώρες με μηδενικούς φορολογικούς συντελεστές είναι αυτές που δεν έχουν συνάψει διμερείς συμβάσεις , ενώ οι χώρες με χαμηλή αλλά όχι ανύπαρκτη φορολογία συχνά προσφέρουν και οφέλη από διακρατικές συμφωνίες . Η χρησιμοποίηση των διμερών συμβάσεων προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες φορολογικού προγραμματισμού , που επιτρέπουν την εξαγωγή και των επαναλατρισμό κερδών με μικρή και σε κάποιες περιπτώσεις μηδενική φορολογική επιβάρυνση αυτών . Ο επιχειρηματίας μπορεί , χρησιμοποιώντας μία ενδιάμεση υπεράκτια εταιρία συμφερόντων του , να επιτύχει τη διενέργεια συναλλαγών με χώρες που δεν συνδέονται με το κράτος των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του με σύμβαση αποφυγής διπλής φορολογίας , ελαχιστοποιώντας έτσι ουσιαστικά τη φορολόγηση των διακινούμενων κεφαλαίων του .

- Απόρρητο

Συνήθως οι ιδρυτές των υπεράκτιων εταιριών επιθυμούν την διατήρηση της ανωνυμίας τους και την αποφυγή σύνδεσης του ονόματός τους με την υπεράκτια εταιρία , όπως για παράδειγμα , όταν οι εταιρίες διατηρούν στην κυριότητά τους περιουσιακά στοιχεία απτών . Στις περιπτώσεις αυτές είναι καθοριστικής σημασίας η επιλογή δικαιοδοσίας που παρέχει σοβαρά εχέγγυα εχεμύθειας , όπως π.χ. η απουσία δημόσιων αρχείων και μητρώων , η δυνατότητα χρήσης θεματοφύλακων / εμπιστευματοδόχων μετόχων οι οποίοι να διαχειρίζονται την εταιρία για λογαριασμό του δικαιούχου , η νομοθετική δυνατότητα για μετοχές στον κοιμιστή κ.λ.π.

- Κύρος και αξιοπιστία της δικαιοδοσίας

Εταιρίες δικαιοδοσιών που χαρακτηρίζονται από υπέρμετρη λειτουργική ελευθερία και φέρουν υπόνοιες ότι παρέχουν περιθώρια για διεξαγωγή παράνομων δραστηριοτήτων δεν διαθέτουν κύρος και αξιοπιστία στις εμπορικές συναλλαγές και συναντούν προσκόμματα στις

συναλλαγές τους με δημόσιες αρχές, όταν δραστηριοποιούνται σε φορολογικά ευνοημένα κράτη.

- Άλλα κριτήρια

Πέραν των ανωτέρω πρωτευόντων κριτηρίων, σημασία κατά την επιλογή έχει και μία σειρά άλλων κριτηρίων, όπως η δυνατότητα τήρησης τραπεζικών λογαριασμών, η ύπαρξη ενός καλού τραπεζικού συστήματος, η αξιόλογη τηλεπικοινωνιακή υποδομή, η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και το κόστος ίδρυσης και διατήρησης της αντίστοιχης εταιρίας

1.4 ΚΙΝΗΤΡΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Εύλογα αναρωτιέται κανείς που δεν γνωρίζει, ποιοι είναι οι λόγοι που ωθούν κάποιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο να προχωρήσει στην ίδρυση και στην διατήρηση μίας offshore εταιρίας, η οποία βέβαια συνολικά δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει αμελητέο κόστος, τόσο για τη σύσταση όσο και για την ετήσια συντήρηση της.

Από τους πολλούς λόγους που μπορεί να σκεφτεί κάποιος προκειμένου να λάβει τη σχετική απόφαση, τελικά το καθοριστικό κριτήριο είναι το τρίπτυχο: εξοικονόμηση χρήματος – ταχύτητα – εχεμύθεια.

Τα κριτήρια αυτά εφαρμόζονται σε όλες τις πτυχές της επιχειρηματικής δράσης αλλά και της ιδιωτικής επενδυτικής δραστηριότητας.

Το πιο άμεσο σε όλους μας πλέον παράδειγμα είναι η χρήση υπεράκτιων εταιριών που αποκτούν ακίνητα ή πραγματοποιούν χρηματιστηριακές συναλλαγές και διαθέτουν και κινούν τραπεζικούς και επενδυτικούς λογαριασμούς.

Σε μία αναπτυσσόμενη κεφαλαιαγορά και με ένα νομοθετικό πλαίσιο που δεν διακρίνεται για την αυστηρή του εποπτεία αναφορικά με τα πρόσωπα που ασκούν τον έλεγχο

σε αλλοδαπά νομικά πρόσωπα με επαγγελματική παρουσία στη χώρα μας , φαινόμενα όπως οι υπεράκτιες εταιρίες ήταν αναμενόμενο ότι θα γνωρίσουν άνθηση . Ασφαλώς λοιπόν αποτελεί κίνητρο στον επιχειρηματία που έχει την δυνατότητα να κρυφτεί πίσω από την ανωνυμία που με ασφάλεια του προσφέρουν πλήθος ΙΟΕC , να διακινδυνεύει σε χρηματιστηριακά παιχνίδια αποσκοπώντας , είτε στη χειραγώγηση της τιμής της μετοχής της εταιρίας τους είτε στην εξαγωγή μέρους του κεφαλαίου του στο εξωτερικό ή ακόμα να αποκομίσει το μεγαλύτερο δυνατό όφελος με οποιονδήποτε άλλο τρόπο . Η απουσία συναλλαγματικών περιορισμών δίνει επιπλέον στους επίδοξους ιδρυτές υπεράκτιων εταιριών ένα ακόμα κίνητρο για να λάβουν ευκολότερα την απόφασή τους .

Προς την κατεύθυνση που περιγράψαμε οδηγούν και ένα άλλο πλήθος παραγόντων , που τις καθιστούν ακόμα πιο ελκυστικές . Οι υπεράκτιες εταιρίες συστήνονται πολύ γρήγορα , με συνήθως χαμηλό κόστος , ελάχιστο απαιτούμενο εταιρικό κεφάλαιο και εξαιρετικά περιορισμένες διατυπώσεις . Παρόλο που και σε αυτές τις δικαιοδοσίες και υπό την πίεση των διεθνών οργανισμών έχει αρχίσει να διαφαίνεται μία πολιτική βούληση για μεγαλύτερη κρατική παρέμβαση , εντούτοις σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να τεθεί θέμα σύγκρισης με τις διαδικασίες που απαιτούνται , π.χ. από πλευράς ελληνικού δικαίου , ειδικά αναφορικά με τις διατυπώσεις ίδρυσης μίας ανώνυμης εταιρίας .

1.4.1 ΑΠΟΦΥΓΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Οι επιχειρήσεις που προτίθενται να δραστηριοποιηθούν και να απασχολήσουν προσωπικό στο εξωτερικό , η δημιουργία μίας υπεράκτιας εταιρίας , απαλλάσσει πολλές φορές τον επιχειρηματία από κάθε υποχρέωση καταβολής εισφορών κοινωνικής ασφάλισης ή άλλων εργοδοτικών εισφορών , πράγμα που σημαίνει σημαντική μείωση κόστους και αποφυγή κάθε είδους επιπλοκών με την εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία .

1.4.2 ΑΠΟΦΥΓΗ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Η προστασία από τους ατομικούς δανειστές είναι ένας πολύ καλός λόγος για να ιδρύσει κανείς μία υπεράκτια εταιρία συμφερόντων του , στην οποία θα μεταβιβάσει τα

σημαντικότερα περιουσιακά του στοιχεία και θα τα διασφαλίσει από κάθε μελλοντική διεκδίκηση κάποιου ανικανοποίητου δανειστή του . Μόνο οι διατάξεις για την καταδολίευση δανειστών ή ίσως κάποιες διατάξεις του πτωχευτικού δικαίου θα μπορούσαν να τύχουν εδώ εφαρμογής σε βάρος του οφειλέτη , αλλά και αυτές με στοιχειώδη πρόνοια του τελευταίου ή του νομικού του συμβούλου εύκολα συνήθως παρακάμπτονται .

1.4.3 ΠΑΡΑΚΑΜΨΗ ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Με τη χρήση υπεράκτιων εταιριών μπορούν καταρχήν να παρακαμφθούν και διατάξεις πολλών άλλων κλάδων του δικαίου , όπως για παράδειγμα εκείνων του κληρονομικού δικαίου αναφορικά με την νόμιμη , για όποιους θελήσουν για οποιονδήποτε λόγο να αποστερήσουν τους αναγκαστικούς κληρονόμους τους και από αυτό έστω το ελάχιστο της κληρονομικής διαδοχής . Αντίστοιχα βέβαια μπορούν να χρησιμεύσουν τα υπεράκτια μορφώματα (εταιρίες και trusts) για το καθορισμό της κληρονομικής διαδοχής και τη διαχείριση της περιουσίας , κατά τις επιθυμίες του διαθέτη , ακόμα και μετά τον θάνατο του , αν αυτός επιθυμεί να διασφαλίσει πρόσωπα που θεωρεί ανίκανα ή πρόσωπα τα οποία φοβάται ότι μετά τον θάνατο του θα κατασπαταλήσουν την περιουσία του .

1.4.4 ΑΠΟΦΥΓΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΩΝ

Από τους οποιουσδήποτε λόγους που μπορούν να οδηγήσουν κάποιον επενδυτή στη σύσταση μίας υπεράκτιας εταιρίας , αναμφισβήτητα οι πιο σημαντικοί και βαρύνοντες κατατάσσονται σε μία ενιαία κατηγορία , που είναι η αποφυγή των διατάξεων του φορολογικού δικαίου .

Όπως είναι γνωστό , οι υπεράκτιες εταιρίες δεν έχουν "πόθεν έσχες " και δεν ταλαιπωρούνται με τεκμήρια γιά την απόκτηση και διατήρηση περιουσιακών στοιχείων , όπως π.χ. ακινήτων και σκαφών αναψυχής , εφόσον βεβαίως έχει προβλεφθεί η αντίστοιχη εισαγωγή συναλλάγματος στο όνομα της εταιρίας .

Ο φόρος εισοδήματος γενικότερα μπορεί να μειωθεί σημαντικά με διάφορες μεθόδους , οι οποίες κατατείνουν στη μείωση του φορολογητέου εισοδήματος .

Με τη χρήση υπεράκτιων εταιριών μπορεί επίσης να μειωθούν σημαντικά ή να αποφευχθούν διάφοροι φόροι που σχετίζονται με τη μεταβίβαση και κατοχή περιουσιακών στοιχείων , όπως ο φόρος κληρονομιάς , ο φόρος μεταβίβασης ακινήτων και ο φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας .

1.5 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ OFFSHORE

Ως πλεονεκτήματα σύστασης μίας offshore εταιρίας ,βάση των παραπάνω , θα μπορούσαμε να παραθέσουμε :

- Σύσταση και λειτουργία χωρίς γραφειοκρατικά εμπόδια .
- Μειωμένοι φορολογικοί συντελεστές .
- Περιορισμένος νομικός έλεγχος και αποδέσμευση από τις κρατικές παρεμβάσεις .
- Απόκτηση διεθνών πιστωτικών καρτών , ανεξάρτητα από το υπάρχον πιστωτικό υπόλοιπο .
- Εξοικονόμηση αφορολογήτου εισοδήματος , το οποίο μπορεί να δαπανηθεί οπουδήποτε με τη χρησιμοποίηση της διεθνούς πιστωτικής κάρτας .
- Δυνατότητα δημιουργίας τραπεζικών λογαριασμών σε ολόκληρο τον κόσμο .
- Διαχείριση χρηματικών αποθεμάτων .
- Διατήρηση – υποχρέωση ιδιωτικότητας με ταυτόχρονη μη δημοσιοποίηση δεδομένων και στοιχείων (εμπιστευτικότητα) .
- Προμήθεια επιχειρηματικών δανείων με χαμηλό κόστος .
- Προστασία από τον πληθωρισμό .
- Απαγόρευση ποσοτικών περιορισμών στις εισαγωγές και εξαγωγές .

Υπάρχουν όμως και κάποια στοιχεία που προκαλούν προβλήματα στους κατόχους offshore εταιριών . Έτσι ως μειονεκτήματα θα μπορούσαμε να αναφέρουμε :

- Επιφυλακτικότητα συναλλασσομένων .
- Καθίσταται δυσχερές για οποιονδήποτε να διακρίνει το ακριβές κέρδος ή εισόδημα της επιχείρησης .
- Οι λογαριασμοί των offshore είναι δύσκολο να αποτιμηθούν και να εκτιμηθούν , με συνέπεια να μην είναι ευδιάκριτη η φύση των πηγών και των επενδύσεων π.χ. αν πρόκειται για ξέπλυμα χρήματος .

- Η εγκατάσταση των offshore , διατρέχει τον κίνδυνο της διαχείρισης από αφερέγγυους ανθρώπους σε απομακρυσμένα μέρη .
- Το καθεστώς της φορολογικής απαλλαγής που υπάρχει στις υπεράκτιες εταιρίες έχει σαν συνέπεια τη διαφοροποίηση του ύψους της συνταξιοδότησης στους εργαζομένους σε αυτήν , στοιχείο που δημιουργεί ανασφάλεια στους τελευταίους .

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΕΔΙΑ ΔΡΑΣΗΣ-ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ OFFSHORE

2.1 ΓΕΝΙΚΑ

Οι χρήσεις των υπεράκτιων εταιριών για φορολογικούς λόγους είναι πολλές και διαφοροποιούνται ανάλογα με τον τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται ο κάθε επενδυτής, αλλά και ανάλογα με τις προβλέψεις της εκάστοτε ισχύουσας φορολογικής νομοθεσίας.

Στη συνέχεια του κεφαλαίου θα αναφερθούν κάποιες από τις πιο συχνά απαντώμενες χρήσεις των υπεράκτιων εταιριών, οι οποίες καλύπτουν μεν το μεγαλύτερο μέρος του φάσματος, πλην όμως δεν μπορούν να εξαντλήσουν την επινοητικότητα της ανθρώπινης σκέψης, η οποία προβαίνει καθημερινά και σε καινούργιες σχετικές κατασκευές.

Στο πλαίσιο αυτό επισημαίνεται ότι ένα αποτελεσματικός φορολογικός σχεδιασμός δεν βασίζεται μόνο στη χρήση offshore εταιριών, αλλά κυρίως στην εκμετάλλευση των συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας, με σκοπό τη δημιουργία τριγωνικών σχημάτων, που αφενός μειώνουν τη φορολογία στο κράτος του επενδυτή αλλά και στο κράτος της επένδυσης, και αφετέρου επιτρέπουν τη συγκέντρωση του εισοδήματος στο όνομα της offshore εταιρίας με την καταβολή όσο το δυνατόν λιγότερων φόρων στη πηγή.

Κρίνεται λοιπόν σκόπιμο να παρατεθούν τα κυριότερα πεδία δράσης των offshore εταιριών.

2.2 ΝΑΥΤΙΛΙΑ

Από την αρχή του 20ού αιώνα η απόκτηση εμπορικών πλοίων και σκαφών αναγνωχίς μέσω της δημιουργίας υπεράκτιων εταιριών υπήρξε από τις πιο σημαντικές λειτουργίες κρατών όπως ο Παναμάς και η Λιβερία. Σήμερα πολλά ακόμα κράτη έχουν θεσπίσει αντίστοιχες ευνοϊκές νομοθετικές ρυθμίσεις για τη ναυτιλία, οι οποίες παρέχουν ταχύτατη εγγραφή στο νηολόγιο, εξαιρετικά χαμηλό και ανταγωνιστικό κόστος νηολόγησης και πλήθος απαλλαγών από φόρο επί του εισοδήματος που αποκτάται από την άσκηση

ναυτιλιακών δραστηριοτήτων , από φόρους επί των αμοιβών των πληρωμάτων , από φόρους κατά τη μεταβίβαση πλοίων ή μετοχών ναυτιλιακής εταιρίας , από τέλη χαρτοσήμου των σχετικών συμβάσεων κ.λπ. Με τον τρόπο αυτό τα κράτη που μπόρεσαν από νωρίς να αναπτυχθούν στον τομέα αυτό έχουν εξελιχθεί σήμερα σε ναυτιλιακά κέντρα και κέντρα ναυτιλιακής διαχείρισης , διότι κατόρθωσαν να προσελκύσουν σταδιακά ναυτιλιακά πρακτορεία , νηογνώμονες, εκτιμητές , πράκτορες , ακόμη και ναυπηγεία .

Οι ναυτιλιακές δραστηριότητες των υπεράκτιων εταιριών μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε δύο βασικές κατηγορίες, ανάλογα με την δραστηριότητά τους :

- α) στις πλοιοκτήτριες εταιρίες , και
- β) στις εταιρίες διαχείρισης πλοίων .

Σε όλες τις υπεράκτιες δικαιοδοσίες μη κάτοικοι μπορούν εύκολα και γρήγορα να λάβουν άδεια για να ιδρύσουν εταιρία και κατόπιν να εγγράψουν στο όνομα αυτής πλοία υπό την αντίστοιχη σημαία . Για λόγους σκοπιμότητας και καθόσον δεν εμφανίζονται σε κανένα επίσημο έγγραφο ή αρχείο τα στοιχεία του πραγματικού δικαιούχου , εν όψει και των αυξημένων κινδύνων από τη ναυτιλία , συνθηκίζεται να ιδρύεται μία πλοιοκτήτρια εταιρία για κάθε πλοίο που πρόκειται να εγγραφεί , με αντίστοιχα οφέλη και από απόψεως ευθύνης σε περίπτωση ατυχήματος κ.λπ. Από την άλλη, οι εταιρίες διαχείρισης πλοίων προσφέρουν υπηρεσίες σε πλοιοκτήτριες εταιρίες ανά τον κόσμο, δραστηριοποιούμενες σε στελεχώσεις , ναυλώσεις , ενοικιάσεις και αγοραπωλησίες πλοίων .

Πολυάριθμα πλοία ελληνικών συμφερόντων ανήκουν σήμερα σε υπεράκτιες εταιρίες , οι οποίες μάλιστα μπορούν να υπαχθούν σε ευνοϊκές ρυθμίσεις του Ελληνικού φορολογικού δικαίου . Έτσι , πλοία ιδιοκτησίας οποιασδήποτε υπεράκτιας εταιρίας νηολογούμενα στην Ελλάδα θεωρούνται ελληνικά πλοία . Πέραν αυτού η υπεράκτια εταιρία μπορεί να ιδρύσει στην Ελλάδα γραφείο ή υποκατάστημα , οπότε τα κέρδη από την εκμετάλλευση του υπό ελληνική σημαία πλοίου , θα φορολογηθούν τεκμαρτά με βάση την ηλικία του κάθε πλοίου και τους κόρους ολικής χωρητικότητας του. Μπορεί επίσης η υπεράκτια ναυτιλιακή εταιρία να υπαχθεί στις ευνοϊκές διατάξεις νόμων που αναφέρονται στην προστασία των επενδύσεων με κεφάλαια του εξωτερικού . Τέλος , οι υπεράκτιες ναυτιλιακές εταιρίες που δεν δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα , απολαμβάνουν πολλών δασμολογικών και φορολογικών προνομίων .

2.3 ΑΚΙΝΗΤΑ

Ίσως η ποιο διαδεδομένη χρήση των offshore εταιριών στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια , είναι η αγορά και διαχείριση ακινήτων . Όπως στη συνέχεια της εργασίας μας θα εκτεθεί , η μίσθωση και ιδιόχρηση ακινήτων στην Ελλάδα δεν τους δημιουργεί μόνιμη εγκατάσταση , η δε μεταβίβαση των μετοχών τους , είτε με αντάλλαγμα είτε με δωρεά ή γονική παροχή είτε αιτία θανάτου, δεν είναι εύκολο να γίνει αντιληπτή από τις φορολογικές αρχές , εκτός αν γίνουν σοβαρά λάθη στην εκπροσώπησή τους , όπως π.χ., έγιναν στην κληρονομιά Ωνάση.

Μια έρευνα στα υποθηκοφυλακεία των ακριβών προαστίων της Αθήνας θα μας οδηγήσει σε εντυπωσιακά συμπεράσματα σε σχέση με την έκταση της χρήσης των υπεράκτιων εταιριών στη χώρα μας , και μάλιστα με δικαιοδοσίες που παρουσιάζουν σοβαρά μειονεκτήματα στη νομιμοποίησή τους . Υπολογίζεται ότι σήμερα στην Ελλάδα υπάρχουν περισσότερες από 2.100 εταιρίες με μοναδική δραστηριότητα την κυριότητα και εκμετάλλευση ακινήτων . Σε πρόσφατη μάλιστα επίσκεψη εμπειρογνομόνων του ΟΟΣΑ τονίστηκε η ανάγκη να ληφθούν μέτρα για τον περιορισμό της απώλειας φορολογικών εσόδων κατά την μεταβίβαση των ακινήτων αυτών , που δεν είναι εύκολο να γίνει αντιληπτή από τις φορολογικές αρχές . Για τους λόγους αυτούς τον τελευταίο καιρό ειδικό τμήμα του ΣΔΟΕ ασχολείται αποκλειστικά με το θέμα αυτό .

Προκειμένου να προχωρήσει μια offshore εταιρία στην αγορά ακινήτου , πρέπει το φυσικό πρόσωπο το οποίο θα εμφανιστεί ενώπιον του συμβολαιογράφου ως εκπρόσωπός του, να είναι εφοδιασμένο με μια πλήρη σειρά εγγράφων που θα αποδεικνύουν τη νόμιμη σύσταση της εταιρίας κατά το δίκαιο της έδρας της , την μέχρι εκείνη τη στιγμή λειτουργία και μη λύση της και την πληρεξουσιότητα του εμφανιζόμενου για την κατάρτιση και υπογραφή του συμβολαίου αγοράς .

Ιδιαίτερης σημασίας γιά την δυνατότητα αγοράς ακινήτου από offshore εταιρία αποτελεί η περιοχή στην οποία βρίσκεται , διότι αν αυτή χαρακτηρίζεται ως παραμεθόρια , τότε η απόκτηση ακινήτου είναι δυνατή μόνο κατόπιν απόφασης ειδικής εξαμελούς επιτροπής σε επίπεδο Νομαρχίας , εφόσον πρόκειται για εταιρία κράτους –μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του υπουργείου εθνικής άμυνας εφόσον πρόκειται για εταιρία μη κράτους –μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης .

Η offshore εταιρία που αγοράζει το ακίνητο , όπως πάγια από τη διοίκηση γίνεται δεκτό, δεν αποκτά εκ του λόγου αυτού μόνιμη εγκατάσταση οφείλει όμως να υποβάλει παράλληλα και ταυτόχρονα με τη δήλωση φόρου μεταβίβασης και δήλωση έναρξης στο

ΤΑΧΙΣ , αποκλειστικά και μόνο προκειμένου να λάβει ΑΦΜ . Για τη δήλωση αυτή οφείλει να προσκομίσει πλήρη σειρά δικαιολογητικών που τη νομιμοποιούν κατά το δίκαιο της καταστατικής της έδρας και να διορίσει πληρεξούσιό της στην Ελλάδα . Στη συνέχεια καταρτίζεται η σύμβαση αγοράς του ακινήτου κατά τα ανωτέρω, αφού πρώτα καταβληθεί ο αναλογών φόρος μεταβίβασης ακινήτων , επί της αντικειμενικής αξίας ή του τυχόν μεγαλύτερου τμήματος που έχει συμφωνηθεί .

Επισημαίνεται , ότι για την κάλυψη του καταβαλλόμενου τιμήματος και των λοιπών δαπανών αγοράς (ΦΜΑ, δικηγορική και συμβολαιογραφική αμοιβή ,τέλη μεταγραφής) , εφόσον το συμβόλαιο καταρτίζεται στην Ελλάδα , θα πρέπει να έχει γίνει ισόποση εισαγωγή συναλλάγματος και ο νόμιμος εκπρόσωπος της υπεράκτιας εταιρίας να διαφυλάττει τις σχετικές μοναδικές βεβαιώσεις . Αν όμως το συμβόλαιο καταρτίζεται στο εξωτερικό, είτε με το ελληνικό δίκαιο σε ελληνικές προξενικές αρχές είτε με το δίκαιο της χώρας κατάρτισης , η υποχρέωση εισαγωγής συναλλάγματος περιορίζεται στις δαπάνες που πραγματοποιούνται στη Ελλάδα .

Ειδικότερα, προκειμένου για αγοραπωλησία ακινήτου που βρίσκεται στην Ελλάδα και η σχετική σύμβαση καταρτίζεται ενώπιον του Έλληνα Προξένου, ο οποίος στις περιπτώσεις αυτές ασκεί και καθήκοντα συμβολαιογράφου, παγίως γίνεται δεκτό ότι η φορολογική υποχρέωση γεννιέται με την υπογραφή του συμβολαίου, και πρέπει στον Πρόξενο να επιδίδεται η σχετική Δήλωση Φ.Μ.Α. και να καταβάλλεται ο αναλογούν φόρος, χωρίς να ασκεί οποιαδήποτε επιρροή ο χρόνος μεταγραφής του σχετικού συμβολαίου.

Σημειώνεται, ότι το συμβόλαιο μπορεί να καταρτιστεί και στην αλλοδαπή ενώπιον αλλοδαπού συμβολαιογράφου, εφόσον αυτός ενεργεί σύμφωνα με τις νόμιμες διατυπώσεις της χώρας του και εντός του κύκλου των καθηκόντων του, πράγμα το οποίο κρίνεται με το δίκαιο της αλλοδαπής πολιτείας. Στην περίπτωση αυτή, συνάγεται ότι η φορολογική υποχρέωση γεννιέται κατά το χρόνο εμφάνισης της σύμβασης αυτής από τον αγοραστή για μεταγραφή στο Υποθηκοφυλάκειο στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου βρίσκεται το ακίνητο. Στις περιπτώσεις αυτές, αν αγοράστρια είναι υπεράκτια εταιρία, είναι προφανές ότι θα πρέπει να έχει εισαγάγει συνάλλαγμα ισόποσο με το ύψος του Φόρου Μεταβίβασης και των Τελών που πρέπει να καταβάλει.

Στις ανωτέρω περιπτώσεις οι συμβαλλόμενοι ενδεχομένως μειώνουν το κόστος της μεταβίβασης, αφού δεν καταβάλλουν έξοδα παράστασης δικηγόρων. Αντίθετα, δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής των συμβολαιογραφικών δικαιωμάτων, αφού για τη μεταγραφή του συμβολαίου απαιτείται να επισυναφθεί στο αντίγραφο του συμβολαίου

προς μεταγραφή, και γραμμάτιο του αρμόδιου Συμβολαιογραφικού Συλλόγου από το οποίο να προκύπτει ότι έχουν καταβληθεί τα αναλογούντα δικαιώματα.

Η εταιρία στη συνέχεια εκμισθώνει το ακίνητο και για τα μισθώματα που εισπράττει υποβάλλει κάθε χρόνο δήλωση φόρου εισοδήματος, πληρώνοντας τους αναλογούντες στο μίσθωμα φόρους.

2.4 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Μία πολύ επικερδής χρήση των υπερακτίων εταιριών είναι αυτή που γίνεται μέσω της μεθόδου της χρηματοδότησης της μητρικής ή της ελέγχουσας αυτή επιχείρησης.

Η συνηθέστερη μορφή χρηματοδότησης είναι αυτή του δανεισμού, η οποία είναι επωφελής για διάφορους λόγους. Η επιχείρηση που ιδρύει την υπεράκτια εταιρία και εμφανίζεται να λαμβάνει δάνειο από αυτήν, μειώνει τα καθαρά της κέρδη με την έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδά της των καταβαλλόμενων τόκων προς τη φερόμενη ως δανείστριά της υπεράκτια εταιρία.

Ταυτόχρονα, με τη χρήση μιας εταιρίας κράτους, με το οποίο το κράτος της έδρας της ιδρύτριας εταιρίας έχει συνάψει Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας, το ποσό του παρακρατούμενου στη χώρα προέλευσης φόρου μπορεί να μειωθεί σημαντικά. Έτσι, η ιδρύουσα την υπεράκτια εταιρία όχι μόνο μειώνει τα φορολογητέα κέρδη της, αλλά συσσωρεύει και κεφάλαια στο εξωτερικό, τα οποία είναι φυσικά διαθέσιμα για επανεπένδυση ή άλλη χρήση.

2.5 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ (Leasing)

Άλλη χρήσιμη εφαρμογή των υπερακτίων εταιριών είναι η χρησιμοποίησή τους στα πλαίσια Χρηματοδοτικής μίσθωσης (Leasing). Τέτοιες κατασκευές είναι σκόπιμες όταν έχουν συσσωρευτεί κεφάλαια στο όνομα της υπεράκτιας εταιρίας στο εξωτερικό και επιθυμείται ο επαναπατρισμός τους στον τόπο της έδρας της ιδρύτριας επιχείρησης.

Έτσι, η υπεράκτια εταιρία αγοράζει στο όνομά της το μηχάνημα που χρειάζεται η ιδρύτριά της και το μισθώνει στην τελευταία. Με τον τρόπο αυτόν η ιδρύτρια της υπεράκτιας εταιρίας επιχείρηση αποκτά το μηχάνημα που της είναι απαραίτητο με τη χρήση κεφαλαίων

που ήταν συσσωρευμένα στο εξωτερικό και δεν θα μπορούσαν να επαναπατριστούν χωρίς να φορολογηθούν, αλλά επιπλέον και εκπίπτει από τα έσοδά της τα καταβαλλόμενα μισθώματα.

2.6 ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ – ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ - Holding

Πολλά νομικά και φυσικά πρόσωπα κάνουν χρήση των υπερακτίων εταιριών ως οχημάτων για την κατοχή και διαχείριση επενδυτικών χαρτοφυλακίων. Τέτοια χαρτοφυλάκια μπορεί να αποτελούνται από μετοχές, ομολογίες, μετρητά και άλλα επενδυτικά προϊόντα.

Έτσι, εύπορα πρόσωπα συχνά χρησιμοποιούν τις υπεράκτιες εταιρίες σε συνάρτηση με επενδύσεις που πραγματοποιούν σε διάφορες αγορές και χώρες, ενώ συχνά οι εταιρίες αυτές αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο σε περίπλοκους πλην αποτελεσματικότητας προγραμματισμούς κληρονομικής διαδοχής.

Οι υπεράκτιες εταιρίες χρησιμοποιούνται και για την κατοχή επενδύσεων σε θυγατρικές ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Πρόκειται για τις γνωστές holding companies, με τη χρήση των οποίων μπορούν να αποφευχθούν σημαντικά φορολογικά βάρη, ειδικά σε σχέση με κέρδη κεφαλαίου.

Ειδικότερα για τις καταβολές μερισμάτων, μπορούν να ιδρυθούν υπεράκτιες εταιρίες με σκοπό την κατοχή μετοχών ανωνύμων εταιριών. Η εταιρία holding είναι σκόπιμο να εδρευεί σε μία χώρα που να συνδέεται με τη χώρα όπου πραγματοποιείται η επένδυση, με Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας, η οποία να προβλέπει ότι τα κέρδη κεφαλαίου φορολογούνται μόνο στη χώρα του δικαιούχου, όπου ο συντελεστής θα είναι, είτε εξαιρετικά χαμηλός είτε μηδενικός.

Δεν είναι ασυνήθιστο μεγάλες εταιρίες, οι οποίες επιθυμούν να επενδύσουν σε Χώρες με τις οποίες το κράτος της έδρας τους δεν έχει συνάψει Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας, να χρησιμοποιούν ως παρένθετα πρόσωπα υπεράκτιες εταιρίες με κατάλληλες διμερείς συμβάσεις και να μειώνουν με τον τρόπο αυτό τη φορολογική τους επιβάρυνση.

Τονίζεται στο σημείο αυτό, ότι στην περίπτωση των holding εταιριών πρέπει να δίνεται προσοχή τόσο στο θέμα των παρακρατουμένων φόρων κατά τη διανομή των μερισμάτων από τις ελεγχόμενες εταιρίες στη holding, όσο και από τη holding στους μετόχους της.

2.7 ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ - ΕΞΑΓΩΓΕΣ – ΤΡΙΓΩΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Μία από τις πιο δημοφιλείς χρήσεις των υπεράκτιων εταιριών είναι αυτή που σχετίζεται με την ανάμειξη τους στο διεθνές εμπόριο και την εφαρμογή τεχνικών transfer pricing. Το σχήμα που συνήθως ακολουθείται είναι το ακόλουθο: μία εμπορική εταιρία που πραγματοποιεί εισαγωγές ή εξαγωγές ιδρύει μία υπεράκτια, η οποία λειτουργεί ως διαμεσολαβητής μεταξύ προμηθευτή και εισαγωγέα ή μεταξύ πελάτη και εξαγωγέα. Όταν η επιχείρηση πραγματοποιεί εισαγωγές ο αλλοδαπός προμηθευτής αποστέλλει τα εμπορεύματα απευθείας από το εξωτερικό στην επιχείρηση και εκδίδει το τιμολόγιο στο όνομα της υπεράκτιας εταιρίας, η οποία με τη σειρά της τιμολογεί την επιχείρηση σε τιμή προσαυξημένη. Αντίστοιχα, αν η ιδρύουσα επιχείρηση πραγματοποιεί εξαγωγές, τα εμπορεύματα αποστέλλονται από την επιχείρηση στον αλλοδαπό πελάτη και η επιχείρηση τιμολογεί σε χαμηλότερη τιμή την υπεράκτια, η οποία με τη σειρά της τιμολογεί τον αλλοδαπό πελάτη. Το κέρδος της υπεράκτιας, το οποίο προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ της τιμής στην οποία αυτή αγοράζει και πωλεί, το οποίο μπορεί να ξεπερνάει το 100% της αξίας των εμπορευμάτων, θα φορολογηθεί στην υπεράκτια δικαιοδοσία με εξαιρετικά χαμηλούς συντελεστές. Ταυτόχρονα η ιδρύουσα την υπεράκτια επιχείρηση εμφανίζει μειωμένα κέρδη, είτε με τη μέθοδο της δημιουργίας δαπανών είτε με εμφάνιση μειωμένων εσόδων.

2.8 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Οι υπεράκτιες εταιρίες, ως αυτοτελή νομικά πρόσωπα, μπορούν να είναι δικαιούχοι δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, δηλαδή δικαιούχοι όλων των ωφελειών που συνδέονται με λογισμικό, τεχνογνωσία, ευρεσιτεχνίες, συστήματα κ.λπ. Τα δικαιώματα αυτά μπορούν να αποκτηθούν εξαρχής ή να εκχωρηθούν από τον αρχικό δικαιούχο προς μία υπεράκτια εταιρία συμφερόντων του. Μετά την απόκτηση των δικαιωμάτων αυτών η υπεράκτια εταιρία μπορεί, είτε με τη χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης είτε με τη σύναψη άλλων συμφωνιών (π.χ. συμβάσεων franchising), να συμβληθεί με άλλα πρόσωπα που ενδιαφέρονται για την εκμετάλλευση τέτοιων δικαιωμάτων σε ολόκληρο τον κόσμο. Για παράδειγμα, μία ελληνική εταιρία που μεταφέρει τεχνογνωσία ενδιαφέρεται να επενδύσει στο εξωτερικό. Στην περίπτωση αυτή μπορεί να ιδρύσει μία υπεράκτια εταιρία, στην οποία να εκχωρήσει το δικαίωμα εκμετάλλευσης της τεχνογνωσίας της στις

ενδιαφερόμενες χώρες. Το εισόδημα που απορρέει από τέτοιες δραστηριότητες μπορεί να παραμείνει στην υπεράκτια δικαιοδοσία, χωρίς να εμφανιστεί στην ημεδαπή. Τα πνευματικά δικαιώματα εκπίπτουν συνήθως ως έξοδα από τα κέρδη στις ξένες χώρες, μειώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο σημαντικά κέρδη στην Ελλάδα, άρα και τον οφειλόμενο φόρο από τέτοιες επενδύσεις.

Ταυτόχρονα, με κατάλληλη χρήση των Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας μεταξύ της υπεράκτιας εταιρίας και των κρατών στα οποία πραγματοποιείται η επένδυση, μπορεί να επιτευχθεί ελαχιστοποίηση και του παρακρατούμενου φόρου στις πληρωμές των δικαιωμάτων. Τα δικαιώματα αυτά, αφού φορολογηθούν ως κέρδη στο όνομα της υπεράκτιας εταιρίας με χαμηλούς συντελεστές, μπορούν να επαναπατριστούν με τη μορφή μερισμάτων προς τους μετόχους αυτής ή να παραμείνουν στην υπεράκτια εταιρία για μελλοντική επανεπένδυση.

2.9 ΠΑΡΟΧΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Πολλά πρόσωπα που παρέχουν επαγγελματικές υπηρεσίες, όπως σύμβουλοι, διαφημιστές, μηχανικοί, δικηγόροι ή λογιστές μπορούν να έχουν σημαντική εξοικονόμηση σε φόρο εισοδήματος μέσω της ίδρυσης μιας offshore εταιρίας. Και σε αυτή την περίπτωση απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή για την επιλογή εταιρίας χώρας που να διαθέτει Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας, ειδικά όσον αφορά το θέμα της παρακράτησης φόρου στις αμοιβές που καταβάλλονται σε αλλοδαπούς. Στις περιπτώσεις αυτές, η υπεράκτια εταιρία θα συμβάλλεται απευθείας με τον πελάτη για την παροχή των αντίστοιχων υπηρεσιών και θα εκδίδει το αντίστοιχο τιμολόγιο προς αυτόν. Σε περίπτωση που οι επαγγελματικές υπηρεσίες είναι τέτοιας φύσεως που δεν δικαιολογούν την παροχή τους από αλλοδαπό ή από απόσταση, τότε μέρος των υπηρεσιών θα μπορούν να παρέχονται από ημεδαπή εταιρία ή ημεδαπό, ανεξάρτητο ως προς την offshore, ελεύθερο επαγγελματία, οι οποίοι θα συμβάλλονται με την υπεράκτια εταιρία και θα εκδίδουν σχετικά τιμολόγια προς αυτήν. Σύμφωνα με τον τρόπο αυτόν ο επαγγελματίας - ιδρυτής της υπεράκτιας κατορθώνει να μειώσει τα εισοδήματά του, και να συσσωρεύσει κεφάλαια στο εξωτερικό στο όνομα της υπεράκτιας εταιρίας, η οποία θα φορολογείται εκεί με χαμηλότερους συντελεστές.

2.10 ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Οι μεγάλες διεθνείς τράπεζες αντελήφθησαν από νωρίς την ανταπόκριση που θα είχε η παροχή ιδιωτικών τραπεζικών υπηρεσιών (private banking services) στα υπεράκτια κέντρα, καθόσον οι βασικές ανάγκες των πελατών τους (εμπιστευτικότητα - απόρρητο - απουσία παρακρατούμενων φόρων - υψηλό επίπεδο παρεχομένων υπηρεσιών) ταυτίζονται με τα βασικά γνωρίσματα των υπεράκτιων εταιριών. Πάρα πολλές τράπεζες έχουν πλέον ιδρύσει υπεράκτιες μονάδες από τις οποίες παρέχουν ένα ευρύτατο φάσμα χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και προϊόντων. Οι υπεράκτιες αυτές μονάδες ενισχύονται σημαντικά πλέον από τη δυνατότητα πραγματοποίησης συναλλαγών μέσω του Διαδικτύου.

Για την ώρα η παροχή ιδιωτικών τραπεζικών υπηρεσιών από υπεράκτια πιστωτικά ιδρύματα προσφέρεται μόνο σε πελάτες που διακινούν σημαντικά ποσά και στοχεύει στην προστασία των προσώπων αυτών από την επαχθέστατη φορολογία του κράτους κατοικίας τους.

2.11 ΥΠΕΡΑΚΤΙΑ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ (Offshore Investment Funds)

Τα υπεράκτια αμοιβαία κεφάλαια δεν είναι ένα καινούριο φαινόμενο στις διεθνείς αγορές, αλλά ανατρέχουν τουλάχιστον δύο δεκαετίες πριν, όταν άρχισε να παρατηρείται ένα κύμα επενδύσεων σε φορολογικούς παραδείσους. Σήμερα τα υπεράκτια αμοιβαία κεφάλαια είναι τόσα σε αριθμό και σε είδη, ώστε προσφέρουν στους επενδυτές απεριόριστες επενδυτικές μορφές, με δυνατότητα ποικίλων αποδόσεων και ρίσκου. Το γεγονός ότι στις υπεράκτιες δικαιοδοσίες δεν υπάρχει αυστηρός έλεγχος και τήρηση επίσημων στοιχείων λειτουργεί θετικά για τους επενδυτές, οι οποίοι για φορολογικούς λόγους δεν επιθυμούν να γίνεται γνωστό στη χώρα κατοικίας τους το ύψος των επενδυμένων κεφαλαίων τους και των τελικών αποδόσεών τους.

2.12 ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Πολλές επιχειρήσεις χρησιμοποιούν υπεράκτιες εταιρίες οι οποίες λειτουργούν ως εργοδότες για προσωπικό που απασχολείται σε εκτός έδρας δραστηριότητες της ιδρύουσας εταιρίας. Αυτή η κατασκευή βοηθά στη μείωση του κόστους που συνδέεται με την μισθοδοσία, εισφορές για κοινωνική ασφάλιση και τη διαχείριση των εξόδων για τα ταξίδια, ενώ ταυτόχρονα μπορεί να αποφέρει και σημαντικά φορολογικά πλεονεκτήματα για τους εργαζομένους της υπεράκτιας εταιρίας, ανάλογα με τις προβλέψεις της νομοθεσίας κάθε κράτους. Στα πλαίσια αυτά δεν θα πρέπει να μας προκαλέσει έκπληξη η εισαγωγή αλλοδαπών εργατών από τέτοιες εταιρίες για την έγκαιρη εκτέλεση ολυμπιακών έργων.

2.13 ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (Administration companies)

Ορισμένες offshore δραστηριότητες δεν περιλαμβάνουν απλά μία ξένη θυγατρική, αλλά περιλαμβάνουν έναν όμιλο που αποτελείται από τη μητρική εταιρεία και τις θυγατρικές με διαφοροποιημένες δραστηριότητες.

Η διαχείριση και ο έλεγχος του ομίλου μπορεί να διεξαχθεί μέσω της ίδρυσης μιας εταιρείας Διοίκησης - Διαχείρισης σε ένα διεθνές offshore οικονομικό κέντρο. Το συγκεκριμένο σχήμα προσφέρει εμπορικά πλεονεκτήματα με τη συγκέντρωση όλων των Διοικητικών - Διαχειριστικών λειτουργιών.

Η ίδρυση κεντρικών γραφείων Διοίκησης σε ένα offshore οικονομικό κέντρο, από φορολογική άποψη είναι μία τεχνική μεταφοράς κερδών όπου οι δραστηριότητες της Διοίκησης - Διαχείρισης αναλαμβάνονται από την εταιρεία Διαχείρισης, η οποία αμείβεται με ποσοστό στα επιπλέον έσοδα που εξοικονομεί για τον όμιλο μέσω της μεταφοράς ορισμένων κερδών από τις ξένες θυγατρικές που υπόκεινται σε δικαιοδοσίες με υψηλή φορολογία στην δικαιοδοσία της offshore στην οποία ισχύει ειδική χαμηλή φορολογία.

Οι διοικητικές ή διαχειριστικές λειτουργίες που διεξάγονται σε ένα Διεθνές Offshore Οικονομικό Κέντρο, δεν επιβάλλουν στο νομικό πρόσωπο που συστήνεται να έχει μόνιμη εγκατάσταση στο IOFC και συνεπώς οι ειδικοί μειωμένοι φορολογικοί συντελεστές που εφαρμόζονται για τις offshore εταιρίες εφαρμόζονται και γι' αυτές.

Είναι πιθανό ότι η ξένη θυγατρική, όταν κάνει μία πληρωμή στην εταιρεία Διοίκησης - Διαχείρισης, θα πρέπει να πείσει τις τοπικές φορολογικές αρχές ότι το τίμημα για τις υπηρεσίες προσδιορίζεται κάτω από πλήρως ανταγωνιστικές συνθήκες αγοράς.

Για το λόγο αυτό όταν υπάρχει σκέψη για χρήση μιας εταιρείας διαχείρισης, είναι συχνά σημαντικό να διαβεβαιωθεί ότι το διεθνές offshore οικονομικό κέντρο που θα χρησιμοποιηθεί έχει τις απαραίτητες υποστηρικτικές υπηρεσίες που θα δώσουν την δυνατότητα στην offshore εταιρεία διαχείρισης να λειτουργήσει αποτελεσματικά.

2.14 ΕΜΠΙΣΤΕΥΜΑΤΑ (trusts)

Οι συμβαλλόμενοι σε ένα trust είναι ο διαθέτης (settlor) που μεταφέρει τα περιουσιακά στοιχεία στο trust, οι trustees (διαχειριστές), οι οποίοι διοικούν το trust, ο θεματοφύλακας (custodian) και οι δικαιούχοι (beneficiaries) που λαμβάνουν τα οφέλη των περιουσιακών στοιχείων. Το trust δεν είναι νομικό πρόσωπο, δεν μπορεί να κατέχει περιουσία, τα περιουσιακά στοιχεία του είναι εκχωρημένα στους διαχειριστές (trustees) που μπορεί να είναι ιδιώτες ή εταιρείες. Με άλλα λόγια είναι ένα είδος αργής δωρεάς από τον παρέχοντα τα κεφάλαια (settlor) στους δικαιούχους. Ο παρέχων τα κεφάλαια (settlor), σε πολλές περιπτώσεις είναι και ο δικαιούχος. Οι διαχειριστές (trustees) είναι αυτοί που φροντίζουν για τη δωρεά και συνήθως πληρώνονται για αυτό. Τα περιουσιακά στοιχεία του trust μπορεί να έχουν τη μορφή μετρητών, ακίνητης περιουσίας, επενδύσεων και ασφαλιστικών πολιτικών, και είναι υπό τον έλεγχο των διαχειριστών (trustees) που ενεργούν ως επιστάτες διαχειριστές με ειδικά καθήκοντα και υπευθυνότητες.

Ένα trust δημιουργείται με έγγραφη συμφωνία, δεν είναι όμως ούτε εταιρεία συμμετοχών ούτε συμβόλαιο ή διαθήκη, μπορεί όμως να δημιουργηθεί από αυτά ή από μία δωρεά από ένα διαθέτη κατά τη διάρκεια της ζωής του. Ο διαθέτης μπορεί να είναι και ο διαχειριστής του trust, ή μπορεί να διαφοροποιήσει την ταυτότητά του λέγοντας άτυπα στους διαχειριστές του trust να το ιδρύσουν και να προβούν στις νόμιμες διαδικασίες δημοσιοποίησης.

Οι χώρες που δέχονται τα trust είναι αυτές που βασίζονται στο εθιμικό δίκαιο που είναι ένα κωδικοποιημένο σύστημα από κανόνες. Στις χώρες που ήταν αποικίες της

Βρετανίας τα trusts συναντώνται συχνά στη χρηματοοικονομική ζωή. Τέτοιες χώρες είναι η Αυστραλία, ο Καναδάς, η Νέα Ζηλανδία, οι ΗΠΑ με κάποιες εξαιρέσεις (Λουϊζιάνα και Καλιφόρνια), η Ιρλανδία, το Γιβραλτάρ, τα νησιά Καϋμάν, οι Βερμούδες και οι Μπαχάμες.

Ορισμένες από τις παραπάνω χώρες είναι φορολογικοί παράδεισοι ενώ τα υπόλοιπα είναι εντελώς ανεξέλεγκτοι φορολογικοί παράδεισοι. Η φορολόγηση του trust εξαρτάται από τη νομική δικαιοδοσία του trust, τις χώρες στις οποίες βρίσκονται τα κεφάλαια, καθώς και τους τόπους κατοικίας του διαθέτη (settlor), των διαχειριστών και των δικαιούχων. Όλοι οι φορολογικοί παράδεισοι, ανεξάρτητα αν βασίζονται στο εθιμικό δίκαιο, ή όχι, παρέχουν στέγηση σε trusts μέσα στο σύστημά τους. Οι χώρες που βασίζονται στο Μουσουλμανικό δίκαιο, οι πρώην κομμουνιστικές χώρες, και οι χώρες που βασίζονται στο αστικό δίκαιο πολλές φορές δεν αναγνωρίζουν τα trust.

Καθώς ο διαχειριστής διατηρεί την περιουσία, προς όφελος του ή των δικαιούχων, το trust περιλαμβάνει καθήκοντα, εξουσίες και υποχρεώσεις του διαχειριστή σε σχέση με την ακίνητη περιουσία ή τα περιουσιακά στοιχεία που απαρτίζουν την συγκεκριμένη οντότητα. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι ο διαχειριστής έχει πλήρη νομικό έλεγχο της περιουσίας.

Η χρήση του trust επιτρέπει για τον νομικό έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου να διαχωριστούν τα δικαιώματα και η χρήση των περιουσιακών στοιχείων. Ο νομικός έλεγχος των περιουσιακών στοιχείων ανήκει στο διαχειριστή και τα δικαιώματα χρήσης και αποδόσεων των περιουσιακών στοιχείων ανήκουν στους δικαιούχους. Όταν δημιουργείται ένα trust ο δημιουργός ή ιδρυτής πρέπει να γνωρίζει ότι εκχωρεί νομικά την ιδιοκτησία και τον έλεγχο στο διαχειριστή. Η επιλογή του σωστού διαχειριστή, η υπογραφή ενός κατάλληλου και κατανοητού συμβολαίου, καθώς και η επιλογή μίας κατάλληλης IOFC δικαιοδοσίας είναι κρίσιμοι παράγοντες για τη δημιουργία ενός trust.

Η χρήση ενός trust συχνά παρέχει μεγαλύτερη ευελιξία και μερικές φορές ανωνυμία κατά τη μεταφορά και τον έλεγχο κεφαλαίων ή περιουσιακών στοιχείων. Ένα trust συνήθως δεν αντιμετωπίζει προβλήματα με μετόχους, μερίσματα ή άλλες υποχρεώσεις που αντιμετωπίζει ένας άλλος οργανισμός.

Σε πολλά IOFC η υποχρέωση δημοσιοποίησης στοιχείων είναι ελάχιστη. Η χρήση ενός trust σε ένα IOFC επιτρέπει επίσης τη συγκέντρωση κεφαλαίου. Ορισμένα IOFC δεν απαιτούν από τους διαχειριστές να διανέμουν το εισόδημα του trust στους δικαιούχους. Αυτό αποτρέπει τη μεταφορά εισοδήματος από το trust στο δικαιούχο που διαμένει σε μία χώρα με υψηλό φορολογικό συντελεστή.

Το εισόδημα που συγκεντρώνεται στο IOFC trust παραμένει εκεί ελεύθερο από κάθε φορολογία μέχρι να επαναπατριστεί στη χώρα προέλευσης. Ίσως να είναι σκόπιμη, η

μετατροπή του συγκεντρωμένου εισοδήματος σε κεφάλαιο κατά τον επαναπατρισμό από το IOFC trust στην πατρίδα του δικαιούχου. Η χώρα του δικαιούχου ίσως δε φορολογήσει τη διανομή του κεφαλαίου από το trust ή να φορολογήσει αυτό το ποσό κάτω από όρους γενικότερου δικαιώματος εκμετάλλευσης,

Η χρήση των trusts επιτρέπει το διαχωρισμό της ιδιοκτησίας ή των δικαιωμάτων ενός περιουσιακού στοιχείου. Τα trust είναι αποτελεσματικές οντότητες όταν πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για οικογενειακά περιουσιακά στοιχεία και να διασφαλίσουν τα ατομικά δικαιώματα των μελών μιας οικογένειας σε αυτά τα περιουσιακά στοιχεία.

Καθώς τα trust μπορούν να δημιουργηθούν για να «παραμερίσουν» ή να τεμαχίσουν τα δικαιώματα σε σταθερά περιουσιακά στοιχεία (ειδικά τη γη) για μεγάλη χρονική περίοδο, οι περισσότερες δικαιοδοσίες έχουν θεσπίσει διάρκεια ζωής απεριόριστη .

2.14.1 ΧΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ TRUSTS

Τα trusts χρησιμοποιούνται για χρήματα των φιλανθρωπικών ιδρυμάτων, για ασφαλιστικά σχήματα ζωής , μπορεί να γίνει μία τέτοια ασφάλεια για τη σύζυγο ή τα παιδιά κάποιου. Η γη στην Αγγλία που κατέχεται από περισσότερους από έναν ιδιοκτήτες διατηρείται σε μορφή trust.

Τα σωματεία και οι κοινωνίες τα οποία δεν είναι κερδοσκοπικοί οργανισμοί συχνά έχουν διαθέσιμα που διατηρούν για τα μέλη τους σε μορφή trust. Τα unit trusts είναι συλλογικές επενδύσεις , οι οποίες διακρατώνται με μορφή trust (χωρίς να είναι τεχνικά trust), για όφελος των επενδυτών. Τα τεράστια διαθέσιμα των επαγγελματικών σωματείων διατηρούνται σε trusts και χρησιμοποιούνται για την υποστήριξη των πολιτικών και οικονομικών σκοπών αυτών των οργανισμών. Τα διαθέσιμα ασφαλιστικών ταμείων διατηρούνται σε μορφή trust.

Ορισμένες επιχειρήσεις που εκδίδουν ομόλογα προσφέρουν περιουσία ως ασφάλεια για το δάνειο το οποίο διακρατείται υπό μορφή trust για τους ομολογιούχους, οι οποίοι έχουν δανείσει σε μία εταιρεία χρήματα μέσω αγοράς των ομολογίων της. Εάν η επιχείρηση αθετήσει την εξόφληση των υποχρεώσεών της, τα στοιχεία του trust χρησιμοποιούνται για να αποζημιώσουν τους ομολογιούχους .

Χώρες μπορούν να στήσουν trusts για να βοηθήσουν νέες αυτόνομες ή απομακρυσμένες περιοχές όπως έγινε στο τέλος του Α' παγκοσμίου πολέμου όταν οι σύμμαχοι επέβαλαν αποζημίωση στη Γερμανία και ίδρυσαν ένα trust, του οποίου τη διαχείριση ανέλαβε

η Bank of International Settlements ως διαχειριστής - θεματοφύλακας. Η Γερμανία έκανε πληρωμές στο trust και οι διαχειριστές διένειμαν αυτό στα κράτη δικαιούχους.

Στις ΗΠΑ τον περασμένο αιώνα η νομοθεσία απαγόρευε στις εταιρείες να κατέχουν μετοχές σε άλλες εταιρείες προκειμένου να αποτρέπουν τη δημιουργία μονοπωλίων. Οι μεγιστάνες άρχισαν να χρησιμοποιούν τα trusts σαν μέσο για τη διατήρηση του ελέγχου στις επιχειρήσεις τους. Οι διαχειριστές τους μπορούν να κρατούν πλειοψηφικά πακέτα μετοχών σε πολλές εταιρείες για λογαριασμό του trust που στην ουσία γίνεται η εταιρεία συμμετοχών του μεγιστάνα. Η Sherman Anti-trust Act, έγινε για να εμποδίσει αυτό και ο όρος Anti-trust συναντάται και σήμερα και έχει την έννοια της εναντίωσης στα μονοπώλια ειδικά στις Η.Π.Α και U.K.

Μία εταιρεία ή ένας επιχειρηματικός οργανισμός ίσως χρησιμοποιήσουν ένα IOFC trust για τους παρακάτω λόγους:

- Για χρηματοδοτικούς λόγους μεταξύ μεγάλων εταιρειών όταν ο δανειστής ή ο δανειζόμενος επιθυμεί η γη να είναι σε μία συγκεκριμένη χώρα χωρίς τη δημιουργία μιας θυγατρικής εταιρείας ή του δανειστή ή του δανειζομένου σε αυτή τη δικαιοδοσία. Όμοια μπορεί να χρησιμοποιηθεί εκεί που ο δανειστής ή ο δανειζόμενος επιθυμεί να αποκρύψει την πηγή των κεφαλαίων.
- Όταν μία επιχείρηση επιθυμεί να υποκρύψει την ιδιοκτησία ή τα μετοχικά μερίδια σε άλλη εταιρεία. Η εταιρεία βασίζεται στην παροχή εχεμύθειας και στη μη αποκάλυψη στοιχείων στο IOFC προκειμένου να διαφυλάξει τα συμφέροντα της.
- Όπως στην περίπτωση των ιδιωτών, η επιχείρηση ίσως προτιμά να χρησιμοποιήσει ένα trust σε δικαιοδοσία που είναι ευκολότερο να μεταφερθεί ο τόπος εγκατάστασης του trust από το να μεταφερθεί ο τόπος εγκατάστασης της εταιρείας.
- Μία εταιρεία ίσως χρησιμοποιήσει ένα trust ως πηγή δανειακών κεφαλαίων σε άλλη χώρα χωρίς να απαιτείται να αποκαλύψει την πηγή αυτών των κεφαλαίων.
- Μία εταιρεία ίσως χρησιμοποιήσει το trust για την ίδρυση ενός ταμείου συνταξιοδότησης είτε για υψηλόβαθμα στελέχη είτε για στελέχη που μετακινούνται σε διάφορες χώρες του κόσμου και ειδικότερα για στελέχη διαφόρων εθνικοτήτων.

Ένα trust θεωρείται γενικά ότι είναι μόνιμα εγκατεστημένο εκεί που ο διαχειριστής είναι μόνιμα εγκατεστημένος. Κατά συνέπεια ο τόπος εγκατάστασης του trust, υπόκειται σε αλλαγή με την παραίτηση του υφιστάμενου διαχειριστή και την τοποθέτηση ενός νέου σε διαφορετική τοποθεσία. Αυτό γενικά εξαρτάται από το συμφωνητικό λειτουργίας του trust. Η μετανάστευση των trusts είναι ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά που τα κάνει ιδιαίτερα δημοφιλή σε αντίθεση με τη χρήση άλλων οντοτήτων. Αυτή η ευελιξία διευκολύνει το φορολογικό σχεδιασμό και την αποτελεσματική φορολογικά αναδιοργάνωση των διεθνών δραστηριοτήτων.

2.14.2 OFFSHORE TRUSTS

Δημιουργούνται κυρίως για να παρακάμπτονται οι νόμοι άλλων κρατών, πράγμα που μπορεί να είναι σύννομο ή παράνομο ιδιαίτερα όταν υπάρχουν ισχυροί λόγοι για να παραβιασθεί ο νόμος όπως να καταδιώκεται κάποιος στη χώρα του. Για το λόγο αυτό οι offshore εταιρείες και τα offshore trusts προσελκύουν τους κοινούς εγκληματίες, ορισμένοι δε φορολογικοί παράδεισοι έχουν μερίδιο ευθύνης για τους κινδύνους και τη διαφορά και προκαλούν την προσοχή των αρχών. Λέγεται ότι το ενδιαφέρον για offshore trust αυξομειώνεται ανάλογα με τη πρόκληση ζημιών και καταστροφών στον κόσμο.

Ορισμένα offshore trusts στήνονται από Αμερικανούς και Ευρωπαίους πολίτες σήμερα, κυρίως γιατί είναι αδύνατο στις χώρες τους να αποφύγουν τη φορολογία με έννομα μέσα. Το 1991 η Βρετανία έθεσε κανόνες που φορολογούν τους διαθέτες αυτών των trusts (settlers), ανεξάρτητα από τις πηγές που προέρχονται τα χρήματα. Η Society of Trust and Estate Practitioners (STEP) έγινε το 1991 και από τότε απαριθμεί πάνω από 900 μέλη σε όλο τον κόσμο. Η συμμετοχή σε αυτόν τον Οργανισμό δίνει εγκυρότητα σε έναν offshore διαχειριστή.

2.15 ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Κεφάλαια συγκεντρωμένα διαμέσου εταιρειών επενδύσεων, οι οποίες έχουν συσταθεί σε προνομιακές υπεράκτιες περιοχές, μπορούν να επενδυθούν ή να κατατεθούν οπουδήποτε στον κόσμο. Προκειμένου τα έσοδα ή οι πληρωτέοι τόκοι που προέρχονται από τα κεφάλαια αυτά να μη φορολογηθούν, υπάρχουν προνομιακές περιοχές όπου τα κεφάλαια μπορούν να κατατεθούν είτε σε αφορολόγητους τίτλους (ομόλογα) είτε σε Τραπεζικές καταθέσεις, όπου ο τόκος καταβάλλεται χωρίς φορολογικές επιβαρύνσεις.

Η χρήση υπεράκτιας εταιρείας (offshore), η οποία έχει συσταθεί στην κατάλληλη χώρα, επιτρέπει να επενδυθούν τα προαναφερόμενα έσοδα αποτελεσματικά σε χώρες υψηλής φορολογίας εφόσον αυτές έχουν συνάψει ευνοϊκές φορολογικές συνθήκες με IOFC (Διεθνή Offshore Χρηματοοικονομικά Κέντρα).

2.16 ΕΤΑΙΡΙΕΣ Nominee (αντιπροσώπησης)

Είναι η δομή όπου μία εγχώρια (onshore) εταιρεία επενδύει χρήματα σε offshore εταιρεία. Αυτές συχνά αναφέρονται σαν εταιρείες «αντιπρόσωπου». Οι δομές nominee παρέχουν ένα υψηλό επίπεδο αξιοπιστίας και σημαντικά φορολογικά οφέλη.

Η δυσκολία σχετικά με τις διαδικασίες φορολογικού σχεδιασμού είναι ότι τα τιμολόγια των offshore εταιρειών εμφανίζονται στους λογαριασμούς του ιδιοκτήτη και υπάρχουν συχνά αντιρρήσεις πελατών οι οποίοι δεν επιθυμούν να είναι εμφανής η συναλλαγή τους με μία offshore εταιρεία. Η δομή nominee παρέχει τη λύση δεδομένου ότι όλες οι συναλλαγές διενεργούνται μέσω μιας onshore εταιρείας.

Η δομή περιλαμβάνει μία onshore εταιρεία, η οποία θα μπορούσε να είναι στο Ηνωμένο Βασίλειο ή στην Ιρλανδία και μία offshore, η οποία θα μπορούσε να είναι στο BVI (British Virgin Island). Η offshore εταιρεία είναι η εντολέας σε όλες τις συναλλαγές και η εκπρόσωπος (nominee) εταιρεία συνάπτει συνεργασίες και ενεργεί για λογαριασμό της. Η διαφήμιση, το marketing, η προβολή, η τιμολόγηση και η λογιστική παρακολούθηση γίνεται από την onshore εκπρόσωπο (nominee) και η σχέση μεταξύ nominee και offshore ορίζεται με ένα καλά δομημένο συμφωνητικό συνεργασίας.

Η εταιρεία του Ηνωμένου Βασιλείου ή η Ιρλανδική εταιρεία αντιπροσωπεύει την offshore σε όλες τις συναλλαγές της, δεν εμφανίζονται τιμολόγια της offshore στα βιβλία του πελάτη ή στους τελικούς πελάτες. Τα αγαθά αγοράζονται και οι συναλλαγές τιμολογούνται από την εκπρόσωπο εταιρεία (nominee) στο όνομά της και ο κύριος όγκος των εσόδων μεταφέρεται απευθείας στην offshore.

Ο πελάτης είναι ενήμερος ότι συναλλάσσεται με μία κανονική εταιρεία στην onshore δικαιοδοσία, μάλιστα δεν είναι αναγκαίο να δημοσιοποιηθεί η σχέση. Η onshore εταιρεία παίρνει μία προμήθεια από την offshore για τις υπηρεσίες που της προσφέρει είτε με άμεση πληρωμή ή ως αφαίρεση ποσοστού από κάθε συναλλαγή.

Για την ανωτέρω δομή απαιτούνται τρεις τραπεζικοί λογαριασμοί εκ των οποίων ο ένας για τη διαχείριση των εσόδων των συναλλαγών, ο οποίος πρέπει να είναι στο όνομα της εταιρείας (nominee) εκπροσώπου καθώς τα τιμολόγια είναι στο όνομά της. Ο τραπεζικός λογαριασμός προκειμένου να φαίνεται κανονικός πρέπει να διατηρείται onshore και να κινείται από τα διευθυντικά στελέχη της offshore. Ο άλλος λογαριασμός είναι της offshore που διατηρείται εκτός χώρας προκειμένου να λαμβάνει τα καθαρά έσοδα. Ο τρίτος λογαριασμός είναι σε μία τοπική τράπεζα για να διαχωρίζει τα λειτουργικά έξοδα της εταιρείας εκπροσώπου (nominee) από τις προμήθειές της από τις δραστηριότητες ως (nominee) εκπροσώπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΙΟΦCS

3.1 ΓΕΝΙΚΑ

Η ύπαρξη αλλά και το περιεχόμενο των συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας συνιστούν ουσιώδη λόγο για την επιλογή των δικαιοδοσιών που θα επιλεγούν για το διεθνή φορολογικό σχεδιασμό μιας επιχείρησης.

Συμβάσεις είναι οι συμφωνίες μεταξύ δύο κρατών προκειμένου να μετριαστούν οι επιδράσεις του φόρου σε φυσικά πρόσωπα και εταιρείες που έχουν επιχειρηματική δραστηριότητα και στις δύο χώρες. Εάν δύο χώρες δεν έχουν τέτοια συμφωνία, το εισόδημα που αποκτάται σε μία χώρα φορολογείται σε αυτή και στη συνέχεια φορολογείται στη χώρα που εισάγεται

Βασικό κριτήριο για την αξιολόγηση ενός offshore διεθνούς οικονομικού κέντρου είναι ο αριθμός των συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας που έχει υπογράψει. Παραθέτουμε τις συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας που έχει υπογράψει η χώρα μας.

Χώρες

1) ΗΠΑ

- 2) ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ
- 3) ΣΟΥΗΔΙΑ
- 4) ΓΑΛΛΙΑ
- 5) ΙΝΔΙΕΣ
- 6) ΙΤΑΛΙΑ (αναθεώρηση)
- 7) ΓΕΡΜΑΝΙΑ
- 8) ΚΥΠΡΟΣ
- 9) ΒΕΛΓΙΟ
- 10) ΑΥΣΤΡΙΑ
- 11) ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ
- 12) ΟΛΛΑΝΔΙΑ
- 13) ΟΥΓΓΑΡΙΑ
- 14) ΕΛΒΕΤΙΑ
- 15) ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ
- 16) ΠΟΛΩΝΙΑ
- 17) ΝΟΡΒΗΓΙΑ
- 18) ΔΑΝΙΑ
- 19) ΡΟΥΜΑΝΙΑ
- 20) ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ
- 21) ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ
- 22) ΚΟΡΕΑ
- 23) ΙΣΡΑΗΛ
- 24) ΚΡΟΑΤΙΑ
- 25) ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ
- 26) ΑΛΒΑΝΙΑ
- 27) ΡΩΣΙΑ

3.2 ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΤΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Κατά την άσκηση της φορολογικής εξουσίας τους τα κράτη στηρίζονται σε δύο βασικά κριτήρια, το κριτήριο της πηγής του εισοδήματος και το κριτήριο της κατοικίας του προσώπου - δικαιούχου του εισοδήματος. Έτσι ένα κράτος φορολογεί τους κατοίκους του φυσικά και νομικά πρόσωπα για τα εισοδήματα που αποκτούν εντός και εκτός των εδαφών

του (κριτήριο κατοικίας). Επίσης φορολογεί ένα εισόδημα το οποίο προκύπτει εντός των εδαφών του και αποκτάται από αλλοδαπό πρόσωπο (κριτήριο πηγής).

Η Ελληνική νομοθεσία σχετικά με τη φορολογία εισοδήματος στηρίζεται στα δύο αυτά βασικά κριτήρια. Αυτό σημαίνει ότι ένα εισόδημα φορολογείται στην Ελλάδα μόνο όταν είναι πηγής Ελλάδας ή αποκτάται από κάτοικο Ελλάδας. Ένα εισόδημα που προκύπτει στην αλλοδαπή και αποκτάται από αλλοδαπό πρόσωπο δεν υπάγεται σε φορολογία στην Ελλάδα έστω και αν καταβάλλεται από κάτοικο Ελλάδας γιατί ελλείπουν και τα δύο κριτήρια της πηγής και της κατοικίας.

Στην περίπτωση που ένα είδος εισοδήματος που αποκτάται κατά μία χρονική περίοδο φορολογείται ταυτόχρονα από τα δύο κράτη (το ένα κράτος φορολογεί με το κριτήριο της πηγής και το άλλο με βάση το κριτήριο της κατοικίας του προσώπου - δικαιούχου του εισοδήματος) τότε εμφανίζεται το φαινόμενο της διπλής φορολογίας σε διεθνές επίπεδο. Η μορφή αυτή της διπλής φορολογίας ονομάζεται νομική διπλή φορολογία.

Μία άλλη μορφή διπλής φορολογίας σε διεθνές επίπεδο είναι η οικονομική διπλή φορολογία. Ο όρος αυτός περιγράφει το φαινόμενο κατά το οποίο ένα εισόδημα της ίδιας χρονικής περιόδου φορολογείται σε δύο διαφορετικά κράτη στα χέρια δύο διαφορετικών προσώπων.

3.2.1 Μέτρα αντιμετώπισης (από τη χώρα έδρα).

Τα μέτρα διακρίνονται σε δύο κατηγορίες.

A. Μέτρα λαμβανόμενα μονομερώς.

Τα κράτη με διατάξεις της εσωτερικής νομοθεσίας τους αποσκοπούν στην εξάλειψη ή την περιστολή της νομικής διπλής φορολογίας. Υπάρχουν 4 μέθοδοι

- Η μέθοδος της πλήρους εξάιρεσης του εισοδήματος που προκύπτει στην αλλοδαπή (full exemption method)

- Η μέθοδος της εξαίρεσης του εισοδήματος που προκύπτει από αλλοδαπή με προοδευτικότητα (exemption with progression method)

- Η μέθοδος της πλήρους πίστωσης του φόρου που έχει καταβληθεί στην αλλοδαπή (full credit method).

- Η μέθοδος της συνήθους πίστωσης του φόρου που έχει καταβληθεί στην αλλοδαπή (ordinary credit method).

Αναλυτικά οι μέθοδοι έχουν ως εξής:

1. Πλήρης εξαιρέση

Το κράτος κατοικίας εξαιρεί από τη φορολογία το εισόδημα που έχει αποκτηθεί στην αλλοδαπή. Έτσι η διπλή φορολογία απαλείφεται πλήρως.

2. Εξαιρέση με προοδεντικότητα

Το κράτος κατοικίας εξαιρεί μεν το εισόδημα που έχει αποκτηθεί στην αλλοδαπή από τη φορολογία, ο δικαιούχος όμως είναι υποχρεωμένος να περιλάβει το εισόδημα αυτό στη φορολογική του δήλωση, προκειμένου να προσδιορισθεί σε ανώτερο επίπεδο ο φορολογικός συντελεστής βάσει του οποίου θα φορολογηθούν τα λοιπά εισοδήματα εκτός του εξαιρούμενου.

3. Πλήρης πίστωση

Το κράτος κατοικίας κατά τον υπολογισμό του φόρου που οφείλει ένας φορολογούμενος παρέχει ως πίστωση (συμψηφίζει) ολόκληρο το ποσό του φόρου που έχει καταβληθεί στην αλλοδαπή.

4. Συνήθους πίστωση

Το κράτος κατοικίας κατά τον υπολογισμό του φόρου που οφείλει ένας φορολογούμενος παρέχει ως πίστωση (συμψηφίζει) το ποσό του φόρου που έχει καταβληθεί στην αλλοδαπή αλλά μέχρι του ποσού του ελληνικού φόρου που αντιστοιχεί στο εισόδημα που έχει αποκτηθεί στην αλλοδαπή.

Η Ελλάδα ακολουθεί τη μέθοδο της *συνήθους πίστωσης*.

B. Μέτρα λαμβανόμενα σε διμερές ή πολυμερές επίπεδο.

Τα κράτη προκειμένου να εξασφαλίσουν την εξάλειψη της διπλής φορολογίας σε διεθνές επίπεδο συνάπτουν μεταξύ τους συμβάσεις στις οποίες περιέχονται σχετικές διατάξεις.

3.3 ΔΟΜΗ ΤΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ.

Τα κείμενα των Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας διαρθρώνονται σε τέσσερα τμήματα ως εξής:

1. Εισαγωγικές διατάξεις

- . Πεδίο εφαρμογής.
- . Υποκείμενα της σύμβασης.
- . Αντικείμενα της σύμβασης.
- . Είδη εισοδήματος.
- . Χωρητικότητα της σύμβασης.
- . Ορισμοί.

2. Ουσιαστικές διατάξεις

- . Φορολογική μεταχείριση των διαφόρων εισοδημάτων
- . Επιμεριστικές διατάξεις.

3. Διαδικαστικές διατάξεις

- . Αποφυγή της διπλής φορολογίας.
- . Ανταλλαγή πληροφοριών.
- . Επίλυση διαφορών.

4. Τελικές διατάξεις

- . Θέση σε ισχύ της σύμβασης.
- . Λήξη της σύμβασης.

Οι συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας έχουν εφαρμογή μόνο επί των κατοίκων (residents) του ενός ή του άλλου ή και των δύο κρατών.

Οι φόροι που καλύπτονται από τις συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας είναι ο φόρος εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων και ο φόρος περιουσίας (κινητής ή ακίνητης) συμπεριλαμβανομένων και των πλοίων και αεροσκαφών. Ορισμένες συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας κάλυπτουν μόνο το φόρο εισοδήματος.

3.4 ΕΙΔΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Οι κατηγορίες των εισοδημάτων, η φορολογική μεταχείριση των οποίων ρυθμίζεται από τις συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας, είναι οι ίδιες με εκείνες που αναφέρονται στην εσωτερική νομοθεσία. Συγκεκριμένα:

- Εισόδημα από ακίνητη περιουσία.
- Εισόδημα από επιχειρηματική δράση.
- Εισόδημα από εκμετάλλευση πλοίων και αεροσκαφών.
- Μερίσματα.
- Τόκοι
- Δικαιώματα.
- Εισόδημα από εκποίηση περιουσιακών στοιχείων.
- Εισόδημα από εξαρτημένες υπηρεσίες.
- Εισόδημα από ανεξάρτητες υπηρεσίες (ελευθέρια επαγγέλματα).
- Αμοιβή μελών διοικητικών συμβουλίων εταιρείας.
- Αμοιβές καλλιτεχνών αθλητών.
- Συντάξεις.
- Εισόδημα μη κατονομαζόμενο.

3.5 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Οι πλέον συμφέρουσες συμβάσεις για την χώρα μας είναι οι ακόλουθες :

- ΚΥΠΡΟΥ
- ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ
- ΟΛΛΑΝΔΙΑΣ (ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ)
- ΑΓΓΛΙΑΣ
- ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ
- ΕΛΒΕΤΙΑΣ

Η επιλογή των συγκεκριμένων συμβάσεων έγινε επειδή στις δικαιοδοσίες αυτών των χωρών φιλοξενούνται offshore δραστηριότητες και ορισμένες εξ αυτών (Κύπρος, Γερμανία) προσφέρουν συγκριτικά πλεονεκτήματα έναντι των άλλων, π.χ. Η Κύπρος έχει το πλεονέκτημα της χαριστικής πίστωσης στη φορολογία μερισμάτων και η Γερμανία το πλεονέκτημα φορολογίας των τόκων με συντελεστή 10% έναντι του 15% που ισχύει στην Ελλάδα.

Στο σημείο αυτό θεωρείται σκόπιμο να αναλυθούν δύο χαρακτηριστικά παραδείγματα όπως αυτό της Κύπρου και του Λουξεμβούργου τα οποία θεωρούνται διεθνή υπεράκτια

χρηματοοικονομικά κέντρα (IOFCs).

3.6 ΚΥΠΡΟΣ

Η γεωγραφική θέση της Κύπρου στην Ανατολική Μεσόγειο σε συνδυασμό με τα φορολογικά κίνητρα που παρέχει και το μεγάλο αριθμό συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας που έχει υπογράψει με άλλες χώρες την κατέστησαν ένα καταξιωμένο και αξιόλογο διεθνές εμπορικό και οικονομικό κέντρο. Η Κύπρος έχει αναπτύξει υποδομές τέτοιες που εγγυώνται τη γρήγορη και απλή διεξαγωγή κάθε διεθνούς επιχειρηματικής εργασίας.

Έχει καταφέρει να μετατραπεί σε ένα υπερσύγχρονο κέντρο διεθνών υπηρεσιών στον τομέα των offshore εταιρειών. Η διακριτικότητα και το απόρρητο είναι εξασφαλισμένα όσο αφορά την κατοχή μετοχών σε μια εταιρεία λόγω της λειτουργίας εταιρειών καταπιστεύματος που είναι οι εγγεγραμμένοι κάτοχοι των μετοχών ενώ τα δικαιώματα κινητών ή ακινήτων περιουσιακών στοιχείων διαφυλάσσονται με πράξεις μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων σε τρίτους. Η μόνη αρχή στην Κύπρο που γνωρίζει για τις πράξεις αυτές είναι η Κεντρική Τράπεζα Κύπρου που δεσμεύεται να διατηρεί το απόρρητο.

Το λειτουργικό κόστος στην Κύπρο είναι πιο χαμηλό από όλα τα οικονομικά κέντρα παγκοσμίως.

Κυπριακή υπεράκτια εταιρεία είναι μία νομική οντότητα που ιδρύεται στην Κύπρο από άτομα ή εταιρείες που διαμένουν στο εξωτερικό, με σκοπό τη διενέργεια επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εκτός της Κυπριακής επικράτειας. Μία Κυπριακή offshore εταιρεία δεν μπορεί να έχει επιχειρηματικές δραστηριότητες στην επικράτεια της Κύπρου. Τα εισοδήματα των offshore εταιρειών πρέπει να προέρχονται από οικονομικές δραστηριότητες εκτός Κύπρου και μπορούν να διευθύνουν αυτές είτε εντός είτε εκτός Κύπρου. Οι Κυπριακές offshore εταιρείες διευθύνονται από άτομα της επιλογής των μετόχων αλλά στην πράξη αυτές διευθύνονται κυρίως από Κύπριους δικηγόρους, οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να τους προμηθεύουν με πολλαπλές διοικητικές υπηρεσίες και συμβουλές.

Μια offshore νομική οντότητα μπορεί να πάρει τις πιο κάτω μορφές:

- Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Κύπρο.
- Παράρτημα υφισταμένης αλλοδαπής εταιρείας.
- Ομόρρυθμος ή ετερόρρυθμος συνεταιρισμός.

3.6.1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

α) Έγκριση ονόματος εταιρείας

Το όνομα της εταιρείας δεν πρέπει να είναι το ίδιο με οποιοδήποτε άλλο όνομα που είναι ήδη εγγεγραμμένο, για να γίνει δεκτό από τον έφορο εταιρειών. Είναι προτιμότερο στην αίτηση προς τον έφορο εταιρειών για έγκριση ονόματος να προτείνονται περισσότερα του ενός για να αποφεύγονται καθυστερήσεις.

β) Συστατική επιστολή στην Κεντρική Τράπεζα

Για να εγγραφεί μια offshore εταιρεία στην Κύπρο χρειάζεται η έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου. Για την εξασφάλιση της πιο πάνω έγκρισης είναι αναγκαίο όπως οι μέτοχοι προσκομίσουν συστατικές επιστολές από τις τράπεζες με τις οποίες συνεργάζονται στο εξωτερικό.

γ) Μέτοχοι

Κάθε offshore εταιρεία μπορεί να έχει από δύο μέχρι 50 μετόχους. Μέτοχοι μπορεί να είναι άτομα ή εταιρείες μη κάτοικοι της Κύπρου. Οι πληροφορίες που χρειάζονται για κάθε μέτοχο είναι: όνομα, διεύθυνση, εθνικότητα, επάγγελμα και αριθμός μετοχών που θα κατέχει. Αν χρειάζεται να διατηρηθεί η ανωνυμία των μετόχων, κυπριακές εταιρείες καταπιστευματοδόχοι ή ονομαστικοί μέτοχοι δύνανται να κατέχουν τις μετοχές για λογαριασμό των δικαιούχων μετόχων.

δ) Μετοχικό κεφάλαιο

Δεν υπάρχει νομική υποχρέωση αναφορικά με το ύψος του εγκεκριμένου κεφαλαίου της εταιρείας. Η Κεντρική Τράπεζα συνιστά όπως το εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο είναι τουλάχιστον 10.000 λίρες Κύπρου. Σε περίπτωση που μια offshore εταιρεία επιθυμεί να λειτουργήσει γραφείο στην Κύπρο τότε το εκδοθέν και καταβληθέν κεφάλαιο πρέπει να είναι τουλάχιστον 10.000 Κυπριακές λίρες.

ε) Διευθυντές

Σε μία offshore εταιρεία πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον ένας διευθυντής, ο οποίος μπορεί να είναι μη εγκατεστημένος ή εγκατεστημένος της Κύπρου. Οι πληροφορίες που χρειάζονται για το διορισμό κάθε διευθυντή είναι πλήρες όνομα, επάγγελμα, διεύθυνση

διαμονής και εθνικότητα.

στ) Γραμματέας

Είναι νομική υποχρέωση των μετόχων μιας offshore εταιρείας όπως διορίσουν γραμματέα, ο οποίος δε θα πρέπει να είναι ταυτόχρονα και ο μοναδικός διευθυντής της εταιρείας. Ο γραμματέας μπορεί να είναι εγκατεστημένος ή μη εγκατεστημένος Κύπρου. Συνστήνεται όμως για τη θέση του γραμματέα να διορίζεται Κύπριος.

ζ) Εγγεγραμμένο Γραφείο

Μία offshore εταιρεία έχει υποχρέωση να διατηρεί εγγεγραμμένο γραφείο στην Κύπρο, το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως η επίσημη διεύθυνση εργασίας της εταιρείας ανεξάρτητα εάν το γραφείο αυτό δεν διεξάγει καμία εργασία. Συνήθως οι offshore εταιρείες έχουν ως εγγεγραμμένα γραφεία τους τις διευθύνσεις των νομικών τους συμβούλων.

3.6.2 ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Η ανώτατη φορολογική αρχή στη Κύπρο είναι ο Διευθυντής Υπηρεσίας Εσόδων. Ο φόρος εισοδήματος επιβάλλεται στο εισόδημα που εισρέει, προέρχεται ή λαμβάνεται στη Κύπρο από νομικά ή φυσικά πρόσωπα και αφορά κάθε μορφή κέρδους από εμπορική δραστηριότητα, επιχειρηματική, επάγγελμα ή εργασία ή αποζημίωση ή μερίσματα, τόκους, ενοίκια, πληρωμές ή δικαιώματα.

Δεν υφίσταται διαφορετική νομοθεσία για τη φορολόγηση των εταιρειών. Οι εταιρείες που έχουν μόνιμη εγκατάσταση στη Κύπρο και οι ξένες εταιρείες φορολογούνται με βάση τη νομοθεσία περί εισοδήματος. Από το 1996 μέχρι τώρα οι συντελεστές του φόρου εισοδήματος είναι:

- Για εισόδημα φορολογητέο μέχρι 40.000 λίρες Κύπρου 20%
- Για εισόδημα φορολογητέο πάνω από 40.000 λίρες Κύπρου 25% Ένας επιπλέον συντελεστής 10% επιβάλλεται στο φορολογητέο εισόδημα της εταιρείας πριν την αφαίρεση των ζημιών που μεταφέρονται στην επόμενη χρήση και κάποιων φορολογικών κινήτρων (επενδυτικά κίνητρα κλπ.) και μετά την αφαίρεση του εισοδήματος που έχει ήδη φορολογηθεί με τους πιο πάνω συντελεστές.

Οι offshore εταιρείες φορολογούνται με ένα σταθερό συντελεστή 4,25%. Οι επαναπατριζόμενοι εργαζόμενοι των offshore εταιρειών που εργάζονται στη Κύπρο

φορολογούνται με φορολογικό συντελεστή που ανέρχεται στο 1/2 του φόρου εισοδήματος που θα πλήρωνε ένας κάτοικος της Κύπρου με το αντίστοιχο εισόδημα. Αν οι υπηρεσίες προσφέρονται εκτός Κύπρου αλλά οι αμοιβές για αυτές τις υπηρεσίες λαμβάνονται από το εξωτερικό με ξένα κεφάλαια μέσω Κύπρου, αυτές οι αμοιβές δεν υπόκεινται σε φόρο.

Φόροι κερδών κεφαλαίου. Φόρος με συντελεστή 20% επιβάλλεται στα κέρδη εταιρειών από τη πώληση περιουσιακών στοιχείων και μετοχών εταιρειών που κατέχουν ακίνητη περιουσία.

Παρακρατούμενοι φόροι στα μερίσματα επιβάλλονται με συντελεστή 20%. Ο παρακρατούμενος φόρος εκπίπτει και επιστρέφεται στο λήπτη του μερίσματος. Από τον Ιανουάριο του 1996 δεν παρακρατείται φόρος στα μερίσματα που πληρώνονται σε ξένες επιχειρήσεις. Επίσης τα μερίσματα που διανέμονται από offshore εταιρείες δεν υπόκεινται σε παρακρατούμενο φόρο.

Οι τόκοι και τα δικαιώματα φορολογούνται με χαμηλότερους συντελεστές ή εξαουρούνται αν λαμβάνονται από εγκατεστημένη εταιρεία χώρας με την οποία η Κύπρος έχει συμφωνία αποφυγής διπλής φορολόγησης.

Ειδικά κίνητρα επιχορηγήσεις. Η Κυπριακή Κυβέρνηση στη προσπάθειά της να προσελκύσει ξένες επενδύσεις εισήγαγε μια σειρά από φορολογικά κίνητρα την περασμένη δεκαετία τα οποία συνοπτικά αναφέρονται παρακάτω:

- Μειωμένος φόρος 4,25% για τις offshore εταιρείες.
- Μειωμένος φόρος 4,25% για τα offshore υποκαταστήματα.
- Απαλλαγή από το φόρο κεφαλαιακών κερδών για περιουσία που βρίσκεται στο εξωτερικό υπό ορισμένες προϋποθέσεις.
- Απαλλαγή από το φόρο ακίνητης περιουσίας για περιουσία που αποκτήθηκε με ξένο συνάλλαγμα υπό ορισμένες προϋποθέσεις.
- Απαλλαγή από το φόρο περιουσίας για μετοχές στη ναυτιλία και τις offshore εταιρείες.
- Απαλλαγή από το φόρο περιουσίας για καταθέσεις που ανήκουν σε μη κατοίκους (μη έχοντες ιθαγένεια).
- Απαλλαγή από το φόρο για δέκα χρόνια για τα κέρδη που προκύπτουν από τουριστικές επιχειρήσεις.

Anti avoidance: Αν γίνει αντιληπτό από τις αρχές ότι κάποιο πρόσωπο φοροδιαφεύγει, αυτό αναγκάζεται να πληρώσει τόν αναλογούντα φόρο.

Το εισόδημα που προέρχεται από offshore trust (δηλαδή εισόδημα από trust του οποίου η περιουσία και το εισόδημα είναι εκτός Κύπρου), δεν φορολογείται. Το εισόδημα που προκύπτει και προέρχεται εντός Κύπρου φορολογείται.

Φορολογία ξένου εισοδήματος. Οι μη εγκατεστημένοι ξένοι στη Κύπρο ή αυτοί που εγκαταστάθηκαν μετά το 1960 υπόκεινται σε φόρους για το εισόδημα που αφορά ξένες επενδύσεις μόνο για τα ποσά που στέλνονται στη Κύπρο. Το ποσό μέχρι 2.000 Κυπριακές λίρες εξαιρείται του φόρου και κάθε επιπλέον ποσό που στέλνεται στη Κύπρο φορολογείται χωριστά από το υπόλοιπο εισόδημα με συντελεστή 5%. Αυτό αφορά και ξένους και Κύπριους.

Μη εγκατεστημένες offshore εταιρείες στη Κύπρο. Στη Κύπρο δραστηριοποιούνται πάνω από 31.000 offshore εταιρείες, οι οποίες είναι εγγεγραμμένες στη Κύπρο.

Μια offshore εταιρεία στη Κύπρο είναι ουσιαστικά μια εγγεγραμμένη στη Κύπρο της οποίας το αντικείμενο των επιχειρήσεων και η πηγή των εισοδημάτων είναι εκτός χώρας. Σύμφωνα δε με τα παραπάνω μια offshore οντότητα πρέπει να ανήκει άμεσα ή έμμεσα αποκλειστικά σε ξένους και το εισόδημά της να προέρχεται από πηγές εκτός Κύπρου. Το ελάχιστο κεφάλαιο για μια τέτοια εταιρεία απαιτείται να είναι 1.000 Κυπριακές λίρες. Εάν η εταιρεία διατηρεί γραφεία στη Κύπρο, το ελάχιστο δηλωμένο κεφάλαιο είναι 10.000 Κυπριακές λίρες.

Πληροφορίες που αφορούν μια offshore οντότητα που περιλαμβάνουν την ταυτότητα των δικαιούχων πρέπει να δηλωθούν στη Κεντρική τράπεζα της Κύπρου. Η Κεντρική τράπεζα διατηρεί απόλυτη μυστικότητα για τα δηλωθέντα στοιχεία.

Η Κεντρική τράπεζα εκδίδει μια άδεια για την ίδρυση της offshore ως μη εγκατεστημένης για έλεγχο συναλλάγματος. Αυτό δίνει στην εταιρεία τη δυνατότητα να διατηρεί λογαριασμούς στη Κύπρο και στο εξωτερικό χωρίς ελέγχους.

Οι offshore holding εταιρείες χρησιμοποιούν τις συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολόγησης της Κύπρου όσον αφορά τους χαμηλούς ή μηδενικούς συντελεστές παρακρατούμενων φόρων στους τόκους και τα μερίσματα. Μια offshore holding εταιρεία μπορεί να είναι η μητρική για εταιρείες που είναι εγγεγραμμένες εκτός Κύπρου, καθώς και για τις εγγεγραμμένες στη Κύπρο offshore εταιρείες.

Οι offshore finance εταιρείες χρησιμοποιούν τις συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολόγησης της Κύπρου για να χρηματοδοτούν εταιρείες στις χώρες με τις οποίες έχει η

Κύπρος συμφωνίες ή άλλες χώρες όπου οι συντελεστές παρακρατούμενου φόρου είναι χαμηλοί ή μηδενικοί.

Οι offshore licensing εταιρείες μπορούν να δραστηριοποιούνται στο νησί με δεδομένο τη χαμηλή φορολόγηση, την οργανωμένη υποδομή και τις καλές σχέσεις με τις γειτονικές χώρες.

Οι offshore trading εταιρείες χρησιμοποιούνται για την επανατιμολόγηση αγαθών και υπηρεσιών από κάθε χώρα σε κάθε προορισμό και για τη μεταφορά εμπορικών δραστηριοτήτων.

Οι offshore administration/headquarter εταιρείες μπορούν να δραστηριοποιούνται στο νησί με δεδομένο την οργανωμένη υποδομή που απαιτείται από τις μεγάλες εταιρείες και τις πολυεθνικές και την προνομιά της θέσης της μεταξύ Ευρώπης, Ασίας και Αφρικής.

Οι offshore real estate εταιρείες προσφέρονται στη Κύπρο και χρησιμοποιούνται κυρίως από ξένα φυσικά και νομικά πρόσωπα που προσδοκούν κέρδος σε ακίνητη περιουσία.

Οι offshore εταιρείες αντασφάλισης που ουσιαστικά είναι θυγατρικές ή ελεγχόμενες εταιρείες μιας μη ασφαλιστικής μητρικής εταιρείας χρησιμοποιούνται με σκοπό τη συμμετοχή στους κινδύνους της μητρικής ή άλλων θυγατρικών ή εταιρειών συμφερόντων της.

3.6.3 ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Η Κύπρος έχει υπογράψει συμβάσεις για την αποφυγή διπλής φορολογίας με 31 χώρες που συνιστούν ένα ευρύτατο διεθνές δίκτυο οικονομικής δραστηριότητας με όλα τα πλεονεκτήματα και ωφελήματα. Η ύπαρξη των διμερών αυτών συμβάσεων για αποφυγή της διπλής φορολογίας σε συνδυασμό με τους χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές που επιβαρύνουν τις offshore εταιρείες προσφέρει στον ξένο επενδυτή τη δυνατότητα πραγματικού φορολογικού σχεδιασμού με σκοπό τη μείωση του συνολικού φόρου που πληρώνεται. Ο φόρος εισοδήματος που πληρώνεται σε μία χώρα με την οποία η Κύπρος έχει συμφωνία αφαιρείται από το φόρο που προκύπτει από φορολογία του ίδιου εισοδήματος στην Κύπρο. Επιπλέον δεν παρακρατείται φόρος σε πληρωμές που γίνονται από offshore εταιρείες για δικαιώματα εκμετάλλευσης, μερίσματα ή τόκους.

Η διμερής συμφωνία Κύπρου και Ελλάδος για την αποφυγή διπλής φορολογίας που υπογράφηκε το 1968 σε συνδυασμό με τα φορολογικά ωφελήματα που προσφέρει η Κύπρος στις offshore εταιρείες δίνει την ευκαιρία στους έλληνες επιχειρηματίες να μειώσουν

σημαντικά τα φορολογικά τους βάρη που καταβάλλουν στην Ελλάδα. Τα πλεονεκτήματα που παρέχονται σε Έλληνες επιχειρηματίες που διατηρούν offshore εταιρίες στην Κύπρο είναι :

1. Φόρος Παρακράτησης.

Όταν γίνονται πληρωμές για μερίσματα, τόκους ή δικαιώματα από εταιρείες μιας χώρας σε φορολογούμενους μιας άλλης χώρας αυτές οι πληρωμές υπόκεινται σε παρακρατήσεις φόρου. Οι διμερείς συμφωνίες μεταξύ κρατών για αποφυγή της διπλής φορολογίας επιβάλλουν όριο για τον ψηλότερο δυνατό φόρο που μπορεί να παρακρατηθεί από κάθε χώρα. Η διμερής συμφωνία μεταξύ Κύπρου και Ελλάδος προβλέπει παρακράτηση φόρου ως ακολούθως:

	ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΠΟΥ ΕΙΣΠΡΑΧΘΗΚΕ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΠΟΥ ΠΛΗΡΩΘΗΚΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	25% (α)	25% (β)
ΤΟΚΟΙ	10%	10% (β)
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	0% (γ)	0% (γ)

α) Η συμφωνία προβλέπει την παρακράτηση φόρου αλλά η νομοθεσία στην Ελλάδα δεν προβλέπει την παρακράτηση οποιουδήποτε φόρου όταν πληρώνονται μερίσματα από ελληνικές εταιρείες.

β) Η συμφωνία προβλέπει την παρακράτηση φόρου αλλά η Κυπριακή νομοθεσία εξαιρεί την παρακράτηση φόρου από τις Κυπριακές offshore εταιρείες για τις πληρωμές που γίνονται

γ) 5% σε δικαιώματα κινηματογραφικών ταινιών.

2. Δικαιώματα

Μία ελληνική εταιρεία μπορεί να συνάψει συμφωνία για την πληρωμή δικαιωμάτων σε μία Κυπριακή offshore εταιρεία για κάποιο περιουσιακό στοιχείο. Βάσει της διμερούς συμφωνίας για αποφυγή της διπλής φορολογίας η ελληνική εταιρεία δεν θα παρακρατεί φόρο για τα δικαιώματα που θα πληρώνει στην Κυπριακή offshore εταιρεία. Οι πληρωμές των δικαιωμάτων από την ελληνική εταιρεία στην κυπριακή offshore εταιρεία θα αφαιρούνται

από το φορολογητέο εισόδημα στην Ελλάδα και συνεπώς θα φορολογούνται σαν εισόδημα της Κυπριακής εταιρείας με συντελεστή 4,25%

3. Πληρωμή μερισμάτων και φορολογική χαριστική πίστωση

Οι Έλληνες επενδυτές όταν εισπράττουν μερίσματα από Κυπριακή offshore εταιρεία δικαιούνται φορολογική πίστωση στην Ελλάδα για το φόρο που έχει πληρωθεί στην Κύπρο. Με αυτό τον τρόπο αποφεύγεται η διπλή φορολογία εισοδήματος. Η συμφωνία όμως μεταξύ Κύπρου και Ελλάδας προνοεί χαριστική πίστωση. Σαν αποτέλεσμα της χαριστικής πίστωσης οι Έλληνες επενδυτές σε μια Κυπριακή εταιρεία δικαιούνται να πιστωθούν για το φόρο που θα πληρωνόταν στην Κύπρο αν δεν υπήρχαν τα φορολογικά κίνητρα. Έτσι οι Έλληνες επενδυτές που εισπράττουν μερίσματα από Κυπριακές offshore εταιρείες δικαιούνται φορολογική πίστωση στην Ελλάδα της τάξης του 20% ανεξάρτητα αν ο φόρος που πληρώθηκε στην Κύπρο είναι μόνο 4,25%.

4. Αμοιβή συμβούλων

Με βάση τη διμερή συμφωνία Κύπρου - Ελλάδας για αποφυγή διπλής φορολογίας, εισόδημα φυσικού προσώπου μιας χώρας από εταιρεία που εδρεύει στην άλλη χώρα, το οποίο προέρχεται από την ιδιότητά του ως συμβούλου της εταιρείας, φορολογείται στην άλλη χώρα και εξαιρείται της φορολογίας στη χώρα που διαμένει το φυσικό αυτό πρόσωπο.

ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΛΛΗΝΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΑΣ (ΜΙΚΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ)	1000 \$
ΦΟΡΟΣ ΠΛΗΡΩΤΕΟΣ ΣΤΗΝ ΠΙΟ ΨΗΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ \$1000 X 40%	400\$
ΚΑΘΑΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	600 \$
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΡΩΤΕΟΣ ΦΟΡΟΣ	400\$

ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΚΥΠΡΙΑΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

ΜΙΚΤΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	1000\$
ΦΟΡΟΣ ΠΛΗΡΩΤΕΟΣ ΣΤΗΝ ΠΙΟ ΨΗΛΗ ΚΛΙΜΑΚΑ \$1000 X 4,25%	42\$
ΚΑΘΑΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	958\$

Ο πληρωτέος φόρος στην ψηλότερη κλίμακα όταν τα εισοδήματα προέρχονται μόνο από ελληνικές εταιρείες ανέρχεται σε \$400. Όταν τα εισοδήματα είναι από Κυπριακές offshore εταιρείες ο πληρωτέος φόρος μειώνεται σε \$42. Δηλαδή οι φορολογικές υποχρεώσεις μειώνονται κατά \$358.

3.6.4 ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Η Κύπρος σήμερα κατατάσσεται διεθνώς ως η τέταρτη μεγαλύτερη ναυτιλιακή χώρα. Πάνω από 100 εταιρείες διαχείρισης πλοίων και άλλων ναυτιλιακών offshore εταιρειών έχουν εγκαταστήσει γραφεία στην Κύπρο. Η γεωγραφική θέση της Κύπρου σε συνδυασμό με την πλήρη φορολογική απαλλαγή όλων των κερδών και μερισμάτων που προέρχονται από ναυτιλιακές εταιρείες υπήρξαν οι βασικοί παράγοντες της καθιέρωσης της Κύπρου ως ένα από τα κορυφαία ναυτιλιακά κέντρα του κόσμου.

3.6.4.1 Προϋποθέσεις εγγραφής ενός πλοίου υπό κυπριακή σημαία

1. Περισσότερες από τις μισές μετοχές του πλοίου να ανήκουν σε Κύπριους.
2. Περισσότερες από τις μισές μετοχές του πλοίου να ανήκουν σε εγγεγραμμένες εταιρείες στην Κύπρο.
3. Περισσότερες από τις μισές μετοχές του πλοίου να ανήκουν σε αλλοδαπές εταιρείες εγγεγραμμένες στο εξωτερικό των οποίων ο έλεγχος ανατίθεται σε Κύπριους κατόπιν ειδικής άδειας του Υπουργικού Συμβουλίου.
4. Πλοία οποιουδήποτε τύπου και χωρητικότητας εκτός των επιβατικών πέραν των 17 χρόνων και μέχρι 20, νοουμένου ότι το πλοίο επιθεωρείται επιτυχώς από εγκεκριμένο επιθεωρητή του τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας του Υπουργείου Συγκοινωνιών και Έργων ή το πλοίο διευθύνεται από την Κύπρο.
5. Πλοία με ηλικία πέραν των 20 χρόνων αν πληρούν συγκεκριμένους άλλους κανονισμούς.

3.6.4.2 Κατηγορίες εγγραφής

Η αίτηση για την εγγραφή πλοίου στο Νηολόγιο υποβάλλεται στο Υπουργείο Συγκοινωνιών μέσω του τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας και υπάρχουν τρεις κατηγορίες

εγγραφής.

1. Προσωρινή εγγραφή. Προσωρινή εγγραφή πλοίου μπορεί να γίνει σε οποιαδήποτε Πρεσβεία της Κυπριακής Δημοκρατίας ή Προξενείο στο εξωτερικό εφόσον το πλοίο δεν ήταν προηγουμένως εγγεγραμμένο στο Κυπριακό Νηολόγιο. Η διάρκεια της προσωρινής εγγραφής είναι 6 μήνες ενώ μπορεί να ανανεωθεί για ακόμη τρεις μήνες. Κατά τη διάρκεια της προσωρινής εγγραφής το πλοίο πρέπει να είναι σε λιμάνι για να επθεωρηθεί.

2. Μόνιμη εγγραφή. Η μόνιμη εγγραφή πλοίου μπορεί να γίνει κατά τη διάρκεια της περιόδου της προσωρινής εγγραφής και δεν είναι ανάγκη το πλοίο να βρίσκεται σε λιμάνι της Κύπρου.

3. Παράλληλη εγγραφή. Τα πλοία με ξένη σημαία που είναι ναυλωμένα κατά παραχώρηση σε Κυπριακές πλοιοκτήτριες εταιρείες μπορούν να εγγραφούν παράλληλα στο Κυπριακό Νηολόγιο για την περίοδο ναύλωσης.

Φορολογικά οφέλη που παρέχονται στις κυπριακές ναυτιλιακές εταιρείες

- Απόλυτη εξαίρεση φόρου σε κέρδη και μερίσματα που προέρχονται από ναυτιλιακές δραστηριότητες Κυπριακής ναυτιλιακής εταιρείας.
- Απαλλαγή από φόρο κληρονομιών σε μετοχές ναυτιλιακής εταιρείας.
- Απαλλαγή από φόρο κεφαλαιουχικών κερδών σχετικά με πώληση ή μεταβίβαση πλοίου ή μετοχών σε ναυτιλιακή εταιρεία.
- Απαλλαγή από φόρο εισοδήματος στους μισθούς αξιωματικών και πληρώματος Κυπριακών πλοίων τα οποία δραστηριοποιούνται σε διεθνή ύδατα.
- Απαλλαγή από φόρο χαρτοσήμων σε πωλητήριο συμβόλαιο, υποθήκης πλοίου και σχετικών εγγράφων.

3.6.5 ΔΙΕΘΝΗ ΚΑΤΑΠΙΣΤΕΥΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Οφέλη στα διεθνή καταπιστεύματα στην Κύπρο.

- Το εισόδημα ενός καταπιστεύματος από εμπορικές δραστηριότητες ή επενδύσεις δεν φορολογείται
- Τα μερίσματα ή οι τόκοι που πληρώνονται από μια Κυπριακή offshore εταιρεία σε ένα καταπίστευμα δεν φορολογούνται και δεν υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου.
- Τα κέρδη από τη διάθεση των περιουσιακών στοιχείων ενός καταπιστεύματος δεν υπόκεινται σε κεφαλαιουχικό φόρο.

- Οι τόκοι από κεφάλαιο του καταπιστεύματος που κατατίθενται σε τράπεζα που διεξάγει εργασίες στην Κύπρο δεν φορολογούνται.
- Τα offshore καταπιστεύματα που δημιουργούν αλλοδαποί που υπηρετούν στην Κύπρο εξαιρούνται από τη φορολογία αν όλη η περιουσία που έχει διευθετηθεί και το εισόδημα που αποκτάται είναι στο εξωτερικό έστω και αν ο δικαιούχος βρίσκεται στην Κύπρο.
- Ένα offshore καταπίστευμα που δημιουργείται για σκοπούς προγραμματισμού φόρου κληρονομιών δεν υπόκειται σε φόρο κληρονομιών στην Κύπρο.
- Τα Κυπριακά offshore καταπιστεύματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη μεταφορά της περιουσίας που απέκτησαν αλλοδαποί ενώ εργάζονταν στο εξωτερικό πριν επαναπατριθούν για να την προστατέψουν από τη φορολογία της χώρας τους.
- Εύπορα άτομα που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν τα καταπιστεύματα μπορούν να μεταφέρουν την ακίνητη περιουσία τους με σκοπό να την προστατέψουν από φόρους κληρονομιάς ή κεφαλαιουχικών κερδών της πατρίδας τους.
- Ένα άτομο με τη χρήση ενός offshore καταπιστεύματος μπορεί να διασφαλίσει εξαρτώμενα πνευματικά ανάπηρα άτομα ή άτομα που δεν είναι ικανά να τους εμπιστευτεί κανείς διαχείριση περιουσίας και μετά το θάνατό του.

Η Κύπρος μετά την 1.1.2003, ανταποκρινόμενη στα Ευρωπαϊκά δεδομένα προχώρησε στη φορολογική μεταρρύθμιση του συστήματος που ίσχυε μέχρι σήμερα. Η συγκεκριμένη αυτή μεταρρύθμιση αγγίζει και το κεφάλαιο offshore εταιρειών ή κατά το νεότερο όρο των Εταιρειών Διεθνών Δραστηριοτήτων. Διευκρινίζεται ότι ο όλος θεσμός της σύστασης κυπριακών εταιρειών με δραστηριότητες αποκλειστικά εκτός Κύπρου εξακολουθούν να υπάρχουν με σημαντικά πλεονεκτήματα, τα οποία έχουν ελεγχθεί από τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι κυριότερες διατάξεις της νέας νομοθεσίας που θα ισχύσουν από 1.1.2003 και άπτονται των νομικών προσώπων και ειδικότερα των εταιρειών είναι:

Υιοθέτηση του όρου «κάτοικος Κύπρου». Στην περίπτωση εταιρείας «κάτοικος Κύπρου» είναι εκείνη της οποίας η διεύθυνση και ο έλεγχος ασκούνται στην Κύπρο. Στην περίπτωση αυτή εισόδημα εταιρείας που προκύπτει τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό θα υπόκειται σε φόρο εισοδήματος στην Κύπρο. Η σύσταση εταιρείας στην Κύπρο από μόνη της δεν αποτελεί πλέον κριτήριο για φορολογική υποχρέωση στην Κύπρο.

Εταιρεία η οποία δεν είναι κάτοικος Κύπρου θα φορολογείται μόνο στα κέρδη από τη μόνιμη εγκατάσταση στην Κύπρο. Ο όρος μόνιμη εγκατάσταση βασικά σημαίνει:

1. Έδρα διοίκησης, υποκατάστημα, γραφείο.
2. Εργοστάσιο, εργαστήριο.
3. Ορυχείο, πετρελαιοπηγή, λατομείο κλπ.
4. Εργοτάξιο ή κατασκευή ή εργασία εγκατάστασης που διαρκεί πάνω από τρεις μήνες.
  - Εισαγωγή ενιαίου συντελεστή εταιρικού φόρου 10% για όλες τις εταιρείες και κατάργηση της διάκρισης μεταξύ ημεδαπών εταιρειών και Εταιρειών Διεθνών Δραστηριοτήτων (ΕΔΔ). Οι υφιστάμενες ΕΔΔ, οι οποίες είχαν εισόδημα από δραστηριότητες στις 31 Δεκεμβρίου 2001, έχουν δικαίωμα επιλογής να φορολογηθούν με συντελεστή 4,25% μέχρι και το φορολογικό έτος 2005. Στην περίπτωση όμως αυτή οι περισσότερες απαλλαγές που ισχύουν με τη νέα νομοθεσία δε θα ισχύουν.
  - Για το έτος 2003 και 2004 εισάγεται πρόσθετος φόρος 5% στα κέρδη που υπερβαίνουν το 1.000.000 λίρες για εταιρείες και ημικρατικούς οργανισμούς. Εταιρείες Διεθνών Δραστηριοτήτων (ΕΔΔ) που θα δικαιούνται να επιλέξουν να φορολογηθούν με το συντελεστή 4,25% δε θα επιβαρυνθούν με τον πρόσθετο αυτό φόρο του 5%.
  - Απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος:
    1. Εισόδημα από μερίσματα τόσο από το εξωτερικό όσο και από την Κύπρο.
    2. Κέρδη από διάθεση τίτλων. Ως τίτλοι νοούνται μετοχές, χρεόγραφα, ομολογίες, ιδρυτικοί και άλλοι τίτλοι εταιρειών ή άλλων νομικών προσώπων, που έχουν κατά νόμο συσταθεί στην Κύπρο ή την αλλοδαπή και δικαιώματα επ' αυτών.
    3. Κέρδη από μόνιμη εγκατάσταση στο εξωτερικό. Η απαλλαγή δεν εφαρμόζεται εάν η μόνιμη εγκατάσταση επιδίδεται άμεσα περισσότερο από το 50% σε δραστηριότητες οι οποίες απολήγουν σε εισόδημα από επένδυση και η επιβάρυνση του αλλοδαπού φόρου πάνω στο εισόδημα της μόνιμης εγκατάστασης είναι σημαντικά λιγότερη από τη φορολογική επιβάρυνση στην Κύπρο.
    4. Το 50% του εισοδήματος από τόκους. Όπου υπάρχει απαλλαγή υπάρχει φορολογία για την άμυνα με συντελεστή 10%. Στην περίπτωση που η εταιρεία κερδίζει τόκους που προκύπτουν από τη συνήθη διεξαγωγή δραστηριοτήτων της ή οι τόκοι είναι στενά συνδεδεμένοι με τις δραστηριότητες της εταιρείας, το εισόδημα αυτό από τόκους φορολογείται εξ ολοκλήρου. Όπου δεν υπάρχει απαλλαγή δεν υπάρχει φορολογία για την άμυνα.

- Ζημιές που δεν συμψηφίζονται με ολόκληρο το εισόδημα από άλλες πηγές για το ίδιο έτος μεταφέρονται και συμψηφίζονται με κέρδη μελλοντικών χρόνων χωρίς κανένα χρονικό περιορισμό. Επιτρέπεται ο συμψηφισμός ζημιών εταιρείας με κέρδη άλλης εταιρείας του ίδιου συγκροτήματος εάν:
  - α) είναι 75% εξαρτημένη της άλλης.
  - β) η καθεμία ξεχωριστά είναι εξαρτημένη τρίτης εταιρείας κατά 75%.

Ζημιά από επιχείρηση που ασκεί άτομο ή συνεταιρισμός και η οποία επιχείρηση μετατρέπεται σε εταιρεία μεταφέρεται για συμψηφισμό με τα κέρδη που θα πραγματοποιήσει η εταιρεία. Καταργείται ο ελάχιστος φόρος 10% πάνω στις ζημιές και την έκπτωση λόγω επένδυσης.

- Καταργούνται οι παρακάτω απαλλαγές:

1. Το 90% των κερδών ή μερισμάτων που εισάγονται στην Κύπρο από διεξαγωγή οποιασδήποτε επιχείρησης στο εξωτερικό.

2. Το 60% του κέρδους από την παροχή επαγγελματικών υπηρεσιών στο εξωτερικό.

3. Το 30% του κόστους για επένδυση σε πρώτη έκδοση μετοχών εταιρειών που εισάγονται στο ΧΑΚ.

4. Η δεκαετής φορολογική απαλλαγή σε παρεμφερή τουριστικά κτίρια ή έργα

5. Εισόδημα από τόκους που εισπράττονται πάνω σε ξένα κεφάλαια που είναι κατατεθειμένα σε τράπεζα στην Κύπρο. Όμως η κατάργηση αυτή δεν επηρεάζει μη κατοίκους Κύπρου αφού ως μη κάτοικοι δε θα φορολογούνται

- Καταργούνται επίσης:

1. Ο μειωμένος συντελεστής για εξαγωγές. Κέρδη από εξαγωγές φορολογούνται με συντελεστή 10%.

2. Ο μειωμένος συντελεστής που επιβάλλεται για 4 χρόνια από την εισαγωγή των μετοχών τους στο ΧΑΚ.

3. Η έκπτωση για επένδυση.

- Επιτρέπονται χωρίς φορολογική επίπτωση οι αναδιοργανώσεις, ενοποιήσεις και συγχωνεύσεις εταιρειών.
- Εταιρείες διαχείρισης πλοίων συνεχίζουν να φορολογούνται με συντελεστή 4,25%
- Υπόκειται σε φόρο εισοδήματος οποιοδήποτε ποσό ή αντιπαροχή για φήμη και πελατεία μείον οποιοδήποτε ποσό δαπανήθηκε για την αγορά τέτοιας φήμης και πελατείας.

- Καμία παρακράτηση φόρου εισοδήματος δεν ισχύει σε πληρωμή μερισμάτων, τόκων και δικαιωμάτων σε μη κατοίκους Κύπρου.

3.6.6 Εταιρείες Διεθνών Δραστηριοτήτων (International Business Companies) και Φ.Π.Α.

Δεν υπάρχει πια διαχωρισμός μεταξύ κυπριακών εταιρειών και ΕΔΔ. Συνεπώς οι ΕΔΔ υπάγονται στις ίδιες ρυθμίσεις εγγραφής. Επειδή όμως η νομοθεσία δεν αποβλέπει στη φορολογία συναλλαγών που διεξάγονται εκτός Κύπρου αυτή η αλλαγή θα είναι επωφελής για την πλειονότητα των ΕΔΔ. Ο λόγος είναι ότι στην πλειονότητα των περιπτώσεων δεν θα πρέπει να επιβάλλουν ΦΠΑ στο εισόδημα της εταιρείας και θα μπορούν να λαμβάνουν επιστροφή του ΦΠΑ που θα καταβάλλουν στα έξοδα που υπόκεινται στην Κύπρο.

Από 1. 1 .2005 η Κύπρος θα είναι η χώρα με το χαμηλότερο φορολογικό συντελεστή στην Ενωμένη Ευρώπη. Για το μεσοδιάστημα 2003 - 2004 όπου ο φορολογικός συντελεστής θα είναι 10% συν 5% για κέρδη πέραν του 1 εκατομμυρίου λιρών παρέχονται μεταβατικές διατάξεις για τις ΕΔΔ. Οι ΕΔΔ που δύνανται να επιλέξουν να φορολογηθούν μέχρι το τέλος του 2005 με συντελεστή 4.25% δεν επηρεάζονται από τη ρύθμιση του 10% συν 5%. Ταυτόχρονα οι ΕΔΔ που δεν δύνανται να επωφεληθούν των μεταβατικών διατάξεων πολύ πιθανόν να μη υπόκεινται σε καμία φορολογική επιβάρυνση αν τα εισοδήματά τους προέρχονται από κέρδη από διάθεση τίτλων ή από κέρδη από μόνιμη εγκατάσταση στο εξωτερικό ή μερίσματα. Η δυνατότητα πραγματοποίησης πληρωμών μερισμάτων, τόκων και δικαιωμάτων στο εξωτερικό χωρίς καμία φορολογική επιβάρυνση σε συνδυασμό με το ευρύ δίκτυο Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας παραμένουν ένα ισχυρό κίνητρο για τον Κυπριακό τομέα διεθνών δραστηριοτήτων.

3.7 ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Το Λουξεμβούργο βρίσκεται στη Δυτική Ευρώπη, ανάμεσα στο Βέλγιο, τη Γαλλία και τη Γερμανία. Το δικαιοκώδικό τους βασίζεται στο Ναπολέοντιο κώδικα και είναι πλησιέστερο του Βελγικού και του Γαλλικού νομικού συστήματος. Το 1867 ανεξαρτητοποιήθηκε από την κηδεμονία της Γερμανίας και οργανώθηκε ως μοναρχία με δική του νομοθετική εξουσία εκλεγόμενη με δημοκρατικές διαδικασίες. Πρωτεύουσα της χώρας είναι το Λουξεμβούργο και ο πληθυσμός του ανέρχεται στις 80.000 περίπου. Ο πληθυσμός του Λουξεμβούργου είναι περίπου 400.000 εκ των οποίων το 27% είναι ξένων εθνικοτήτων.

Το Λουξεμβούργο τα τελευταία χρόνια έχει γίνει ένα σοβαρό οικονομικό και επιχειρηματικό κέντρο. Η μικρή πρωτεύουσα του Λουξεμβούργου είναι δημοφιλής περιοχή για εταιρείες συμμετοχών (holding) και εταιρείες επενδύσεων όπου μπορούν να επανεπενδύουν τα κέρδη από ξένες χώρες. Οι τραπεζικές υπηρεσίες ανταγωνίζονται τις ελβετικές. Κάποια κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης χρησιμοποιούν τις εταιρείες συμμετοχών για φορολογικούς λόγους και σύνθετες ομιλικές δομές που είναι απαραίτητες για να επωφεληθούν των φορολογικών ατελειών. Το Λουξεμβούργο είναι κέντρο διαπραγμάτευσης Ευρωομολόγων, τα οποία είναι ονομαστικά. Το τραπεζικό απόρρητο δε διασφαλίζεται.

3.7.1 ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

Εγκατεστημένη για φορολογικούς σκοπούς είναι μια εταιρεία που έχει καταχωρημένο γραφείο στο Λουξεμβούργο.

Οι εγκατεστημένες εταιρείες υπόκεινται σε φόρο επιχειρηματικών κερδών για το εγχώριο και διεθνές τους εισόδημα. Η διπλή φορολόγηση αποφεύγεται μέσω διμερών φορολογικών συμβάσεων ή με αφαίρεση των φόρων που πληρώθηκαν στο εξωτερικό από το φορολογητέο εισόδημα.

Οι μη εγκατεστημένες εταιρείες ή οι ξένες εταιρείες υπόκεινται σε φόρο για τα κέρδη τους που προέρχονται μόνο από το Λουξεμβούργο.

Οι holding δεν υπόκεινται σε φόρους (tax free status)

Ο μέγιστος φορολογικός συντελεστής των κερδών για τις εγκατεστημένες εταιρείες ανέρχεται σε 30% για κέρδη που υπερβαίνουν τα 14.790 Ευρώ. Για μικρότερα ποσά

υφίσταται φθίνουσα κλίμακα.

Επιπλέον φόρος 4% επιβάλλεται για το ταμείο ανεργίας και τοπικός φόρος 10% περίπου επιβάλλεται για κέρδη που υπερβαίνουν τα 17.360 περίπου ευρώ, οπότε συνολικά επιβαλλόμενος συντελεστής φόρου ανέρχεται σε 37,45%. Οι ανωτέρω φόροι δεν επιβάλλονται στις holding εταιρείες, στις ναυτιλιακές και στις εταιρείες επενδύσεων.

3.7.1.1 Φόροι κεφαλαίου

Οι εγκατεστημένες εταιρείες του Λουξεμβούργου υπόκεινται σε ετήσιο φόρο καθαρής περιουσίας 0,5% (καθαρή εκτιμώμενη αξία των διεθνών περιουσιακών στοιχείων μείον τις υποχρεώσεις). Από τα περιουσιακά στοιχεία αφαιρείται η συμμετοχή σε εταιρεία του Λουξεμβούργου που απολαμβάνει εξαίρεση συμμετοχής.

Οι ξένες επιχειρήσεις υπόκεινται σε φόρο καθαρής περιουσίας μόνο για τη περιουσία που βρίσκεται στο Λουξεμβούργο. Ο φορολογικός συντελεστής καθαρής περιουσίας ανέρχεται σε 0,5% με ελάχιστο 62 Ευρώ για μια εταιρεία S.A. και ελάχιστο 24, 79 Ευρώ για μια SARL.

Τα κέρδη κεφαλαίου φορολογούνται ως κανονικό εισόδημα.

Παρακρατούμενοι φόροι

Τα μερίσματα και άλλες διανομές κερδών από και προς τις εταιρείες του Λουξεμβούργου υπόκεινται σε παρακρατούμενο φόρο 25%, ο οποίος αφαιρείται από το φόρο εισοδήματος της εταιρείας που τον εισπράττει

Άλλοι φόροι

Ground tax συντελεστής 1 %, φόρος εγγραφής (0,2% για τις Holding εταιρείες, 0,01 % για τα money funds, 0% για τα secondary funds, και 0,6% για όλα τα υπόλοιπα funds).

3.7.2 ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

A. Μερίσματα που λαμβάνονται από εταιρείες του Λουξεμβούργου

Τα μερίσματα και άλλες διανομές κερδών που λαμβάνονται από άλλες εταιρείες του Λουξεμβούργου υπόκεινται σε εταιρικό φόρο 37,45% (1998) εκτός εάν χρησιμοποιήσουν την εξαίρεση συμμετοχών ή τη κατά 50% εξαίρεση στα μερίσματα που λαμβάνονται από εταιρείες του Λουξεμβούργου που φορολογούνται με πλήρη συντελεστή. Ο παρακρατούμενος φόρος εκπίπτει από το φόρο εισοδήματος της εταιρείας που λαμβάνει το μέρισμα.

B. Μερίσματα που πληρώνονται

Τα μερίσματα και άλλες διανομές κερδών που γίνονται προς εγκατεστημένους μετόχους υπόκεινται σε παρακρατούμενο φόρο 25% εκτός αν εφαρμόζεται η «απαλλαγή συμμετοχής».

Ο παρακρατούμενος φόρος σε μερίσματα που πληρώνονται σε μετόχους εγκατεστημένους άλλων χωρών είναι χαμηλότερος αν ο μέτοχος είναι εγκατεστημένος σε χώρα που έχει φορολογική συμφωνία με το Λουξεμβούργο. Ο συντελεστής παρακρατούμενου φόρου είναι 0% αν ο δικαιούχος είναι εταιρεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η «απαλλαγή συμμετοχής» (participation exemption) εφαρμόζεται όταν μία εταιρεία του Λουξεμβούργου, μία εταιρεία εγκατεστημένη σε χώρα που εδρεύει στην Ευρωπαϊκή ένωση, ή μία εταιρεία εγκατεστημένη σε χώρα με την οποία το Λουξεμβούργο έχει συμφωνία αποφυγής διπλής φορολογίας, κατέχει ένα σημαντικό ποσοστό, δηλαδή 10% του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής που πρέπει να είναι εγκατεστημένη εταιρεία και να φορολογείται με πλήρη συντελεστή ή μη εγκατεστημένη και να φορολογείται με πλήρη συντελεστή (όχι offshore), η εταιρεία που αναφέρεται στην κοινοτική οδηγία και λαμβάνει μερίσματα.

Οι ξένες επιχειρήσεις που έχουν κύρια εγκατάσταση στο Λουξεμβούργο και διενεργούν επιχειρήσεις ή εμπόριο μέσω αυτού υπόκεινται σε φόρο είτε για τα κέρδη τους στο Λουξεμβούργο είτε για το τμήμα των διεθνών κερδών τους, προσαρμοσμένο στα κέρδη του καταστήματος ή γραφείου αντιπροσώπου ή κύριας εγκατάστασης στο Λουξεμβούργο.

Γ. Συναλλαγματικοί έλεγχοι : Συναλλαγματικοί έλεγχοι δεν υπάρχουν πλέον .

Δ. Τραπεζικό απόρρητο. Ειδική νομοθεσία προστατεύει το τραπεζικό απόρρητο. Δίνονται στοιχεία μόνο στις περιπτώσεις ξελύματος χρήματος.

3.7.3 ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Οι εταιρείες στο Λουξεμβούργο διέπονται από το νόμο της 10ης Αυγούστου 1915. Πριν τη σύσταση της εταιρείας πρέπει να είναι γνωστή η επωνυμία της και η εμπορική άδεια πρέπει να εγκριθεί από το Υπουργείο μεσαίας κατηγορίας (για βιομηχανικές ή εμπορικές) ή το Υπουργείο Οικονομικών (για τράπεζες, οικονομικούς τομείς, ασφάλειες) ή το υπουργείο

Μεταφορών για ναυπλιακές. Οι holding εταιρείες δεν χρειάζονται εμπορική άδεια.

Οι κυριότερες μορφές εταιρειών για διενέργεια επιχειρήσεων είναι: οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης (S.A.societe anonyme), Ανώνυμες Εταιρείες, οι Περιορισμένης Ευθύνης (societe a responsabilite limitee (SARL) οι partnerships εταιρικής μορφής ή άλλων μορφών όπως (SNC), οι SCS και οι SCA.

3.7.3.1 Απαιτούμενα σύστασης:

A. Για S.A. και SARL απαιτείται το καταστατικό της εταιρείας (μνημόνιο και άρθρα) που δημοσιεύεται.

Το καταστατικό πρέπει να περιλαμβάνει:

- Το όνομα, τον τύπο και το αντικείμενο της εταιρείας.
- Το γραφείο που έχει εγκατασταθεί.
- Στοιχεία των μετόχων (ελάχιστο δύο, εθνικότητα, έδρα) διευκρίνηση εάν οι μέτοχοι είναι ιδιώτες ή εταιρείες.
- Διευθυντές. Το ελάχιστο τρεις για Α.Ε. οποιασδήποτε εθνικότητας ή υπηκοότητας διορισμένοι τουλάχιστον για 6 χρόνια με δικαίωμα επανεκλογής, φυσικό πρόσωπο ή εταιρεία.
- Λογιστές. Το ελάχιστο ένας διορισμένος από τους μετόχους για περισσότερα από 6 χρόνια επανεκλεγόμενος.
- Μετοχικό κεφάλαιο. Επιτρέπονται διάφορες κατηγορίες μετοχών. (προνομιούχες, Α και Β κατηγορίας) με διαφορετικά δικαιώματα. Ανώνυμες ή ονομαστικές μετοχές επιτρέπονται Για την εισφορά στο κεφάλαιο σε είδος (εισφορά άλλη από μετρητά) απαιτείται αναφορά του λογιστή και ελάχιστο κεφάλαιο. Μετοχές που εκδόθηκαν έναντι άλλων περιουσιακών στοιχείων (όχι τοις μετρητοίς), πρέπει να πληρωθούν μέσα σε 5 χρόνια.

Η σύσταση μιας εταιρείας στο Λουξεμβούργο μπορεί να γίνει σε μία ημέρα.

B. Partnership. Για τη σύστασή της απαιτείται ένα ιδιωτικό ή συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Γ. Υποκαταστήματα ξένων εταιρειών. Για να εγκατασταθεί ένα υποκατάστημα μιας ξένης εταιρείας στο Λουξεμβούργο πρέπει να κατατεθεί το καταστατικό με την έγκριση του εμπορικού δικαστηρίου και εν συνεχεία να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης. Πιστοποίηση από το αρμόδιο Υπουργείο μπορεί να απαιτείται οι εταιρείες του εξωτερικού

πρέπει επίσης να διορίσουν έναν επίσημο εκπρόσωπο στο Λουξεμβούργο.

3.7.3.2 Κεφαλαιακή δομή.

Απαιτείται ένα ελάχιστο κεφάλαιο.

- Για τις SA το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο είναι τα 31.000 ευρώ πληρωτέο τουλάχιστον κατά το 25%. Για μία holding εταιρεία 24.700 ευρώ το οποίο πρέπει να καταβληθεί πλήρως. Οι μετοχές πρέπει να έχουν ελάχιστη ονομαστική αξία LF 50 η κάθε μία.
- Για τις ιδιωτικές εταιρείες περιορισμένης ευθύνης (SARL). Το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο είναι 12.400 ευρώ πλήρως καταβλητέο διηρημένο σε μετοχές ονομαστικής αξίας 25 ευρώ η κάθε μία.
- Συμμετοχές. Δεν απαιτείται ειδική κεφαλαιακή συγκρότηση από το νόμο για joint ventures ή υποκαταστήματα ξένων εταιρειών.

Στις SA και SARL ο φόρος εγγραφής 1 % πληρώνεται με την έκδοση.

3.7.4 ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Οι συμφωνίες αποφυγής διπλής φορολόγησης του Λουξεμβούργου αφορούν την ακίνητη περιουσία, τα εμπορικά και βιομηχανικά κέρδη, τα μερίσματα και τον τόκο. Οι χώρες με τις οποίες το Λουξεμβούργο έχει υπογράψει τέτοιες συμφωνίες είναι:

Αυστρία, Βέλγιο, Βραζιλία, Βουλγαρία, Καναδάς, Κίνα, Τσεχοσλοβακία, Δανία, Φιλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Ινδονησία, Ιρλανδία, Ιταλία, Ιαπωνία, Κορέα, Μάλτα, Μαυρίκιος, Μαρόκο, Αντίλλες, Νορβηγία, Πολωνία, Ρουμανία, Σιγκαπούρη, Σλοβακία, Ισπανία, Σουηδία, Ελβετία, Ηνωμένο Βασίλειο, ΗΠΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΙ

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Για τις χώρες που επιτρέπουν τη μη φορολόγηση της εξωχώριας εταιρείας ή τη φορολόγησή της κατά τρόπο ευνοϊκό έχει επικρατήσει διεθνώς ο όρος "φορολογικός παράδεισος". Οι φορολογικοί παράδεισοι απασχολούν διεθνείς οργανισμούς, όπως ο ΟΟΣΑ, ο οποίος με βάση κριτήρια, όπως αυτά της διαφάνειας και της φορολόγησης, χαρακτηρίζει μία χώρα ως φορολογικό παράδεισο και δημοσιεύει πίνακες των χωρών αυτών.

Οι δικαιοδοσίες που προσφέρουν offshore (υπεράκτιες) υπηρεσίες μπορούν να διακριθούν σε τέσσερις κατηγορίες.

- Στην πρώτη κατηγορία είναι εκείνες οι δικαιοδοσίες που δεν επιβάλλουν καμία φορολογία.
- Στη δεύτερη κατηγορία υπάρχουν δικαιοδοσίες που προσφέρουν φορολογικά κίνητρα. Στην περίπτωση αυτή υπάρχουν τρεις υποκατηγορίες:

Πρώτον είναι εκείνες που προβλέπουν πλήρη φορολογική εξαιρέση.

Υπάρχει μία δεύτερη υποκατηγορία αυτών των φορολογικών δικαιοδοσιών οι οποίες προσφέρουν χαμηλή φορολόγηση.

Τέλος σ' αυτή την υποκατηγορία είναι εκείνες οι δικαιοδοσίες οι οποίες προσφέρουν ειδικό καθεστώς στις Holding εταιρείες.

- Η τρίτη κατηγορία των offshore δικαιοδοσιών είναι εκείνες οι οποίες αν και γενικά έχουν υψηλή αναλογία φόρων προσφέρουν ευκολίες στις μη εγκατεστημένες (non resident) εταιρείες.

4.2 ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΙ

Ο τελευταίος πίνακας που κοινοποιήθηκε από τον ΟΟΣΑ περιέχει τα πιο κάτω κράτη:

- Ανδόρα

- Ανγκουίλα - εξαρτώμενο έδαφος του Ην. Βασιλείου
- Αντίγκουα και Μπαρμπούντα
- Αρούμπα - που ανήκει στην Ολλανδία
- Κοινοπολιτεία των Μπαχάμες
- Μπαχρέιν
- Μπελίζ
- Βρετανικοί Παρθένοι νήσοι - εδάφη του Ην. Βασιλείου
- Νήσοι του ΚΟΥΚ - εξαρτώμενο έδαφος της Ν. Ζηλανδίας
- Δομινικανή Δημοκρατία
- Γιβραλτάρ - εξαρτώμενο έδαφος του Ην. Βασιλείου
- Γρενάδα
- Γκέρνσει-Σαρκ-Αλδερνέι - εξαρτώμενα εδάφη από το στέμμα της Αγγλίας
- Νήσος του Μαν - εξαρτώμενο έδαφος από το στέμμα της Αγγλίας
- Τσέρσει - εξαρτώμενο έδαφος από το στέμμα της Αγγλίας
- Λιβερία
- Πριγκιπάτο του Λιχτενστάιν
- Δημοκρατία των Μαλδίβων
- Δημοκρατία των νήσων Μάρσαλ
- Πριγκιπάτο του Μονακό
- Μοντσεράτ - έδαφος του Ην. Βασιλείου
- Δημοκρατία του Ναούρου
- Ολλανδικές Αντίλλες - έδαφος της Ολλανδίας
- Νίσι - συνδεδεμένο με τη Ν. Ζηλανδία
- Παναμάς
- Σαμόα
- Δημοκρατία των Σεϋχέλλες
- Αγ. Λουκία
- Ομοσπονδία του Αγ. Χριστόφορου και Νέβις
- Αγ. Βικέντιος και Γκρεναντίνες
- Τόνγκα
- Τουρκς και Κάικος - εδάφη του Ην. Βασιλείου
- Παρθένα νησιά των Η.Π.Α.

- Δημοκρατία του Βανουάτου

Για καλύτερη κατανόηση της σημασίας των φορολογικών παραδείσεων παραθέτονται κάποια χαρακτηριστικά παραδείγματα .

4.3 ΑΝΔΟΡΑ

Τοποθεσία. Τα πριγκιπάτο της Ανδόρας βρίσκεται στα Πυρηναία όρη ανάμεσα στη Γαλλία και την Ισπανία και έχει πληθυσμό περίπου 50.000 κατοίκους. Πρωτεύουσά του είναι η Andorra la Vella.

Γλώσσα. Η επίσημη γλώσσα είναι τα Καταλανικά αλλά ομιλούνται ευρέως τα Γαλλικά και τα Ισπανικά εξαιτίας των κοινωνικών και οικονομικών σχέσεων με τις γειτονικές χώρες.

Νόμισμα. Νόμισμά της ήταν το Γαλλικό φράγκο και η Ισπανική πεσέτα. Τώρα είναι το ευρώ.

Συναλλαγματικοί έλεγχοι.

Δεν υπάρχουν περιορισμοί στην εισαγωγή και εξαγωγή συναλλάγματος.

Πολιτική κατάσταση. Ελέγχεται από κοινού από το Ισπανικό Bishop της Urgel και τον Πρόεδρο της Γαλλίας αλλά στην πράξη υπάρχει το Γενικό Συμβούλιο που εκλέγεται από το λαό.

Νομικό σύστημα. Η Ανδόρα έχει Αστικό Δίκαιο. Η βάση του δικαίου της είναι το Ρωμαϊκό, το Καταλανικό και η παράδοση. Υπάρχουν ποινικές, αστικές και διοικητικές δικαιοδοσίες.

Οικονομικό και επιχειρηματικό κλίμα. Τα έσοδά της πηγάζουν κυρίως από τον τουρισμό και τα αφορολόγητα καταστήματα. Δεν είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είναι γνωστή σαν αφορολόγητη (duty free) ζώνη. Υπάρχουν δυσκολίες για τη σύσταση μιας offshore οντότητας, αλλά έχει φορολογικά πλεονεκτήματα γι' αυτούς που μπορούν να φτιάξουν μια εταιρεία εκεί.

Φορολογία. Η Ανδόρα δεν έχει Φ.Π.Α. και φόρο εισοδήματος. Υπάρχει σοβαρή λαϊκή αντιπάθεια σε κάθε είδους φορολογία. Η βαριά ανάσα της Γαλλίας στο λαιμό της Ανδόρας και το ανεπιθύμητο δημιουργίας κάθε είδους offshore με οποιαδήποτε έννοια, δημιουργεί μεγάλες δυσκολίες. Η δυνατότητα σύστασης εταιρείας και εξεύρεσης υπηκόων είναι ιδιαίτερα περιορισμένη. Οι τράπεζες είναι υψηλής εμπιστοσύνης και δεν υπάρχουν

συναλλαγματικοί έλεγχοι Για ειλικρινείς καθιερωμένους offshore επενδυτές η χώρα παρέχει δυνατότητες. Οι εγκατεστημένες εταιρείες (resident) δεν έχουν φόρο εισοδήματος, φόρο κεφαλαίου και παρακρατούμενους φόρους. Οι resident SA και SL εταιρείες περιορισμένης ευθύνης υπόκεινται σε πάγιο τέλος ptas 100.000 και 110.000 αντίστοιχα.

Εμπιστευτικότητα. Το τραπεζικό απόρρητο προστατεύεται από ειδικό νόμο, καθώς επίσης και από τον Ποινικό Κώδικα.

Ξένες εταιρείες. Μόνο οι ασφαλιστικές εταιρείες μπορούν να δημιουργήσουν υποκαταστήματα στην Ανδόρα. Τα υποκαταστήματα ξένων ασφαλιστικών εταιρειών δεν υπόκεινται σε κανένα άμεσο φόρο.

Τελωνειακοί δασμοί. Επιβάλλονται στα εισαγόμενα αγαθά στην Ανδόρα σύμφωνα με την Τελωνειακή Ένωση με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι δασμοί που επιβάλλονται στα εισαγόμενα αγαθά από τρίτες χώρες είναι εκείνοι που επιβάλλονται και από τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για τα αγαθά παραγωγής χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπάρχει ελεύθερη κυκλοφορία.

Συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας. Η Ανδόρα δεν έχει υπογράψει συμφωνία με καμία χώρα.

Offshore Οικονομικό Κέντρο. Επειδή η Ανδόρα δεν επωφελείται από συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας, η πρακτική χρήση της ως Διεθνές Offshore Οικονομικό Κέντρο πρέπει να συμπληρώνεται από μία αποτελεσματική συμφωνία αγοράς, η οποία διευκολύνει την πληρωμή ή αποτελεί διάλυο για τα μερίσματα, τα κέρδη και τα δικαιώματα μέσω μιας τρίτης χώρας με την οποία η χώρα έδρας της μητρικής εταιρείας έχει συμφωνία αποφυγής διπλής φορολογίας και η οποία τρίτη χώρα επιτρέπει τη φορολογικά αποτελεσματική διοχέτευση αυτών των πληρωμών στην εταιρεία της Ανδόρας.

4.4 ΒΡΕΤΑΝΙΚΟΙ ΠΑΡΘΕΝΟΙ ΝΗΣΟΙ

Τοποθεσία. Τα British Virgin Islands είναι μία ομάδα φημισμένων νησιών περίπου 60 μίλια ανατολικά του Puerto Rico. Αποτελούνται από 40 μικρά νησιά. Είναι μέρος στο ίδιο αρχιπέλαγος όπου και τα Virgin Islands των Ηνωμένων Πολιτειών. Τα τέσσερα μεγαλύτερα νησιά των British Virgin Islands είναι: Tortola και Beef Island, Virgin Gorda, Anegata και

Jost van Dyke.

Πολιτική κατάσταση. Είναι μία χώρα που τελεί υπό την προστασία του Ηνωμένου Βασιλείου. Αυτό κυβερνάται από το 1967 και είναι μέλος της Κοινοπολιτείας. Η διοίκηση ασκείται από ένα ειδικό Συμβούλιο αποτελούμενο από τον Κυβερνήτη, ο οποίος διορίζεται από το Υπουργείο Εξωτερικών του Ηνωμένου Βασιλείου, τον Πρωθυπουργό, τρεις άλλους υπουργούς και το Γενικό Εισαγγελέα. Ο Πρωθυπουργός είναι και υπουργός Οικονομικών και επικεφαλής της υπηρεσίας μετανάστευσης.

Ο Κυβερνήτης είναι υπεύθυνος για τις εξωτερικές υποθέσεις, τις αστυνομικές υπηρεσίες και την ασφάλεια. Η χώρα δεν έχει ανταποικιακή πολιτική και η προσαρμογή της στην αμερικάνικη οικονομία δεν αφήνει περιθώρια ανάπτυξης αντικαπιταλιστικής νοστροπίας. Το αεροδρόμιο δέχεται περίπου 20 πτήσεις την ημέρα από Antigua, St. Maartin, San Juan και U.S. Virgin Islands

Νομικό σύστημα. Το νομικό και δικαστικό σύστημα είναι αυτό του Αγγλικού δικαίου.

Γλώσσα. Η γλώσσα είναι η Αγγλική.

Νόμισμα. Το νόμισμά της είναι το δολάριο των Η.Π.Α

Επιχειρηματικό κλίμα. Η κεντρική βιομηχανία στα BVI είναι ο τουρισμός που περιλαμβάνει ξενοδοχεία, κρουαζιερόπλοια και ναυλώσεις ιστιοφόρων. Η οικονομία είναι σταθερή και το επίπεδο ζωής από τα υψηλότερα της Καραϊβικής.

Οικονομικά ινστιτούτα. Διεθνείς τράπεζες και γραφεία trusts αντιπροσωπεύονται στα British Virgin Islands.

Εμπιστευτικότητα. Δεν υπάρχει ειδική νομοθεσία απορρήτου ή εμπιστευτικότητας αλλά ο Αστικός Κώδικας προβλέπει κυρώσεις εναντίον εκείνων που κρίνονται ένοχοι για παραβίαση της εμπιστευτικότητας.

Οικονομία. Η οικονομία της είναι προσαρμοσμένη στον Η.Π.Α. και των Virgin Islands των Η.Π.Α. Για ένα διεθνή φορολογικό σχεδιασμό το πλέον ελκυστικό στα British Virgin Islands είναι η δημιουργία εταιρειών διεθνών δραστηριοτήτων, που διευκολύνεται από το νόμο περί «International Business Company» (IBC) του 1984.

Καμία IBC εταιρεία δεν επιτρέπεται να δραστηριοποιηθεί σε τοπικές επιχειρήσεις, καθώς και σε τραπεζικές εργασίες και ασφάλειες. Μία εταιρεία που θα συσταθεί σύμφωνα με το νόμο ως International Business Company, εάν είναι εγκατεστημένη (διευθύνεται και ελέγχεται στα BVI) υπόκειται σε φόρο 15% για όλα τα εισοδήματα που αποκτά σε όλο τον κόσμο.

Τα BVI έχουν φόρο εισοδήματος, αλλά όχι φόρο κεφαλαίου ή φόρο στα κέρδη κεφαλαίου ή φόρο κληρονομιάς. Το φορολογικό τους σύστημα είναι μία απλοποιημένη έκδοση του Αγγλικού αλλά όπως και οι άλλες Βρετανικές εξαρτήσεις προσφέρουν αφορολόγητο στα ξένα εισοδήματα των trusts, των οποίων οι δικαιούχοι (beneficiaries) δεν είναι υπήκοοι της χώρας. Τα trusts που συνιστώνται βάσει του νόμου των BVI υποστηρίζονται από τα δικαστήρια των BVI ακόμα και εάν δεν έχουν άλλη σχέση με τη χώρα.

Οι εταιρείες διεθνών δραστηριοτήτων (IBC) που έχουν συσταθεί στα BVI έχουν σημειώσει μία σημαντική επιτυχία εάν λάβει κανείς υπόψη του ότι τα μισά των Κυβερνητικών εσόδων προέρχονται από τα δικαιώματα που εισπράττουν από αυτές τις εταιρείες.

Περισσότερες από 190.000 τέτοιες εταιρείες έχουν συσταθεί και ο αριθμός συνεχώς αυξάνεται. Μία IBC (International Business Company) εξαιρείται των φόρων επί των κερδών και όλων των μερισμάτων, μετοχών, ενοικίων, δικαιωμάτων, δεν καταβάλλονται τέλη χαρτοσήμου στη μεταβίβαση του μετοχικού κεφαλαίου.

Όμως μία IBC δεν μπορεί να δραστηριοποιείται εντός των BVI, να κατέχει ακίνητα ή να δραστηριοποιείται στον τραπεζικό χώρο ή τις ασφάλειες ή να δημιουργήσει εγκατεστημένο (resident) γραφείο για εταιρείες. Μπορεί όμως να ανοίξει τραπεζικό λογαριασμό, να χρησιμοποιήσει επαγγελματικές υπηρεσίες, να τηρεί λογιστικά στοιχεία, να συναντώνται οι μέτοχοι ή οι διευθυντές ή να κατέχουν τοπικές μετοχές ή άλλα χρεόγραφα στη χώρα.

Για τη σύσταση απαιτείται ένα εγκατεστημένο γραφείο και ένα εγκατεστημένο πρακτορείο στα BVI και η εταιρεία οφείλει να πληρώσει δικαιώματα για την Κυβέρνηση \$300 που αφορούν τη σύσταση και \$300 ετησίως. Εάν το δηλωμένο κεφάλαιο ξεπερνά τα \$50.000 τα δικαιώματα για την Κυβέρνηση είναι \$1000.

Προκειμένου η Κυβέρνηση να λάβει τα απαραίτητα μέτρα για την αποφυγή ξεπλύματος βρώμικο υ χρήματος όρισε τον Επιθεωρητή των Τραπεζών και των trusts εταιρειών, ως ένα όργανο ασφάλειας.

Η χώρα φιλοξενεί επίσης Mutual Funds (αμοιβαία κεφάλαια) ιδιωτικά και μη. Θεωρείται από τις κυρίαρχες δικαιοδοσίες στη φιλοξενία των Mutual Funds και υπολογίζεται ότι έχουν συσταθεί περισσότερα από 1500 Funds που περιλαμβάνουν περιουσίες 35 δις δολάρια.

Υπάρχει μία συμφωνία με τις Η.Π.Α που καλύπτει την παροχή πληροφοριών για εγκληματικές δραστηριότητες αλλά δεν περιλαμβάνει την παροχή φορολογικών πληροφοριών.

Οι τράπεζες οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στα trusts και οι ασφαλιστικές εταιρείες για να συσταθούν χρειάζονται άδεια λειτουργίας από τα BVI.

4.5 ΠΑΝΑΜΑΣ

Ο Παναμάς είναι ένα από τα πλέον σοβαρά οικονομικά κέντρα του Δυτικού Ημισφαιρίου.

Τοποθεσία. Βρίσκεται στη Κεντρική Αμερική ανάμεσα στην Κόστα Ρίκα και την Κολομβία. Είναι ο συνδετικός κρίκος μεταξύ της Κεντρικής και Νότιας Αμερικής. Η έκτασή του είναι περίπου 77.082 τετραγωνικά χιλιόμετρα.

Το κανάλι του Παναμά είναι περίπου 50 μίλια μήκος και ενώνει τον Ατλαντικό και Ειρηνικό Ωκεανό. Το κανάλι του Παναμά είναι στη δικαιοδοσία των Ηνωμένων Πολιτειών από την 1 Οκτωβρίου 1977.

Πολιτική κατάσταση.

Η Δημοκρατία του Παναμά είναι κυρίαρχο ανεξάρτητο κράτος με δημοκρατική και αντιπροσωπευτική κυβέρνηση. Το κράτος συνίσταται από την εκτελεστική, τη νομοθετική και δικαστική εξουσία που είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους.

Νομικό σύστημα. Ισχύει το Αστικό Δίκαιο που είναι βασισμένο στο Ρωμαϊκό. Η νομοθετική εξουσία εκδίδει τους νόμους και η εκτελεστική τους εφαρμόζει. Η δικαστική εξουσία υπάγεται στο Ανώτατο Δικαστήριο.

Γλώσσα. Η επίσημη γλώσσα είναι τα Ισπανικά αλλά η πλειονότητα του πληθυσμού ομιλεί Αγγλικά.

Νόμισμα. Το νόμισμα είναι το Balboa που διαρείται σε 100 σεντς. Το δολάριο των Η.Π.Α είναι το νόμισμα των συναλλαγών στον Παναμά και χρησιμοποιείται αντί του Balboa.

Ξένες επενδύσεις. Από την ανεξαρτησία του από την Κολομβία το 1903 οι Κυβερνήσεις του Παναμά παραδοσιακά υποδέχονται ξένες επενδύσεις και διαφημίζουν ένα εξαιρετικά ελκυστικό επενδυτικό περιβάλλον. Δεν υπάρχουν απαιτήσεις στην δημιουργία Joint venture και η μόνη υποχρέωση που υπάρχει είναι οι δραστηριότητες να γίνονται έξω από τον Παναμά.

Οι δυνατότητες οφέλους και κινήτρων στις επιχειρήσεις στον Παναμά το έχουν καταστήσει ένα από τα πλέον σοβαρά διεθνή τραπεζικά κέντρα στο Δυτικό Ημισφαίριο. Μερικά από τα οφέλη και κίνητρα είναι:

1. Δεν υπάρχει κεντρική τράπεζα και δεν υπάρχουν νομισματικοί περιορισμοί ή συναλλαγματικοί έλεγχοι.
2. Δεν υπάρχουν απαιτούμενα για την κατάθεση κεφαλαίων.
3. Δεν υπάρχουν φόροι ή περιορισμοί στα funds που πηγαίνουν στον Παναμά ή φεύγουν από τον Παναμά.
4. Δεν υπάρχει μηχανισμός έλεγχου του επαναπατρισμού των κεφαλαίων ή εισοδημάτων.
5. Η εμπιστευτικότητα είναι απόλυτη και
6. Δεν υπάρχουν συναλλαγματικοί έλεγχοι.

Εμπιστευτικότητα- Απόρρητο

Ο νόμος περί τραπεζών εγγυάται το απόρρητο σε κάθε είδους τραπεζικές εργασίες. Εξάιρεση αποτελεί η διερεύνηση προϊόντων εγκληματικών πράξεων, όπου Οικονομικό Ινστιτούτο και οι επαγγελματίες είναι υποχρεωμένοι να δώσουν τις απαιτούμενες πληροφορίες για τις υποθέσεις των πελατών τους. Σύμφωνα με το νέο νόμο περί τραπεζών νο. 9 της 26ης Φεβρουαρίου 1998 οι τράπεζες είναι υποχρεωμένες να δίνουν την ταυτότητα του πελάτη και το είδος των συναλλαγών στο ανώτατο εποπτικό όργανο των τραπεζών. Εκεί καταθέτουν τα στοιχεία προκειμένου να ερευνηθούν από το Ανώτατο Εποπτικό Όργανο. Το Ανώτατο Δικαστήριο του Παναμά έχει αποφανθεί για την υποχρέωση παροχής στοιχείων σε υποθέσεις ξηπλύματος χρήματος από διακίνηση ναρκωτικών.

Εταιρείες του Παναμά

Δημιουργία. Το Σύνταγμα του Παναμά δεν προβλέπει διάκριση μεταξύ των εγχωρίων και ξένων εταιρειών και οι δύο είναι ίσες απέναντι στο νόμο.

Δεν υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στις Παναμέζικες και ξένες εταιρείες ως προς τις προϋποθέσεις δημιουργίας. Οι ξένες εταιρείες μπορούν να δραστηριοποιούνται σε όλα τα αντικείμενα στον Παναμά εκτός από το λιανικό εμπόριο, το οποίο είναι αποκλειστικής αρμοδιότητας των Παναμέζικων εταιρειών.

Ο Εμπορικός Κώδικας του 1927, ο γενικός εμπορικός νόμος και ο νόμος για τις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης του 1996 δημιουργούν διαφορετικούς τύπους νομικών οντοτήτων, οι οποίοι μπορούν να υιοθετηθούν για την δραστηριοποίηση σε επιχειρηματικές ασχολίες.

Για κάθε εμπορική επιχείρηση πρέπει το εταιρικό καταστατικό να είναι συμβολαιογραφικό έγγραφο. Κάθε καταστατικό πρέπει να κατατίθεται στο Μητρώο για καταχώρηση.

Δύο πρόσωπα Παναμέζοι ή ξένοι, οι οποίοι δεν είναι απαραίτητο να είναι κάτοικοι

Παναμά αιτούνται για τη σύσταση μιας Παναμέζικης εταιρείας. Η καθιερωμένη διαδικασία είναι η σύνταξη του καταστατικού της εταιρείας από δύο δικηγόρους και στη συνέχεια η μεταβίβαση των μετοχών τους στον πελάτη.

Τα άρθρα του καταστατικού της εταιρείας πρέπει να εμπεριέχουν τις παρακάτω βασικές πληροφορίες:

- Όνομα και διεύθυνση των εταίρων.
- Όνομα της εταιρείας.
- Βασικό σκοπό της εταιρείας που μπορεί να επιδιώξει κάθε νόμιμη δραστηριότητα. Το ποσό του εγκεκριμένου κεφαλαίου και αριθμός μετοχών στις οποίες μερίζεται το κεφάλαιο. Ακόμα πρέπει να ορισθεί η αξία των μετοχών ή πρέπει να υπάρχει σημείωμα που να δηλώνεται ότι οι μετοχές δεν έχουν αξία. Οι μετοχές μπορεί να είναι διαφορετικής κατηγορίας, αξίας και δικαιωμάτων. Μπορεί να εκδοθούν ανώνυμες ή ονομαστικές ή και τα δύο.
- Την εγκατάσταση της εταιρείας και το όνομα και τη διεύθυνση του εγκατεστημένου πράκτορα, ο οποίος πρέπει να είναι ένας δικηγόρος στον Παναμά.
- Διάρκεια της εταιρείας.
- Ονόματα και διευθύνσεις των δικηγόρων (πρέπει να είναι τουλάχιστον τρεις) και τα ονόματα των υπαλλήλων που μπορεί να είναι τα ίδια με των διευθυντών. Ένα πρόσωπο μπορεί να έχει περισσότερα από ένα γραφείο ταυτόχρονα. Διευθυντές και υπάλληλοι μπορεί να μην είναι Παναμέζοι.

4.6 ΝΕΒΑΔΑ

Τοποθεσία. Η Νεβάδα είναι πολιτεία των Ηνωμένων Πολιτειών.

Επιχειρηματικό κλίμα. Οι νομικοί του περιορισμοί είναι ελάχιστοι και οι γραφειοκρατικοί μηχανισμοί ιδιαίτερα ελαστικοί.

Νομικό σύστημα. Ακολουθείται το αμερικάνικο δίκαιο και εντάσσεται στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής.

Επιχειρηματικό κλίμα. Οι επιχειρήσεις της Νεβάδας μπορούν να αγοράζουν, πωλούν, διακρατούν ή να μεταβιβάζουν μετοχές τους, καθώς να εκδίδουν μετοχές ή μερίδια έναντι

υπηρεσιών εργασίας κεφαλαίου, ακίνητης περιουσίας. Οι Διευθυντές καθορίζουν την αξία αυτών των συναλλαγών. Οι απαιτήσεις δήλωσης στοιχείων είναι ελάχιστες.

Μετοχές - μέτοχοι. Οι μετοχές των επιχειρήσεων στη Νεβάδα μπορεί να εκδίδονται ανώνυμες για λόγους απορρήτου. Δεν απαιτείται από τις επιχειρήσεις να γνωστοποιούν τα στοιχεία του Αντιπροέδρου. Έτσι οι Αντιπρόεδροι μπορούν να κατέχουν την επιχείρηση μέσω ανώνυμων μεριδίων ή μετοχών και να μη γνωστοποιούνται τα στοιχεία τους.

Οι μέτοχοι, οι διευθυντές και οι υπάλληλοι γραφείου δεν είναι απαραίτητο να διαμένουν στη Νεβάδα.

Οι Διευθυντές των επιχειρήσεων δεν απαιτείται να είναι και μέτοχοι. Οι υπάλληλοι και οι Διευθυντές των επιχειρήσεων (Corporation) ή των LTO, δεν έχουν προσωπική ευθύνη όταν ενεργούν πολιτικές και πρακτικές για λογαριασμό της επιχείρησης.

Φορολογικό σύστημα

Δεν υφίστανται προσωπικοί φόροι και φόροι εισοδήματος στη Νεβάδα.

Δεν υπάρχουν τέλη επιτηδεύματος.

Οι επιχειρήσεις της Νεβάδας δικαιούνται βάσει νόμου πολλές φοροαπαλλαγές, όχι όμως και οι ιδιώτες.

Δεν υπάρχει συνεργασία των αρχών με το IRS και τα στοιχεία των μετόχων των επιχειρήσεων δε δηλώνονται στις αρχές.

4.7 ΛΙΒΕΡΙΑ

Τοποθεσία. Χώρα της Αφρικής μεταξύ της Ακτής Ελεφαντοστού, της Νέας Γουινέας και της Σιέρα Λεόνε.

Γλώσσα. Επίσημη γλώσσα είναι η Αγγλική.

Νόμισμα. Το δολάριο των Ηνωμένων Πολιτειών χρησιμοποιείται ελεύθερα.

Συναλλαγματικοί έλεγχοι. Δεν υπάρχουν συναλλαγματικοί έλεγχοι

Νομικό σύστημα. Το νομικό σύστημα της Λιβερίας είναι του μοντέλου των Ηνωμένων Πολιτειών.

Επιχειρηματικό κλίμα. Μία Λιβεριανή εταιρεία δεν είναι υποκείμενη σε τοπικούς φόρους εάν το 75% των μετοχών της κατέχεται από μη εγκατεστημένους πολίτες, οι οποίοι δεν είναι Λιβεριανής εθνικότητας και τα εισοδήματα της εταιρείας προέρχονται από πηγές εκτός Λιβερίας.

Οι Λιβεριανές εταιρείες είναι ίδιες με εκείνες που δραστηριοποιούνται στον Παναμά.

Είναι για πολλά χρόνια οι πλέον πρόσφορες ως οχήματα μηδενικής φορολογίας. Οι Λιβεριανές εταιρείες χρησιμοποιούνται για πολλά χρόνια στο τομέα της ναυτιλίας. Η Λιβερία με βάση το τονάζ είναι η πρώτη σε καταχωρήσεις πλοίων στον κόσμο, πέραν όμως της ναυτιλίας είναι δυνατόν να αναπτυχθούν διεθνείς επιχειρήσεις κάθε είδους. Οι χρήστες των Λιβεριανών εταιρειών δε χρειάζεται να γνωρίζουν πολλά για τη Λιβερία. Πολλοί από αυτούς δεν γνωρίζουν καν που βρίσκεται γεωγραφικά η Λιβερία. Το μόνο που χρειάζεται είναι η διατήρηση ενός πρακτορείου εγγραφής στη Λιβερία. Επιχειρήσεις που εξειδικεύονται στη φροντίδα των Λιβεριανών εταιρειών διατηρούν γραφεία στη Νέα Υόρκη, το Λονδίνο, το Hong Kong και αλλού.

Ένα χρήσιμο και μακράς διάρκειας μέτρο για τις Λιβεριανές εταιρείες, που τώρα έχει υιοθετηθεί και από μερικές άλλες δικαιοδοσίες, είναι ότι επιτρέπεται το όνομα της εταιρείας να περιλαμβάνει οποιεσδήποτε λέξεις ή υποδεικνυόμενες συντομεύσεις για μία εταιρεία περιορισμένης ευθύνης Π.χ. Corporation, Company, Limited, Societe Anonyme, Corp., Inc., Ltd, S.A. κ.λπ. Το όνομα της εταιρείας μπορεί να είναι σε οποιαδήποτε γλώσσα που χρησιμοποιεί λατινικούς χαρακτήρες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ, ΚΟΜΠΙΝΕΣ ΚΑΙ ΞΕΠΛΥΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΙΩΝ

5.1 ΓΕΝΙΚΑ

Η έκταση του φαινομένου των υπεράκτιων επιχειρήσεων ανά τον κόσμο τις τελευταίες δεκαετίες έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις. Υπολογίζεται ότι σχεδόν ο μισός όγκος των χρηματικών συναλλαγών σε διεθνές επίπεδο συνδέεται άμεσα ή έμμεσα με υπεράκτια κέντρα.

Ο έλεγχος των offshore εταιριών καθίσταται δυσκολότερος επειδή αναστυγμένες χώρες του Δυτικού κόσμου διευκολύνουν με ευνοϊκές νομοθεσίες την κυκλοφορία των κεφαλαίων.

Σύμφωνα με δημοσίευμα της Βρετανικής εφημερίδας «Guardian» της 25ης Μαΐου του 2002, τα στοιχεία δημοσιογραφικής έρευνας για το ποιοι είναι οι κάτοχοι των υπεράκτιων εταιριών που στην ιδιοκτησία τους ανήκουν οι πολυτελείς κατοικίες τους και όχι μόνο, ανέδειξαν ανάμεσα στα ονόματα των ιδιοκτητών την πρώην πρωθυπουργό της Αγγλίας Μάργκαρετ Θάτσερ, μέλη του Αγγλικού Κοινοβουλίου και ασφαλώς πλειάδα μεγαλοεπιχειρηματιών χορηγών τόσο του εργατικού όσο και του συντηρητικού κόμματος, όπως ο επιχειρηματίας Μοχάμεντ Αλ Φαγιέντ ο επιχειρηματίας του internet David Potter Κ.α. Υπολογίζεται ότι ο κ. Potter λόγω των υπεράκτιων εταιριών θα αποφύγει φόρο κληρονομιάς 600.000 λίρες καθώς επίσης 80.000 λίρες φόρο εισοδήματος που θα του προέκυπτε αν πουλούσε τη βίλα που είχε αγοράσει το 1989 τουλάχιστον 160.000 λίρες. Όταν ο ίδιος ρωτήθηκε γιατί η ιδιοκτησία του σπιτιού του ανήκει σε υπεράκτια εταιρεία και όχι στο άτομό του, η απάντησή του ήταν «ουδέν σχόλιο». Η αναφορά στο δημοσίευμα είναι εντελώς ενδεικτική και απλά αναδεικνύει την κοινωνική βάση στήριξης αυτού του θεσμού.

Όσο και αν φαίνεται περίεργο ο μεγαλύτερος φορολογικός παράδεισος για βάση κεφαλαίων είναι το Μανχάταν, όπου δεν υπάρχει κανείς μηχανισμός ανταλλαγής πληροφοριών για τα κεφάλαια που επενδύονται στις Η.Π.Α.. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο υπολογίζει ότι ετησίως ξεπλένονται περίπου 600 δις δολάρια, εκ των οποίων τα μισά στις Η.Π.Α.. Δεν είναι τυχαίο ότι οι Η.Π.Α έχουν αντιταχθεί στις προσπάθειες του ΟΟΣΑ να

τεθούν περιορισμοί στους «φορολογικούς παραδείσους». Η ευαισθησία που έχει αναπτυχθεί εσχάτως εξαιτίας του τρομοκρατικού χτυπήματος της 11 Σεπτεμβρίου του 2001 και της διαπίστωσης διακίνησης των κεφαλαίων των τρομοκρατών μέσω υπεράκτιων εταιρειών δεν αλλάζει τα πράγματα.

Μία άλλη χαρακτηριστική περίπτωση είναι αυτή της Ελβετίας. Υπολογίζεται ότι το συνολικό ποσό των κεφαλαίων των υπεράκτιων εταιρειών παγκοσμίως είναι 25 τρις δολάρια. Το 30% των κεφαλαίων των υπεράκτιων εταιρειών είναι τοποθετημένα στην Ελβετία. Όλα αυτά χωρίς τη δυνατότητα οποιασδήποτε διεθνούς ή κρατικής αρχής να αποκτήσει πρόσβαση στο πόθεν έσχες και τον προορισμό αυτών των κεφαλαίων.

5.2 ΤΡΙΓΩΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ (ΥΠΕΡΤΙΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ – ΥΠΟΤΙΜΟΛΟΓΗΣΕΙΣ)

Υπερτιμολογήσεις για εκμετάλλευση επενδύσεων και ζέπλυμα χρήματος είναι οι κύριες δραστηριότητες υπεράκτιων εταιρειών ελληνικών συμφερόντων, που ξεφυτρώνουν η μία μετά την άλλη την τελευταία τριετία. Στη διαπίστωση αυτή κατέληξε η διεύθυνση Ειδικών Οικονομικών Ερευνών του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΣΔΟΕ), έπειτα από έρευνα που πραγματοποίησε το περασμένο έτος.

Έλληνες επιχειρηματίες συστήνουν εταιρείες, με έδρα στην Ευρώπη (κυρίως στο Ηνωμένο Βασίλειο), αλλά αποκλειστική δραστηριότητα την αντιπροσώπευση υπεράκτιων εταιρειών που εδρεύουν σε φορολογικούς παραδείσους. Με τον τρόπο αυτό νομιμοποιούν τα εικονικά τιμολόγια των offshore αξίας μέχρι και 2.400% μεγαλύτερη της πραγματικής των αγαθών που εισάγουν. Το τιμολόγιο που καταχωρίζεται στην Ελλάδα δεν εκδίδεται απευθείας από την offshore αλλά από την αγγλική επιχείρηση, χωρίς να είναι εμφανής η μεταξύ τους σχέση κατά τον έλεγχο.

Με τη μεθόδευση αυτή εξουδετερώνεται η διάταξη που ισχύει από την 1.1.2003 περί μη αναγνώρισης από την Εφορία αποσβέσεων ή δαπανών. Με την ψήφιση του νόμου οι Έλληνες επιχειρηματίες διευκολύνθηκαν κυρίως από να μη λαμβάνουν τιμολόγια αγοράς αγαθών και παροχής υπηρεσιών, όταν ο εκδότης των παραστατικών είναι offshore εταιρεία. Παράλληλα, διευκολύνεται η έκδοση εικονικών στοιχείων, οι υπερτιμολογήσεις και οι μεταφορές κεφαλαίων. Από τους ελέγχους που πραγματοποιήθηκαν το περασμένο έτος σε έξι

εταιρίες προέκυψε ότι υπερκοστολόγησαν εισαγωγές παγίων στοιχείων κατά 310% έως και 2.400% .

5.2.1 Με την ανοχή του Ηνωμένου Βασιλείου

Το ΣΔΟΕ επισημαίνει ότι από τις έρευνες διαπίστωσε μεγάλη αύξηση του αριθμού εταιρειών ελληνικών συμφερόντων, με έδρα κυρίως το Ηνωμένο Βασίλειο. Η σύσταση κοινοτικών εταιρειών (ουσιαστικά έχουν μόνο σφραγίδες με Αριθμό Φορολογικού Μητρώου) για τριγωνικές ενδοκοινοτικές συναλλαγές (υπερτιμολόγηση παγίων και εμπορεύσιμων αγαθών) γίνεται με την ανοχή του Ηνωμένου Βασιλείου που γνωρίζει ότι οι εταιρείες αυτές δεν απασχολούν προσωπικό, στεγάζονται σε γραφεία λογιστών και δραστηριοποιούνται αποκλειστικά στην έκδοση εικονικών τιμολογίων έναντι προμήθειας συνήθως 5%, για την οποία καταβάλλεται φόρος με συντελεστή 21% (ή 3% επί των πωλήσεων). Έτσι, οι εν λόγω κοινοτικές υπεράκτιες επιχειρήσεις με πολύ μικρό κόστος γλιτώνουν σημαντικά ποσά φόρου στα κράτη τους.

Το αξιοσημείωτο είναι ότι το ΣΔΟΕ βρήκε και τρεις ελληνικές επιχειρήσεις (μία στη Γλυφάδα και δύο στην Αθήνα), που δραστηριοποιούνται όλο και περισσότερο την τελευταία τριετία (ειδικά τον τελευταίο χρόνο κάνουν τις συναλλαγές τους μέσω κοινοτικών εταιρειών) με τη σύσταση και τη διαχείριση των offshore. Στην εταιρεία δε της Γλυφάδας βρέθηκαν καταστάσεις με 350 ελληνικές επιχειρήσεις, που έχουν συστήσει σε Ηνωμένο Βασίλειο, British Virgin Island, Λιβερία, Delawere, Κύπρο, Παναμά και άλλους φορολογικούς παραδείσους.

5.2.2 Παράδειγμα τριγωνικού εμπορίου

Η Διοίκηση της εταιρείας Ε έχει ξεκινήσει να κατασκευάσει ένα συγκεκριμένο εξάρτημα που χρησιμοποιείται για τη συναμολόγηση των ηλεκτρονικών υπολογιστών της. Αυτό το εξάρτημα κατασκευάζεται φθηνότερα στην έδρα της εγχώριας εταιρείας (H.C.) σε σχέση με την ξένη χώρα (F.C.).

Η Διοίκηση της εταιρείας Ε έχει ήδη μία λειτουργούσα offshore εμπορική επιχείρηση, η οποία μπορεί να αγοράσει μεγάλες ποσότητες εξαρτημάτων από την εταιρεία Ε και να τις πωλήσει στη θυγατρική εταιρεία Β στην ξένη χώρα (FC) με κέρδος.

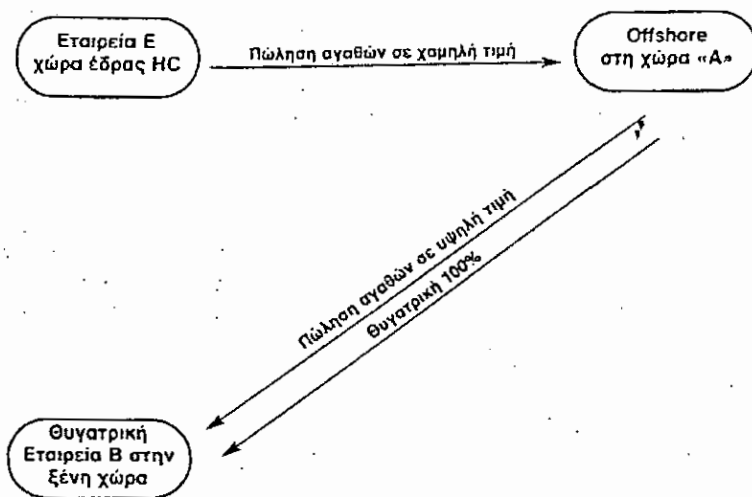
Η offshore εμπορική εταιρεία θα αγοράσει σε μεγάλες ποσότητες εξαρτήματα από την εταιρεία Ε στη χαμηλότερη δυνατή τιμή. Συσσωρευμένα κεφάλαια από άλλες

δραστηριότητες της offshore εταιρείας (ενοίκιο, δικαιώματα, τόκοι και μερίσματα) μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αγορά των εξαρτημάτων. Τα εξαρτήματα στη συνέχεια μεταπωλούνται στην ξένη θυγατρική εταιρία στη χώρα Β με κέρδος. Το κέρδος που πραγματοποιήθηκε από την offshore εταιρεία θα υπόκειται σε μηδενικό ή μειωμένο φόρο που ισχύει για τις εμπορικές εταιρείες που πληρούν τις προϋποθέσεις που τίθενται από το Διεθνές Offshore Χρηματοοικονομικό Κέντρο.

Η μεταπώληση των εξαρτημάτων από την offshore εμπορική εταιρεία προς την ξένη θυγατρική στη χώρα Β συνεπάγεται ουσιαστικά μειωμένα κέρδη της ξένης θυγατρικής στη χώρα Β λόγω της αυξημένης τιμής αγοράς των εξαρτημάτων. Η αυξημένη τιμή των εξαρτημάτων που αγοράζονται από την ξένη θυγατρική στη χώρα Β μπορεί να δικαιολογηθεί από το ότι πρόκειται για ειδικά εξαρτήματα τα οποία δεν είναι διαθέσιμα παρά μόνο από την offshore εταιρεία και άρα δεν υφίσταται περίπτωση διακριτικής μεταχείρισης προς την offshore εταιρεία.

Το σχέδιο λαμβάνει υπόψη του όλες τις προβλέψεις που αφορούν τιμές πώλησης (υπερτιμολογήσεις - υποτιμολογήσεις) στη χώρα έδρα της μητρικής (HC) και στην ξένη χώρα (FC). Οι αγορές της offshore από την εγχώρια εταιρία Ε γίνονται με μεγάλα ποσά μετρητών ενώ οι πωλήσεις από την offshore προς την ξένη θυγατρική στη χώρα Β γίνονται με πίστωση (άρα σε υψηλότερες τιμές) προκειμένου να δικαιολογηθεί το περιθώριο κέρδους της offshore εταιρείας.

Η μεταφορά των κερδών, η οποία θα μπορούσε σε διαφορετική περίπτωση να είχε πραγματοποιηθεί από την ξένη θυγατρική στη χώρα Β και φορολογηθεί με φορολογικό συντελεστή 35%, τώρα με τη μεσολάβηση της offshore εμπορικής επιχείρησης φορολογείται με ειδικό φορολογικό συντελεστή που ισχύει για τις εμπορικές επιχειρήσεις στο διεθνές υπεράκτιο οικονομικό κέντρο.

μεταφορά κερδών στην offshore εταιρία

5.3 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΣΕ IOFC

Η χρηματοδότηση μιας offshore εταιρείας σε ένα IOFC μπορεί να πάρει είτε τη μορφή δανείου είτε τη μορφή μετοχικού κεφαλαίου.

Πολλές παράμετροι λαμβάνονται υπόψη από πλευράς επιχειρηματικότητας αλλά και από φορολογικής άποψης. Η πιο σημαντική απόφαση είναι πως θα γίνει χειρισμός του κέρδους ή του εισοδήματος που προέρχεται από μετοχές ή από δάνειο που έχει δώσει η μητρική εταιρεία και εάν υπάρχουν κάποιοι περιορισμοί που επιβάλλονται από τη δικαιοδοσία του IOFC.

Εάν η εταιρεία που είναι στο IOFC χρηματοδοτείται με δανειακά κεφάλαια, το εισόδημα που επαναπατρίζεται στη μητρική θα πάρει τη μορφή τόκου και θα φορολογηθεί ως τέτοιο στα χέρια της μητρικής. Η χρηματοδότηση μπορεί να γίνει χωρίς επιτόκιο, αλλά ορισμένες δικαιοδοσίες μπορεί να θεωρήσουν τον τόκο τεκμαρτά και να υπολογίσουν το φόρο ανάλογα. Προσοχή πρέπει να δοθεί στο ότι καθώς η offshore εταιρεία στο IOFC υπόκειται σε ειδικούς (μειωμένους συντελεστές φορολόγησης), δεν υπάρχει ωφέλεια από την

αφαίρεση των πληρωμών τόκων από τα κέρδη. Η αποπληρωμή του κεφαλαίου στη μητρική δεν υπόκειται γενικά σε φορολογία. Έτσι δεν υπάρχει φορολογική υποχρέωση.

Εάν η offshore εταιρεία που είναι στο IOFC χρηματοδοτείται από την μητρική με μορφή μετοχικού κεφαλαίου το εισόδημα που επαναπατρίζεται στη μητρική με τη μορφή μερισμάτων είναι φορολογητέο σαν τέτοιο στα χέρια της μητρικής.

Πολλές offshore δικαιοδοσίες επιτρέπουν στις σε τρίτες χώρες θυγατρικές τους να «παρκάρουν», συσσωρεύουν κέρδη σε αυτές και να μην τα επαναπατρίζουν στη μητρική.

Κάποιος βαθμός ευελιξίας στη χρηματοδότηση μιας offshore εταιρείας με μορφή κεφαλαίου μπορεί να επιτευχθεί με εξαγοράσιμες μετοχές (redeemable shares).

Πάντως ο φόρος μερισμάτων και υπεραξίας των κεφαλαίων λαμβάνονται υπόψη όταν εξαγοράζονται μετοχές και επαναπατρίζονται τα κεφάλαια στη μητρική εταιρεία. Όπου η υπεραξία των κεφαλαίων φορολογείται στα χέρια της μητρικής εταιρείας το κέρδος αυτό μπορεί να καθυστερήσει ή εναλλακτικά να αποφευχθεί η ύπαρξη του με εξαγορά των μετοχών στην ονομαστική αξία. Σε ορισμένες περιπτώσεις η εξαγορά των μετοχών αντιστοιχεί σε μείωση του κεφαλαίου χωρίς να χρειάζεται να ληφθεί κάποια επίσημη έγκριση.

5.3.1 Παράδειγμα χρηματοδότησης εταιρείας μέσω IOFC

Η εταιρεία «Α» έχει τεράστια κέρδη από τις δραστηριότητές της και έχει συσσωρεύσει ένα ταμειακό πλεόνασμα. Το εισόδημα που παράγεται (τόκοι) εάν τα κεφάλαια παραμείνουν σε λογαριασμό καταθέσεων υπόκειται σε φορολογία με συντελεστή 10-15% στη χώρα έδρα (H.C.) της εταιρείας.

Η φορολογική νομοθεσία της χώρας έδρας (H.C.) της εταιρείας επιβάλλει ένα φόρο στα αδιανέμητα κέρδη της εταιρείας «Α». Η εταιρεία «Α» εάν διανείμει μερίσματα θα αναγκασθεί να πληρώσει αυξημένα μερίσματα στους μετόχους της.

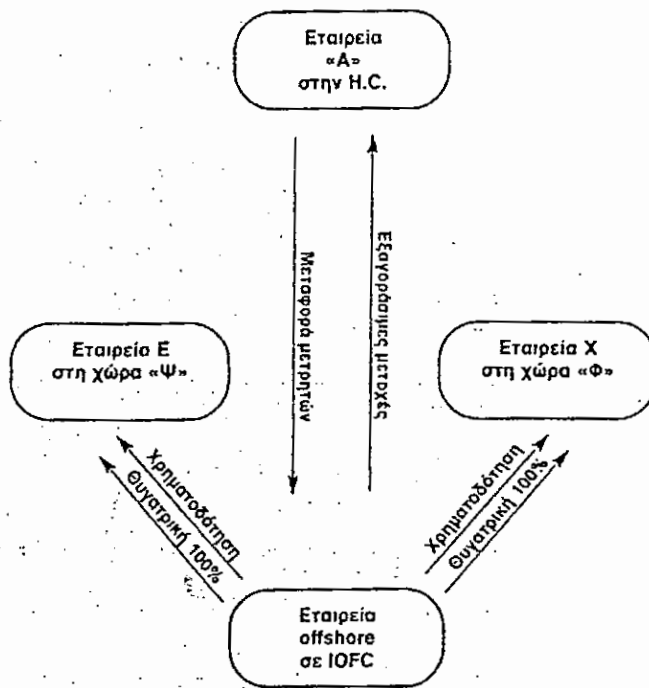
Η Διοίκηση της εταιρείας «Α» έχει αποφασίσει να χρησιμοποιήσει τα πλεονασματικά κεφάλαια για τη συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο μιας εταιρείας (offshore) σε IOFC. Η χρήση δανεισμού έχει απορριφθεί, γιατί η νομοθεσία της έδρας της εταιρείας στη χώρα έδρας (H.C.) θα θεωρήσει ότι το δάνειο δόθηκε στην θυγατρική στο IOFC με το επιτόκιο της αγοράς.

Η «Α» εταιρεία θα κάνει όσο το δυνατό περισσότερη χρήση του πλεονάσματος μετρητών που έχει στη διάθεσή της, καθώς έχει αποφασίσει να συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας στο Διεθνές Offshore Χρηματοοικονομικό Κέντρο. Κατ' αυτό το

τρόπο αποφεύγει η εταιρεία «Α» να πληρώσει αυξημένα μερίσματα.

Η συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο θα ολοκληρωθεί μέσω της έκδοσης εξαγοράσιμων μετοχών (redeemable shares) από την εταιρεία στο Διεθνές Offshore Χρηματοοικονομικό Κέντρο προς την εταιρεία «Α».

Κατ' αυτό το τρόπο η εταιρεία «Α» απαλλάσσεται από το πλεόνασμα μετρητών. Το κεφάλαιο από το Διεθνές Offshore Χρηματοοικονομικό Κέντρο μπορεί να επιστρέψει στην εταιρεία «Α» με τον τρόπο της εξαγοράς μεριδίων. Η offshore εταιρεία στο IOFC, έχει πλέον κεφάλαια στη διάθεσή της και μπορεί να χρηματοδοτήσει θυγατρικές της εταιρείες χωρίς περιορισμούς.

χρηματοδότηση θυγατρικών εταιριών

5.4 ΤΡΑΠΕΖΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Ελληνικές τράπεζες -κρατικές και ιδιωτικές εμπλέκονται σε «υπεράκτιω» φοροδιαφυγή. Οι τράπεζες αυτές διευκολύνουν τους πελάτες μεγαλοκαταθέτες τους να μεταφέρουν τις αποταμιεύσεις τους (καταθέσεις και ρεπο) σε εταιρείες offshore, με έδρα φορολογικούς παραδείσους και να «γλιτώνουν» έτσι, τον φόρο επί τον τόκο των καταθέσεων, αυξάνοντας τις αποδόσεις. Τις εταιρείες αυτές ιδρύουν οι ίδιες οι τράπεζες για λογαριασμό μεγάλων πελατών τους.

Σημαντικός αριθμός μεγάλων και μικρών ελληνικών τραπεζών προσπαθεί να «υπερκεράσει» τους φορολογικούς νόμους που προβλέπουν φορολογία των πάσης φύσεως καταθέσεων και να κάνει, έτσι, ελαστικές τις καταθέσεις των πελατών τους, μετά τις σχεδόν μηδενικές αποδόσεις που εξασφαλίζουν εξαιτίας της πτώσης των καταθετικών επιτοκίων

Πολλές ελληνικές τράπεζες έρχονται σε επαφή με μεγαλοκαταθέτες τους (οι οποίοι «αγωνιούν» για τις αποδόσεις των δικών τους αποταμιεύσεων και «ασφυκτούν» στα στενό πλαίσια των σημερινών επιτοκίων) και τους υπόσχονται μεγαλύτερες αποδόσεις και μη φορολόγηση των τόκων.

5.4.1 Μεταφορά καταθέσεων

Ως γνωστόν, προβλέπεται φορολόγηση των τόκων των καταθέσεων με 15% .Στα ομόλογα ο συντελεστής είναι 10% και στα ρέπος 7,5%. Οι μεγαλύτερες αποδόσεις και η αποφυγή του φόρου επί των τόκων των καταθέσεων θα καταστούν δυνατό, κατά τις τράπεζες, με τη μεταφορά των καταθέσεων σε offshore ή παράκτιες εταιρείες που εδρεύουν σε φορολογικούς παραδείσους.

Οι τράπεζες ιδρύουν, έτσι, δικές τους εταιρείες offshore σε φορολογικούς παραδείσους (όπου, όπως είναι εύλογο, δεν υπάρχει φορολογία των καταθέσεων) και αναλαμβάνουν, για λογαριασμό των πελατών τους, τη μεταφορά των καταθέσεων αυτών από την Ελλάδα στην «παράκτιω» εταιρεία.

Σύμφωνα με τα πρώτα στοιχεία που συνέλεξαν οι αρμόδιες υπηρεσίες, μεγάλα ποσά καταθέσεων και ρέπος έχουν ήδη μεταφερθεί στις παράκτιες εταιρείες.

Το «φοροδιαφυγικό» έργο διευκολύνεται πλέον εξαιρετικά με την απόκτηση από τους Έλληνες του ευρώ ως αποθεματικού νομίσματος στη διεθνή οικονομική σκηνή.

Τη διευκόλυνση σε φοροδιαφυγή με την ίδρυση δικών τους εταιρειών offshore εφαρμόζουν όλες σχεδόν οι μεγάλες ελληνικές τράπεζες. Η διευκόλυνση των τραπεζών προς

τους πελάτες τους μεγαλοκαταθέτες φτάνει μέχρι του σημείου να ιδρύουν οι ίδιες offshore για λογαριασμό των πελατών τους.

5.4.2 Το παράδειγμα της BCCI

Η κατάρρευση της **Bank of Credit and Commerce International** έφερε στην επιφάνεια παραδείγματα απάτης και ειδικότερα αυτό που αποκαλείται πολιτικό έγκλημα. Η τράπεζα αλόγιστα κινούσε λογαριασμούς για τρομοκρατικούς οργανισμούς, ξέπλενε χρήμα από ναρκωτικά σε μεγάλη έκταση και έχει υποστηριχθεί ότι βοηθούσε τη CIA και τις βρετανικές μυστικές υπηρεσίες, καθώς και λαθραίες δραστηριότητες αρκετών Ισλαμικών χωρών.

Εκείνη την περίοδο υπήρχε έντονος υπαινιγμός ότι οι υπάλληλοι των κανονιστικών οργανισμών ουσιαστικά λειτουργούσαν με φόβο για ότι αφορούσε τη BCCI κυρίως λόγω των υψηλών διασυνδέσεων της. Η τράπεζα ξεκίνησε τις δραστηριότητές της στο τέλος της δεκαετίας του 1960 από Πακιστανούς τραπεζίτες. Τα γραφεία Διοίκησης της Τράπεζας ήταν στο Λονδίνο, ενώ η νομική έδρα της ήταν στο Λουξεμβούργο και στα Cayman Islands και είχε υποκαταστήματα σε όλο τον κόσμο. Στις αρχές του 1970 άνοιξε περισσότερα από 40 υποκαταστήματα στο Ηνωμένο Βασίλειο για να εξυπηρετηθούν πελάτες από την Ασία οι οποίοι πρόσφατα είχαν μεταναστεύσει στη Βρετανία. Μέχρι το τέλος του 1970 η Bank of America, η οποία είχε αυξήσει τη συμμετοχή της στη BCCI από 25% σε περίπου 50% το 1973, επεδίωκε να ρευστοποιήσει τη συμμετοχή της, την οποία τελικά ρευστοποίησε το 1980.

Το 1979 οι αρχές της Βρετανίας έθεσαν περιορισμούς στους όρους που απαιτούνταν για να αποκαλείται ένας οργανισμός Τράπεζα και η BCCI βρέθηκε να αποκαλείται «licensed deposit taker» πράγμα που σημαίνει ότι η τράπεζα της Αγγλίας δεν εγγυάται τις καταθέσεις. Δεδομένου δε ότι, είχε καταστήματα εκτός Αγγλίας μπορούσε να χρησιμοποιεί τη λέξη Τράπεζα στο διακριτικό της τίτλο αλλά έπρεπε να έχει αναρτημένο σε όλα τα υποκαταστήματά της ότι ήταν «licensed deposit taker» λήπτης καταθέσεων που η τράπεζα της Αγγλίας δεν εγγυάται και κατά συνέπεια δεν ήταν τόσο ασφαλής όσο μία άλλη τράπεζα.

Στους μη σωστά ενημερωμένους πελάτες ειπώθηκε από την τράπεζα ότι αυτό σήμαινε ότι η BCCI ήταν πιο σταθερή και σημαντική τράπεζα από άλλες με μεγάλα υποκαταστήματα. Στο επόμενο διάστημα επακολούθησαν μεγάλες ζημιές και η BCCI άρχισε να πληρώνει παλαιούς καταθέτες με χρήματα νέων καταθετών. Το 1985 η τράπεζα της Αγγλίας εξανάγκασε τη BCCI να μεταφέρει τις εργασίες της χρηματαγοράς στο Abu Dhabi και αμέσως μετά οι αρχές του Λουξεμβούργου ζήτησαν από την Τράπεζα της Αγγλίας να

αναλάβει την εποπτεία της Τράπεζας, η οποία αρνήθηκε να το κάνει

Το 1987 έγινε μία διευθέτηση μεταξύ των κεντρικών τραπεζών διαφόρων χωρών περιλαμβανομένης και της Τράπεζας της Αγγλίας, οι οποίες σύστησαν το College of Regulators για να εποπτεύουν την BCCI. Το επόμενο έτος αρκετά ανώτερα στελέχη της Τράπεζας συνελήφθησαν στη Φλόριδα για ξέπλυμα χρήματος από ναρκωτικά. Ενώ οι τράπεζες προσπαθούσαν να μειώσουν την έκθεσή τους στη BCCI, οι πελάτες εξακολουθούσαν να καταθέτουν χρήματα πιστεύοντας ότι μία τράπεζα του μεγέθους της BCCI, θα ελεγχόταν από τις κυβερνήσεις των χωρών που δραστηριοποιούνταν. Το 1991 η τράπεζα της Αγγλίας τελικά έκλεισε την BCCI. Πολλοί από τους πελάτες της τράπεζας προσέφυγαν στα δικαστήρια. Ο κύριος μέτοχος της τράπεζας υποσχέθηκε να δώσει αποζημιώσεις αλλά η όλη υπόθεση φαίνεται να συνεχίζεται.

5.5 ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΒΙΤΡΙΝΑΣ- ΕΙΚΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΑ

Οι εταιρείες βιτρίνας είναι τα νομικά πρόσωπα τα οποία νομίμως ιδρύονται και συμμετέχουν ή προφασίζονται ότι συμμετέχουν σε νόμιμες επιχειρήσεις, όμως οι εμπορικές αυτές συναλλαγές παίζουν κυρίως το ρόλο μιας μεταμφίεσης για το ξέπλυμα παράνομου χρήματος.

Για τις εικονικές εταιρείες υπάρχει μία ποικιλία ορισμών για αυτό τον τύπο του νομικού προσώπου. Στις FATF χώρες οι εικονικές εταιρείες μπορεί να είναι εταιρείες onshore (εταιρείες εσωτερικού) ως ιδρύματα, εταιρείες, οργανισμοί, τραστ κτλ που δεν διεξάγουν οποιαδήποτε εμπορική ή βιομηχανική δραστηριότητα ή οποιαδήποτε άλλη μορφή εμπορικής λειτουργίας στη χώρα όπου βρίσκεται η έδρα τους. Οι εικονικές εταιρείες μπορεί επίσης να είναι εταιρείες «shelf corporation» (εταιρείες ραφιού).

Η εταιρεία shelf company παραπέμπει στην έκδοση ενός εταιρικού καταστατικού από την κυβέρνηση προς ένα αντιπρόσωπο ή εντολοδόχο (όπως είναι ο πληρεξούσιος), ο οποίος διατηρεί το καταστατικό σε νάρκη μέχρις ότου αγορασθεί από ένα πελάτη. Σ αυτές τις περιπτώσεις το καταστατικό διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας είναι οι συνεργάτες του εντολοδόχου και δεν έχει καμία σχέση με τους πραγματικούς ιδιοκτήτες της εταιρείας, από τη στιγμή που θα λάβει χώρα η αγορά από τον αντιπρόσωπο.

Σε αντίθεση με τις εικονικές και τις εταιρείες βιτρίνας οι πλασματικές εταιρείες ή εταιρείες φαντάσματα υπάρχουν μόνο κατ' όνομα. Καμία μορφή καταστατικού εγγράφου δεν

καταχωρείται ποτέ. Τις περισσότερες φορές εμφανίζονται σε φορτωτικά έγγραφα και εντολές εμβασμάτων με την ιδιότητα του παραλήπτη, του διαμεταφορέως ή άλλου τρίτου που χρησιμεύει για την απόκρυψη του τελικού λήπτη των παράνομων χρημάτων.

Πολλοί είναι οι λόγοι για τη δημιουργία εικονικών εταιρειών, οι πιο κοινοί είναι για την αποφυγή φόρων. Το εισόδημα μιας πολυεθνικής εταιρείας μπορεί να συσσωρευτεί σε λογαριασμούς που ανήκουν σε τέτοιες εικονικές εταιρείες σε χώρες που είτε δεν έχουν καθόλου φόρο είτε επιβάλλουν πολύ μικρό φόρο. Οι εικονικές εταιρείες μπορούν δυνητικά να προσφέρουν το όφελος της ανωνυμίας στους ιδιοκτήτες τη εταιρείας και αντιπροσωπεύουν πολύ περιορισμένη επένδυση κεφαλαίου ως προς το ότι δεν υφίστανται καθόλου κτίρια γραφείων, εργοστάσια, αποθήκες ή αποθέματα εμπορευμάτων για να καλύψουν τις δραστηριότητες της επιχείρησης.

Τα κεφάλαια που τηρούνται στους λογαριασμούς των εικονικών εταιρειών μπορούν να μεταφερθούν κυριολεκτικά μέσα σε δευτερόλεπτα σε οποιαδήποτε γωνιά του πλανήτη και να απομείνει μόνο το καταστατικό έγγραφο ως περιουσιακό στοιχείο που να υπόκειται σε κατάσχεση. Εξαιτίας της ανωνυμίας, της χαμηλής κεφαλαιουχικής δαπάνης και της ευκολίας με την οποία λύνεται το νομικό πρόσωπο, οι εικονικές εταιρείες έχουν καταστεί δημοφιλείς ως ένα όργανο για το ξέπλυμα χρήματος.

Οι εταιρείες «ραφιού» είναι ένας από τους συνήθεις τύπους νομικών προσώπων για επιχειρήσεις που χρησιμοποιούνται για το ξέπλυμα του χρήματος. Ο τύπος αυτός του εταιρικού νομικού προσώπου σχηματίστηκε σύμφωνα με τοπικούς νόμους κάποτε στο παρελθόν και υφίσταται από τότε ως τμήμα ενός αποθέματος «στο ράφι». Τς τέτοιες εταιρείες διατηρούνται από ένα μεσάζοντα που συνήθως είναι δικηγόρος.

Ο δικηγόρος συνεχίζει να καταβάλλει τα οποιαδήποτε ετήσια δικαιώματα διατήρησης στην τοπική κυβέρνηση προκειμένου να διατηρεί την εταιρεία ως εταιρεία υψηλού κύρους. Ο σκοπός του είναι να μπορεί να παράσχει μία φαινομενικά νόμιμη εταιρεία με ιστορικό σε οποιονδήποτε τη χρειασθεί.

5.5.1 Παράδειγμα ξέπλυματος χρήματος

Ένα πρόσωπο που ελέγχεται για τη συμμετοχή του σε οικονομικά εγκλήματα που υπάγονται στις διατάξεις για ξέπλυμα χρήματος, έχει στην κατοχή του σημαντικά περιουσιακά στοιχεία. Προκειμένου να υποστηρίξει ότι τα χρήματα που χρησιμοποιήθηκαν για να αγοράσει ένα ακίνητο περιουσιακό στοιχείο ή ένα άλλο αντικείμενο μεγάλης αξίας προήρχοντο από δάνειο από μία εταιρεία εξωτερικού που είχε συνάψει πριν τρία ή τέσσερα

χρόνια, αγοράζει μία εταιρεία ραφιού η οποία υφίστατο επί τουλάχιστον έξι χρόνια και προσκομίζει Ψευδή προχρονολογημένα δανειακά έγγραφα από την εταιρεία για να αποδείξει το δήθεν δάνειο. Ο οιοσδήποτε έλεγχος αυτής της εταιρείας θα αποκαλύψει ότι η εταιρεία υφίστατο πολύ πριν τη σύναψη του δανείου και πολύ πριν την ενδεχόμενη τέλεση των αξιόποινων πράξεων.

Ένας άλλος ελκυστικός τρόπος ξεπλύματος χρήματος είναι τα περιουσιακά στοιχεία ή τα οικονομικά υπάρχοντα να διοχετεύονται στην περιοχή της δικαιοματικής /πραγματικής κυριότητας των ανωνύμων μετοχικών εταιρειών. Οι ανώνυμες μετοχικές εταιρείες και οι εταιρείες των οποίων η κυριότητα βρίσκεται σε εντολοδόχους παρέχουν ένα παραπέτασμα πίσω από το οποίο μπορούν να κρυφτούν τα πρόσωπα τα οποία έχουν υπό την κυριότητά τους ή ελέγχουν το νομικό πρόσωπο και παραπέμπουν σε ένα εικονικό νομικό πρόσωπο του οποίου η κυριότητα περιέρχεται σε όποιον κατέχει τις μετοχές του. Ο λόγος που οι μετοχικές ανώνυμες εταιρείες είναι ελκυστικές στα πρόσωπα που ξεπλένουν χρήματα ή σε άλλους που διαπράττουν άλλα οικονομικά αδικήματα, είναι ότι δεν υπάρχει αξιόπιστος τρόπος να διαπιστώσει κανείς σε ποιόν ανήκει το νομικό πρόσωπο όταν αυτό επιτελεί μία συγκεκριμένη πράξη. Η ανωνυμία υπάρχει για τον ιδιοκτήτη διότι δεν υπάρχουν καθόλου τηρούμενα στοιχεία για το ποιος κατέχει και επομένως σε τίνας την κυριότητα βρίσκονται οι μετοχές σε ένα συγκεκριμένο χρονικό σημείο.

Οι τράπεζες και τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα παίζουν ένα σημαντικό ρόλο στο ξέπλυμα χρημάτων. Το ξέπλυμα χρημάτων που χρησιμοποιεί σύνενοχες ξένες τράπεζες αντιπροσωπεύει μία υψηλή τάξη εγκληματικής εξέλιξης και είναι ένας πολύ δύσκολος στόχος για τις διωκτικές υπηρεσίες. Υπάρχουν τρία στοιχεία στο ξέπλυμα χρημάτων από συνεργούς ξένες τράπεζες: η εγκληματική επαίτηση /οργάνωση, το πρόσωπο που ξεπλένει και η συνεργαζόμενη τράπεζα.

Η εγκληματική οργάνωση κάνει αυτό που ξέρει να κάνει καλύτερα, αποκτά πλούτο με εγκληματικά μέσα και επιδιώκει να τον ξεπλύνει

Το πρόσωπο που ξεπλένει αποδέχεται το εγκληματικό χρήμα και το μεταμφιέζει σε νόμιμα αποκτηθέν.

Η συνεργός τράπεζα κάνει αυτό που ξέρει να κάνει καλύτερα αποδέχεται χρήματα τα διαφυλάττει, πληρώνει τόκους εξοφλεί επιταγές, δίνει δάνεια εισπράττοντας τόκους. Αυτές οι λειτουργίες που αφορούν δάνεια και επιταγές επιτρέπουν στη συνεργό τράπεζα να επιστρέψει τα ξεπλυμένα χρήματα είτε στην εγκληματική οργάνωση είτε σε πρόσωπα που μεσολαβούν στο ξέπλυμα.

Επειδή η διαμεσολάβηση των τραπεζικών και χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων είναι

εξόχως σημαντική στη διαδικασία του ξεπλύματος χρήματος, ορθώς βρίσκονται στο επίκεντρο του θεσμικού πλαισίου. Ζητούμενο είναι η συνεργασία των στελεχών των εν λόγω ιδρυμάτων με τις ελεγκτικές αρχές δεδομένου ότι το οικονομικό όφελος τους από τη διακίνηση του βρώμικου αλλά και του μαύρου χρήματος είναι ιδιαίτερα σημαντικό. Δεν αρκεί η τήρηση των υποχρεώσεων που προβλέπονται από το εκάστοτε ισχύον θεσμικό πλαίσιο αλλά και η βούληση για τον περιορισμό και τον έλεγχο των προϊόντων του εγκλήματος.

5.6 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ

Υπάρχουν τρεις Διεθνείς Οικονομικοί Οργανισμοί: ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), η FATF (Financial Action Task Force) που δημιουργήθηκε από τους αρχηγούς των κρατών και των κυβερνήσεων των 7 κυριότερων βιομηχανικών κρατών του G7 και από την προεδρία της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στο Παρίσι στις 14-15.7.1989 και το Forum για την Οικονομική Σταθερότητα Financial Stability Forum (FSF), που έχουν διερευνήσει τα 50 κέντρα offshore, από διαφορετικές πλευρές.

Ο ΟΟΣΑ ενδιαφέρεται για την ελαχιστοποίηση των δυσμενών φορολογικών πρακτικών «harmful tax practices»

Η FATF ασχολείται με την επάρκεια των νομοθετικών κανονισμών, τους ελέγχους ξεπλύματος χρήματος και τη ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών κέντρων σε συνεργάσιμα (co-operative) και μη συνεργάσιμα (non-co-operative)

Το Forum για την Οικονομική Σταθερότητα FSF που συστάθηκε στις 14 Απριλίου 1999 στην Ουάσινγκτον από τους Υπουργούς Οικονομικών και τους Διοικητές των Κεντρικών Τραπεζών των κρατών του G7 (ΗΠΑ, Ιαπωνία, Γαλλία, Ρωσία, Γερμανία, Η. Βασίλειο και Καναδάς), ανέθεσε σε ομάδα εργασίας να διερευνήσει την επίδραση των offshore οικονομικών κέντρων στη σταθερότητα του οικονομικού συστήματος αλλά και να προτείνει λύσεις στην αντιμετώπιση των προβλημάτων. Η έκθεση που συνέταξε η ομάδα και είδε το φως της δημοσιότητας στις 5 Απριλίου του 2000 διατυπώνει το εξής συμπέρασμα. Τα offshore κέντρα δεν ζημιώνουν την οικονομική σταθερότητα υπό την προϋπόθεση ότι ελέγχονται και ότι οι επιφορτισμένες με τον έλεγχο αρχές συνεργάζονται. Διαπιστώνει επίσης ότι ορισμένα κέντρα εποπτεύονται σωστά και συνεργάζονται με άλλες χώρες ενώ άλλα κέντρα αδυνατούν και δεν εκφράζουν καμία πρόθεση να προσαρμοσθούν με τις διεθνείς επιταγές εποπτείας, ελέγχου, και ανταλλαγής πληροφοριών, γεγονός που δημιουργεί μια

πιθανή συστηματική απειλή για τη διεθνή οικονομική σταθερότητα. Κατατάσσει τους φορολογικούς παραδείσους σε τρεις κατηγορίες ανάλογα του βαθμού συνεργασίας των τοπικών αρχών με τις διεθνείς. Στην πρώτη κατηγορία κατατάσσει εκείνες τις χώρες που έχουν ένα καλό επίπεδο συνεργασίας. Στη δεύτερη κατηγορία κατατάσσει εκείνες τις χώρες που έχουν μέσο επίπεδο συνεργασίας και στην τρίτη κατηγορία κατατάσσει εκείνες τις χώρες που έχουν το χαμηλότερο επίπεδο συνεργασίας.

5.7 "ΥΠΕΡΑΚΤΙΑ" ΑΚΙΝΗΤΑ

Τα ακίνητα είναι η πιο διαδεδομένη χρήση των offshore στη χώρα μας. Η διεύθυνση ειδικών ερευνών του ΣΔΟΕ, ξεκίνησε πριν από περίπου δύο χρόνια την καταγραφή των σημαντικότερων ακινήτων των βορείων και νοτίων προαστίων άλλα και στις νησιωτικές περιοχές της χώρας που δεν είναι δηλωμένα στις ελληνικές εφορίες.

Ο έλεγχος μέσα σε 9 μήνες οδήγησε στους πραγματικούς ιδιοκτήτες των εταιρειών αυτών, που κατέχουν τα πολυτελή ακίνητα, που δεν είναι άλλοι από τρανταχτά ονόματα του επιχειρηματικού κόσμου, μεγαλογιατροί, δικηγόροι και εισοδηματίες που τα δηλώνουν ως ιδιοκτησίες offshore.

Η απώλεια εσόδων για το ελληνικό Δημόσιο από τα ακίνητα που δεν έχουν δηλωθεί ανέρχεται σε πολλά εκατομμύρια ευρώ, καθώς οι offshore_εταιρείες δεν πληρώνουν φόρους μεταβίβασης, κληρονομιάς ή δωρεάς, ενώ σε πολλές περιπτώσεις δεν πληρώνουν ούτε φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας.

Το ΣΔΟΕ προσπαθεί να αντιμετωπίσει τη φοροδιαφυγή που γίνεται μέσω των offshore όταν ένα ακίνητο μεγάλης αξίας «σπάει» σε πολλές εταιρείες, έτσι ώστε η αξία του για κάθε εταιρεία μεμονωμένα να είναι τόσο μικρή ώστε να μην ξεπερνάει το αφορολόγητο όριο και να γλιτώνει με αυτόν τον τρόπο ο ιδιοκτήτης τους αναλογούντες φόρους, όπως για παράδειγμα το φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας.

Σε τρία δις ευρώ και πλέον ανέρχεται η αγοραία αξία των ακινήτων που ανήκουν σε 2.500 offshore εταιρείες, οι οποίες, ως γνωστόν, ανήκουν σε Έλληνες. Οι τελευταίοι τις ίδρυσαν για να αποφευχθεί η πληρωμή φόρου κληρονομιάς (σε περίπτωση θανάτου), φόρου γονικής παροχής και δωρεών ή φόρου μεταβίβασης.

Από τα στοιχεία του υπουργείου οικονομικών για τη γεωγραφική κατανομή offshore εταιρειών, με ιδιοκτησία ακινήτων, η κοσμική Μύκονος αναδεικνύεται ως το αμαρτωλό νησί της φοροδιαφυγής στο χώρο της ακίνητης περιουσίας. Από τις 2.500 υπεράκτιες σ' ολόκληρη

την Ελλάδα οι 260 έχουν στην ιδιοκτησία τους ακίνητα που βρίσκονται στη Μύκονο. Η αντικειμενική τους αξία φθάνει τα 120 εκ. ευρώ, άρα η αγοραία τους πρέπει να ξεπερνά τα 360 εκατομμύρια ευρώ, ίσως και πολύ περισσότερα.

Από τα ίδια στοιχεία προκύπτει επίσης ότι τα φαινόμενα των offshore εταιριών έχει «εξαπλωθεί» σ' ολόκληρη την Ελλάδα. Βεβαίως τη μερίδα του λέοντος κατέχουν η Περιφέρεια Αττικής με 1.200 υπεράκτιες εταιρείες και με συνολική αντικειμενική αξία 570 εκ. ευρώ και η Κεντρική Μακεδονία με 230 εταιρείες. Το Νότιο Αιγαίο έχει (αφού εξααιρεθεί η Μύκονος) 190 εταιρείες, η Πελοπόννησος 150, το Ιόνιο 70, η Στερεά Ελλάδα 80 και οι λοιπές περιφέρειες 320 εταιρείες.

5.8 OFFSHORE ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ

Μετά από έρευνα του ΣΔΟΕ ότι στο ναό της Σοφοκλέους έχουν απλώσει τα δίχτυα τους 3000 υπεράκτιες εταιρίες που ανήκουν σε Έλληνες επιχειρηματίες και δρουν για λογαριασμό τους, κάνοντας «παιχνίδια χειραγώγησης» των μετοχών.

Αρκετοί βασικοί μέτοχοι εισηγμένων εταιριών χρησιμοποιούν υπεράκτιες εταιρείες για στήριξη των μετοχών τους (χειραγώγηση για άλλους), φορολογικούς και κληρονομικούς λόγους.

Πίσω από τη δράση των εταιριών αυτών κρύβονται Έλληνες επιχειρηματίες, που κάνουν αγοραπωλησίες μετοχών μέσω των υπεράκτιων εταιριών και το κάνουν θρασύτατα, αφού τα χρήματα αυτά, που επενδύονται σε μετοχές, φαίνεται ότι προέρχονται από τραπεζικούς λογαριασμούς στην Ελλάδα, που ανήκουν σε Έλληνες.

Οι προσπάθειες του υπουργείου οικονομικών και του ΣΔΟΕ επικεντρώνονται σε δύο κυρίως σημεία :

1. Τη φορολόγηση των χρημάτων που αποκτούν οι υπεράκτιες στην Ελλάδα από φυσικά ή νομικά πρόσωπα, που στη συνέχεια με τα χρήματα αυτά αγοράζουν μετοχές στο Χρηματιστήριο. Όταν ένα φυσικό πρόσωπο - Έλληνας τοποθετήσει χρήματα σε μια offshore εταιρεία πρέπει να δικαιολογήσει γιατί το κάνει. Και στην περίπτωση αυτή θα κληθεί να πληρώσει φόρο δωρεάς ή χαρτόσημο συναλλαγής.

2. Να ορίζουν χρηματιστηριακό εκπρόσωπο, που θα είναι υπεύθυνος για τυχόν παραβάσεις της χρηματιστηριακής νομοθεσίας.

5.9 ΤΟ ΣΕΡΒΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η Σερβική πρακτική κατά τη διάρκεια του πολέμου με κύριο στόχο την αποφυγή του εμπάργκο και την απόκτηση οπλικών συστημάτων . Μέσω της τράπεζας μπεογκράτσκα είχαν δημιουργήσει ένα διεθνές δίκτυο από offshore εταιρίες κυρίως με έδρα την Κύπρο αλλά και σε συνεργασία με πολλές δυτικές τράπεζες (και ελληνικές). Το κύκλωμα αυτό στηριζόταν στην πολυπλοκότητα του αφού κατόρθωνε να αποκτά σχεδόν ότι επιθυμούσε χωρίς οι διεθνείς αρχές να μπορούν να διαπιστώσουν που πραγματικά διοχετεύονταν .

Σημαντικό ρόλο στην πρακτική αυτή διαδραμάτισε η κα Βούτσιτς "η τραπεζιτισά του Μίλοσεβιτς" όπως έχει μείνει γνωστή . Η διοικήτρια του υποκαταστήματος της μπεογκράτσκα στην Κύπρο κατηύθυνε το τεράστιο δίκτυο υπεράκτιων εταιριών που προμήθευαν τη Σερβία και το στρατό της με όλα τα εφόδια που τους είχε στερήσει το διεθνές εμπάργκο. Η σημασία της ήταν τέτοια που ο Μίλόσεβιτς κάποτε είπε: «Αν άντεξε η Σερβία τον πόλεμο αυτό το οφείλει στη θρυλική Βούτσιτς » .

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στο πλαίσιο της ερευνάς που πραγματοποιήσαμε προκειμένου να φωτίσουμε τον «αθέατο», όπως θα μπορούσαμε να χαρακτηρίσουμε, κόσμο των offshore εξάγαμε χρήσιμα συμπεράσματα για την έκταση του φαινομένου. Σχεδόν δεν υπάρχει σκάνδαλο της πολιτικής και οικονομικής ζωής που να μην συνδέεται με τις offshore εταιρίες.

Οι δραστηριότητες των εταιριών αυτών αποτελούν κοινό μυστικό σε πολλούς επιχειρηματικούς, πολιτικούς, κοινωνικούς, ακόμα και εγκληματικούς κύκλους. Στη χώρα μας, τείνουν να γίνουν σύμπτωμα των γνωστών κοινωνικών κύκλων, μιας ολοένα διευρυνόμενης κατηγορίας ανθρώπων, που καταφεύγουν στις offshore, για δραστηριότητες καθημερινές, από τη μεταβίβαση του ακινήτου μέχρι την ασφάλιση της Φιλιππίνεζας που δηλώνεται ως .....νάυτης. Η παρανομία όπου υπάρχει, γιατί συχνότατα όλα είναι νομότυπα, δεν βρίσκεται στη σύσταση της υπεράκτιας εταιρίας, αλλά στις δραστηριότητες για τις οποίες αυτή χρησιμοποιείται.

Η ελλιπής πληροφόρηση που υπάρχει για τις εταιρίες αυτές, για λόγους ευνότητος στα λιγοστά συγγράμματα, κατά κύριο λόγο ξενόγλωσσα, ήταν η βασικότερη δυσκολία που συναντήσαμε στην προσπάθεια μας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΝΟΜΟΙ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ OFFSHORE ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1. ΓΕΝΙΚΑ

Η ταχεία διαδικασία ιδρύσεως, η εχεμύθεια και η αποφυγή εφαρμογής της εργατικής και φορολογικής νομοθεσίας, είναι οι σπουδαιότεροι λόγοι που οι Έλληνες κάνουν χρήση των εξωχώριων εταιρειών. Πράγματι για να ιδρυθεί μια τέτοια εταιρεία δεν απαιτείται η γραφειοκρατική διαδικασία που ισχύει στην Ελλάδα και το κόστος συστάσεως (έξοδα και αμοιβή δικηγόρου) είναι πολύ χαμηλό σε σχέση με τα κρατούντα στην ελληνική νομοθεσία. Επίσης η αποφυγή της ελληνικής φορολογικής νομοθεσίας ως προς το πόθεν έσχες αποτελεί σημαντικό κίνητρο για τη χρήση των εξωχώριων εταιρειών, πολλές εκ των οποίων χρησιμοποιούνται ως καταφύγια βρόμικου χρήματος. Σύμφωνα με στοιχεία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών πάνω από 2.500 εξωχώριες εταιρείες είναι κάτοχοι ακινήτου ή ακινήτων στην Ελλάδα, ενώ πολλές από αυτές εκμεταλλεύονται και σκάφη αναψυχής μεγάλης αξίας. Ο λόγος είναι βεβαίως η αποφυγή του πόθεν έσχες και η αποφυγή του φόρου κληρονομιάς, διότι κατά τα άλλα υπάγονται στη φορολογία εισοδήματος για τα πραγματικά και τεκμαρτά εισοδήματα που προκύπτουν στην Ελλάδα, όπως επίσης και στους φόρους μεταβίβασης ακινήτων και μεγάλης ακίνητης περιουσίας.

Για πρώτη φορά η Ελληνική Πολιτεία ασχολείται με την αντιμετώπιση των offshore δραστηριοτήτων με την ψήφιση και δημοσίευση των Με τους νόμους αυτούς δεν αντιμετωπίζονται όλα τα ζητήματα που δημιουργούνται από την παρέμβαση των offshore εταιρειών, δίνεται όμως η κατεύθυνση της βούλησης για περιορισμό αυτού του φαινομένου όσο αυτό είναι δυνατό και επιτρεπτό στα πλαίσια της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας και του δεσμευτικού νομοθετικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι διατάξεις των νόμων 3091/2002 και 3052/2002 για την φορολογική αντιμετώπιση των offshore εταιρειών περιλαμβάνουν τα εξής:

- Φορολογία ακινήτων που ανήκουν σε offshore εταιρείες.

- Τήρηση Βιβλίων και Στοιχείων από offshore εταιρείες που κατέχουν ακίνητα
- Μη αναγνώριση δαπανών από και προς offshore εταιρείες.
- Μη αναγνώριση αποσβέσεων παγίων όταν αγοράζονται από offshore εταιρείες.
- Μη χορήγηση ενισχύσεων στις αγορές από offshore εταιρείες.

2. ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΝΟΜΟΣ 3091/2002 (ΦΕΚ Α 330/24.12.2002)

2.1 Άρθρο 15 - Ειδικός φόρος επί ακινήτων

1. Εταιρίες οι οποίες έχουν εμπράγματα δικαιώματα πλήρους ή ψιλής κυριότητας ή επικαρπίας σε ακίνητα που βρίσκονται στην Ελλάδα, καταβάλλουν ειδικό ετήσιο φόρο τρεις τοις εκατό (3%) επί της αξίας αυτών, όπως προσδιορίζεται με το άρθρο 17 του νόμου αυτού.

2. Από την υποχρέωση της προηγούμενης παραγράφου εξαιρούνται, ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία έχουν την έδρα τους σύμφωνα με το καταστατικό τους :

α) Εταιρείες των οποίων οι μετοχές βρίσκονται σε διαπραγμάτευση σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά .

β) Εταιρείες οι οποίες έχουν και άλλα ακαθάριστα έσοδα στην Ελλάδα τα οποία είναι μεγαλύτερα των ακαθάριστων εσόδων από ακίνητα. Στα ακαθάριστα έσοδα από ακίνητα δεν υπολογίζονται τα έσοδα από ακίνητα , τα οποία ιδιοχρησιμοποιούν οι εταιρείες αποκλειστικά για την άσκηση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας .

γ) Ναυτιλιακές επιχειρήσεις που έχουν εγκαταστήσει γραφεία στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967 (ΦΕΚ 132 Α'), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τον α.ν. 378/1968 (ΦΕΚ 82 Α'), το ν. 27/1975 (ΦΕΚ 77 Α'), το ν. 814/1978 (ΦΕΚ 144 Α') και το ν. 2234/1994 (ΦΕΚ 142 Α') και πλοιοκτήτριες εταιρείες εμπορικών πλοίων για τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούν στην Ελλάδα αποκλειστικώς ως γραφεία ή αποθήκες για την κάλυψη των λειτουργικών τους αναγκών. Επίσης εταιρείες για τα ακίνητα που εκμισθώνουν σε ναυτιλιακές εταιρείες του α.ν. 89/1967 όπως ισχύει, αποκλειστικά για την εγκατάσταση των γραφείων ή των αποθηκών τους .

δ) Εταιρείες οι οποίες ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου, όπως αυτοί νοούνται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 2 του π.δ. 346/1998

(ΦΕΚ 230 Α'), όπως ισχύει .

3. Εξαιρούνται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 οι εξής κατηγορίες επιχειρήσεων , εφόσον έχουν την έδρα τους σύμφωνα με το καταστατικό τους στην Ελλάδα ή σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

α) Ανώνυμες εταιρείες που έχουν ονομαστικές μετοχές μέχρι φυσικού προσώπου ή που δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα που τις κατέχουν,

β) εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, εφόσον τα εταιρικά μερίδια ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα ή εφόσον δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα στα οποία ανήκουν οι εταιρείες οι οποίες συμμετέχουν,

γ) προσωπικές εταιρείες, εφόσον οι εταιρικές μερίδες ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα ή εφόσον δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα στα οποία ανήκουν οι εταιρείες οι οποίες συμμετέχουν.

4. Εξαιρούνται από την υποχρέωση της παραγράφου 1 εταιρείες που έχουν την έδρα - τους σύμφωνα με το καταστατικό τους σε τρίτη χώρα εκτός της Ευρωπαϊκής ένωσης και συντρέχουν οι αναφερόμενες στην παράγραφο 3 υπό στοιχεία α', β' και γ' περιπτώσεις , εφόσον υπάρχει σύμβαση διοικητικής συνδρομής για την καταπολέμηση της απάτης και της φοροδιαφυγής με τη χώρα της έδρας τους.

5. Η απόδειξη των νόμιμων προϋποθέσεων για την υπαγωγή του στις εξαιρέσεις παραγράφων 2, 3 και 4 βαρύνει το πρόσωπο που τις επικαλείται .

6. Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος τα νομικά πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 θεωρούνται κύριοι ή επικαρπωτές από το χρόνο σύνταξης των οριστικών συμβολαίων ανεξάρτητα από την μεταγραφή τους.

Ερμηνεία των παραπάνω διατάξεων

Το Υπουργείο Οικονομικών με την αριθ. πρωτ. 1021764/10217/ ΒΟ012/ΠΟΛ.1041/5.3.2003 ερμηνευτική εγκύκλιο αναγράφει τα εξής:

Επιβάλλεται ειδικός ετήσιος φόρος 3% επί της αξίας των ακινήτων που βρίσκονται στην Ελλάδα και ανήκουν σε εταιρείες κατά πλήρη ή ψιλή κυριότητα ή επί των οποίων έχουν αυτές εμπράγματα δικαιώματα επικαρπίας.

Εξαιρούνται από την καταβολή του φόρου αυτού:

α) Ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία έχουν την έδρα τους σύμφωνα με τα καταστατικά τους έγγραφα (παρ. 2)

- Εταιρείες των οποίων οι μετοχές βρίσκονται σε διαπραγμάτευση σε οργανωμένη

χρηματιστηριακή αγορά

- Εταιρείες, που ασκούν στην Ελλάδα και άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα (εμπορική, μεταποιητική, παροχής υπηρεσιών), εφόσον τα ακαθάριστα έσοδά τους από τη δραστηριότητα αυτή είναι μεγαλύτερα των ακαθάριστων εσόδων από ακίνητα κατά το οικείο οικονομικό έτος. Στην περίπτωση αυτή και για το οικονομικό έτος αυτό, δεν θα υπολογίζονται τα έσοδα από ακίνητα, τα οποία ιδιοχρησιμοποιούν οι εταιρείες αυτές αποκλειστικά για την άσκηση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.
- Ναυτιλιακές επιχειρήσεις που έχουν εγκαταστήσει γραφεία στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει και πλοιοκτήτριες εταιρείες εμπορικών πλοίων, μόνο για τα ακίνητα που ιδιοχρησιμοποιούν στην Ελλάδα αποκλειστικά ως γραφεία ή αποθήκες, για την κάλυψη των λειτουργικών τους αναγκών.
- Εταιρείες οι οποίες εκμισθώνουν ακίνητα σε εταιρείες που έχουν εγκατασταθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 89/1967, αποκλειστικά και μόνο για την εγκατάσταση των γραφείων ή των αποθηκών τους (και μόνο για τα ακίνητα αυτά).
- Εταιρείες οι οποίες ανήκουν στο Ελληνικό Δημόσιο ή σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου, όπως αυτοί νοούνται σύμφωνα με το άρθρο 2§2 του Π.δ. 346/1998.

β) Αν έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα ή σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης(παρ. 3).

- Ανώνυμες Εταιρείες με ονομαστικές μετοχές, μέχρι φυσικού προσώπου ή εφόσον συμμετέχουν νομικά πρόσωπα να δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν τις μετοχές, τα μερίδια ή τις μερίδες τους.
- Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης, εφόσον τα εταιρικά μερίδια ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα ή εφόσον συμμετέχουν νομικά πρόσωπα να δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν τις μετοχές, τα μερίδια ή τις μερίδες τους.
- Προσωπικές Εταιρείες, εφόσον οι εταιρικές μερίδες ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα ή εφόσον συμμετέχουν νομικά πρόσωπα να δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα, που κατέχουν τις μετοχές, τα μερίδια ή τις μερίδες τους.

Δηλαδή αν το σύνολο των μετοχών, μεριδίων ή μερίδων δεν το κατέχουν φυσικά πρόσωπα, τότε τα νομικά πρόσωπα που συμμετέχουν πρέπει και αυτά να δηλώσουν τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν το σύνολο των δικών τους μετοχών, μεριδίων ή μερίδων.

γ) Αν έχουν την έδρα τους κατά τα καταστατικά τους έγγραφα σε τρίτη χώρα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης (παρ. 4).

Προβλέπεται ότι, για να τύχουν της απαλλαγής από το φόρο οι εταιρείες που έχουν την έδρα τους σε χώρα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει, οι μετοχές, μερίδια ή μερίδες τους να ανήκουν σε φυσικά πρόσωπα ή να δηλώνουν τα φυσικά πρόσωπα που κατέχουν τις μετοχές, μερίδια ή μερίδες εταιρειών που συμμετέχουν σε αυτές, εφόσον όμως υπάρχει σύμβαση διοικητικής συνδρομής για την καταπολέμηση της απάτης και της φοροδιαφυγής με τη χώρα όπου βρίσκεται η έδρα των εταιρειών αυτών, σύμφωνα με τα καταστατικά τους έγγραφα.

Το βάρος της απόδειξης, για την ύπαρξη των νομίμων προϋποθέσεων που ορίζονται για την υπαγωγή σε συγκεκριμένη κατηγορία εξαιρέσης από το φόρο, έχει το νομικό πρόσωπο που την επικαλείται (παρ. 5).

Για την εφαρμογή των διατάξεων του νόμου αυτού ορίζεται ότι, οι εταιρείες της παραγράφου 1 του άρθρου 15 του παρόντος που υπόκεινται στον ειδικό φόρο, θεωρούνται κύριοι ή επικαρπωτές από το χρόνο σύνταξης των οριστικών συμβολαίων, ανεξάρτητα από το χρόνο της μεταγραφής στο οικείο υποθηκοφυλακείο (παρ. 6).

2.2 Άρθρο 16 - Ευθύνη παρένθετων προσώπων

1. Παρένθετα πρόσωπα ευθύνονται σε ολόκληρο με τον υπόχρεο για την καταβολή του φόρου που προβλέπεται στο προηγούμενο άρθρο. Για τους σκοπούς του νόμου αυτού παρένθετο πρόσωπο είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που συμμετέχει με οποιαδήποτε μορφή ή ποσοστό σε νομικό πρόσωπο, της παραγράφου 1 του άρθρου 15, που έχει κυριότητα ή επικαρπία σε ακίνητο ή συμμετέχει σε τρίτο νομικό πρόσωπο που έχει κυριότητα ή άλλα εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητα ή παρεμβάλλεται με οποιοδήποτε τρόπο στη σειρά των συμμετοχών στο κεφάλαιο ενός νομικού προσώπου.

2. Αν η κυριότητα ή η επικαρπία σε ακίνητο μεταβιβαστούν, για την καταβολή του επιμεριστικά αναλογούντος οφειλόμενου φόρου, που προβλέπεται στο προηγούμενο άρθρο, και των προσωνύσεων ευθύνεται σε ολόκληρο με τον υπόχρεο και ο νέος κύριος ή επικαρπωτής.

Ερμηνεία των παραπάνω διατάξεων:

Το Υπουργείο Οικονομικών με την αριθ. πρωτ. 1021764/10217/ΒΟ012/ΠΟΛ.1041/5.3.2003 ερμηνευτική εγκύκλιο αναγράφει τα εξής:

Ορίζεται σε ολόκληρο και η ευθύνη των παρένθετων προσώπων (φυσικών ή νομικών) για την καταβολή του ειδικού φόρου, εφ' όσον συμμετέχουν με οποιαδήποτε μορφή ή παρεμβάλλονται καθ' οιονδήποτε τρόπο στη σειρά συμμετοχών, στο κεφάλαιο ενός νομικού προσώπου.

Περαιτέρω, προβλέπεται ευθύνη σε ολόκληρο για την καταβολή του φόρου, εκτός του υπόχρεου, και του νέου κυρίου ή επικαρπωτή, αν η κυριότητα ή επικαρπία μεταβιβασθεί.

Διευκρινίζεται ότι η ευθύνη σε ολόκληρο μαζί με τους υπόχρεους έχουν και οι τελευταίοι κάτοχοι ακινήτων από σύμβαση.

Για να θεμελιώνεται η ευθύνη απαιτείται:

- Να υπάρχει τίτλος, με βάση τον οποίο βεβαιώθηκε σε βάρος του υπόχρεου ο φόρος ο οποίος θα αποτελέσει και τον τίτλο για την είσπραξη του φόρου από τον τρίτο και
- Το ακίνητο να μεταβιβάσθηκε από τον κυρίως υπόχρεο σε φόρο με σύμβαση, η οποία καταρτίστηκε μεταξύ αυτού και του τρίτου.

Ως εκ τούτου, ο κάτοχος ακινήτου που το απέκτησε με αναγκαστικό πλειστηριασμό και οι καθολικοί ή ειδικοί διάδοχοί του, δεν ευθύνονται για το φόρο που βεβαιώθηκε σε βάρος του υπόχρεου, γιατί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 54 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων, όπως ισχύει, αυτός που επισπεύδει τον πλειστηριασμό είναι υποχρεωμένος, με ποινή να ακυρωθεί ο πλειστηριασμός, να κοινοποιήσει με δικαστικό επιμελητή, στους προϊσταμένους των Δ.Ο.Υ. της περιφέρειας της κατοικίας και της άσκησης του επαγγέλματος του υπόχρεου σε φόρο, αντίγραφο του προγράμματος πλειστηριασμού, ώστε να μπορεί το Δημόσιο να αναγγεληθεί, για την κατάταξή του στο εκπλειστηρίασμα.

Τονίζεται ότι ο τελευταίος κάτοχος δεν ευθύνεται για ολόκληρο το φόρο που οφείλεται από τον υπόχρεο, αλλά μόνο για το φόρο που επιμεριστικά αναλογεί στο ακίνητο που κατέχει.

2.3 Άρθρο 17 - Διαδικασία επιβολής του ειδικού φόρου

1. Χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης είναι η 1η Ιανουαρίου κάθε έτους.

2. Για τον υπολογισμό του φόρου λαμβάνεται υπόψη η αξία που έχουν τα ακίνητα και τα εμπράγματα σε αυτά δικαιώματα κατά την 1^η Ιανουαρίου του έτους φορολογίας, για τον προσδιορισμό της οποίας εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 10 του .2961/2001.

3. Για την παραλαβή των δηλώσεων και τη βεβαίωση του φόρου αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που είναι αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί κάθε φορά να τροποποιείται η αρμοδιότητα που ορίζεται από το προηγούμενο εδάφιο.

4. Η δήλωση υποβάλλεται μέχρι την 20η Μαΐου του έτους φορολογίας. Για τον τρόπο, υποβολής της δήλωσης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 68 του ν. 2961/2001. Ο φόρος που αναλογεί καταβάλλεται εφάπαξ με την υποβολή της δήλωσης. Η δήλωση που υποβάλλεται χωρίς την καταβολή του φόρου θεωρείται απαράδεκτη και δεν παράγει έννομα αποτελέσματα.

5. Για την καταχώρηση των δηλώσεων που υποβάλλονται, την έκδοση των πράξεων επιβολής του φόρου, την επίδοση των προσκλήσεων, των πράξεων και των υπόλοιπων εγγράφων, την εξώδικη λύση των διαφορών, την έκπτωση του δικαιώματος του δημοσίου για την κοινοποίηση πράξης επιβολής φόρου και προστίμου, το απόρρητο των φορολογικών στοιχείων και γενικά τη διαδικασία βεβαίωσης του φόρου εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις για την επιβολή του φόρου εισοδήματος φυσικών νομικών προσώπων, όπως ισχύουν.

6. Για την επιβολή των πρόσθετων φόρων και προστίμων εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1, 4, 5, 6, 7 και 8 του άρθρου 1, καθώς και των άρθρων 2, 4, 9, 15, 22, 23 και 24 του ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α'), όπως ισχύουν.

7. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης, καθώς και κάθε άλλο θέμα που αφορά την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Ερμηνεία των παραπάνω διατάξεων:

Το υπουργείο Οικονομικών με την αριθ. πρωτ. 1021764/10217/B0012/ ΠΟΛ.1041/05-03-2003 ερμηνευτική εγκύκλιο αναγράφει τα εξής:

Με τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 3091/2002 ορίζεται η διαδικασία επιβολής ειδικού φόρου. Χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης ορίζεται η 1η Ιανουαρίου κάθε έτους (παρ.1).

Κατά συνέπεια, κάθε εταιρεία που εμπίπτει στο φόρο αυτό, οφείλει στην ετήσια δήλωση της να αναγράφει τα ακίνητα που έχει στην κατοχή της την 1η Ιανουαρίου του έτους ανεξάρτητα αν στη συνέχεια και μέχρι την ημερομηνία υποβολής της δήλωσης έχει μεταβιβάσει το σύνολο ή μέρος των ακινήτων της.

Ο υπολογισμός του φόρου θα γίνεται με την αξία που έχουν τα ακίνητα ή τα εμπράγματα δικαιώματα σε αυτά, την 1η Ιανουαρίου του έτους φορολογίας.

Ο προσδιορισμός της αξίας των ακινήτων διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 2961/2001 «κύρωση του Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών Προϊκών και Κερδών από Λαχεία» και συγκεκριμένα:

- Για τα ακίνητα που βρίσκονται σε περιοχή που εφαρμόζεται το αντικειμενικό σύστημα, η αξία τους προσδιορίζεται με βάση το σύστημα αυτό.
- Για γήπεδα (αγροτεμάχια - οικοπέδα) χωρίς κτίσματα, που βρίσκονται σε περιοχές που δεν εφαρμόζεται το αντικειμενικό σύστημα, ο προσδιορισμός αυτός γίνεται με βάση την αγοραία αξία, όπως αυτή διαμορφώνεται με τα συγκριτικά στοιχεία.
- Για τα ακίνητα στα οποία υπάρχουν κτίσματα και βρίσκονται σε περιοχές που εφαρμόζεται το αντικειμενικό σύστημα, η αξία των κτισμάτων υπολογίζεται με αντικειμενικά κριτήρια, ενώ η αξία του οικοπέδου με βάση τα συγκριτικά στοιχεία.
- Αν η επικαρπία έχει διαχωριστεί από την κυριότητα, ο προσδιορισμός της αξίας της γίνεται σύμφωνα με όσα ισχύουν στη φορολογία κληρονομιών δωρεών και γονικών παροχών (άρθρο 15 ν. 2961/2001).

Η αξία της ψιλής κυριότητας βρίσκεται, αν από την αξία της πλήρους κυριότητας αφαιρέσουμε την αξία της επικαρπίας.

Υποχρέωση υποβολής δήλωσης έχουν όσες εταιρείες, έχουν εμπράγματα δικαιώματα πλήρους ή ψιλής κυριότητας ή επικαρπίας σε ακίνητα που βρίσκονται στην Ελλάδα την 1 Ιανουαρίου του έτους φορολογίας, εφόσον δεν υπάγονται σε καμία από τις εξαιρέσεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 15 του ν. 3091/2002 και δεν κάνουν χρήση της μεταβατικής διάταξης (παρ. 2 άρθ. 18).

Για την παραλαβή των δηλώσεων και τη βεβαίωση του ειδικού φόρου επί των ακινήτων αρμόδιος είναι ο προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. που είναι αρμόδιος και για τη φορολογία εισοδήματος.

Υπάρχει δυνατότητα με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών να τροποποιείται η αρμοδιότητα αυτή (παρ. 3).

Η δήλωση υποβάλλεται μέχρι την 20η Μαΐου κάθε έτους. Για τον τρόπο υποβολής των δηλώσεων εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 68 του ν. 2961/2001 «Κύρωση του Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών, Δωρεών, Γονικών Παροχών Προϊκών και

Κερδών από Λαχεία» (παρ. 4).

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ανωτέρω άρθρου, η δήλωση υποβάλλεται αυτοπροσώπως από το νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας ή από το νόμιμο πληρεξούσιό του και υπογράφεται μπροστά στον αρμόδιο οικονομικό υπάλληλο. Η πληρεξουσιότητα μπορεί να δοθεί και με απλή επιστολή, που έχει θεωρηθεί ατελώς για το γνήσιο της υπογραφής του αντιπροσωπευμένου, από οποιαδήποτε διοικητική αρχή.

Σημειώνεται πως η δήλωση δεν μπορεί να αποσταλεί ταχυδρομικώς.

Ειδικά για τη πρώτη εφαρμογή του νόμου η δήλωση θα υποβληθεί μέχρι την 20η Ιουλίου 2003 (άρθρο 18§1), και αυτό για να υπάρξει εύλογο χρονικό διάστημα, ώστε να μπορούν οι υπόχρεοι να κάνουν χρήση της μεταβατικής διάταξης του άρθρου 18.

Το έντυπο της δήλωσης καθώς και τα φύλλα υπολογισμού της αξίας των ακινήτων χορηγούνται δωρεάν από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.

Ο προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. που παραλαμβάνει τη δήλωση είναι υποχρεωμένος να χορηγεί σ' αυτόν που υποβάλλει τη δήλωση απόδειξη παραλαβής εφόσον του ζητηθεί.

Στην περίπτωση αυτή η δήλωση υποβάλλεται σε τρία αντίτυπα, από τα οποία το ένα θεωρείται στην οικεία ένδειξη από τον υπάλληλο της Δ.Ο.Υ. που παραλαμβάνει τη δήλωση και επιστρέφεται στο φορολογούμενο.

Με τη θεώρηση το αντίτυπο αποτελεί απόδειξη παραλαβής του εντύπου της δήλωσης και όχι ακριβές αντίγραφο αυτού.

Ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης καθώς και κάθε άλλο έγγραφο που είναι απαραίτητο να επισυναφθεί σ' αυτήν, καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, οι οποίες δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Για την καταχώρηση των δηλώσεων που υποβάλλονται, την έκδοση των πράξεων επιβολής του φόρου, την επίδοση των προσκλήσεων, των πράξεων και των υπόλοιπων εγγράφων, την εξώδικη λύση των διαφορών, την έκπτωση του δικαιώματος του Δημοσίου για την κοινοποίηση πράξης επιβολής του φόρου και προστίμου, το απόρρητο των φορολογικών στοιχείων και γενικά τη διαδικασία βεβαίωσης του φόρου, εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις για την επιβολή του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, όπως ισχύουν (παρ. 5). Ο φόρος που αναλογεί καταβάλλεται εφάπαξ με την υποβολή της δήλωσης.

Τονίζεται ότι δήλωση που υποβάλλεται χωρίς την καταβολή του φόρου θεωρείται απαράδεκτη και δεν παράγει έννομα αποτελέσματα (παρ. 4).

Κατά τα λοιπά, για την επιβολή των πρόσθετων φόρων, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1, 4, 5, 6, 7 και 8 του άρθρου 1, καθώς και των άρθρων 2, 4, 9, 15, 22, 23 και 24 του ν. 2523/1997, όπως ισχύουν (παρ. 6).

Συγκεκριμένα στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του ν. 2523/1997, προβλέπεται:

- Όταν δεν υποβληθεί καθόλου δήλωση, επιβάλλεται πρόσθετος φόρος που ορίζεται σε ποσοστό 3,5% επί του φόρου, την πληρωμή του οποίου θα απέφυγε ο υπόχρεος λόγω μη υποβολής της δήλωσης, για κάθε μήνα καθυστέρησης.
- Όταν υποβληθεί ανακριβής δήλωση επιβάλλεται στον υπόχρεο πρόσθετος φόρος που ορίζεται σε ποσοστό 3% επί του φόρου την πληρωμή του οποίου θα απέφυγε ο υπόχρεος, για κάθε μήνα καθυστέρησης.
- Όταν η δήλωση υποβληθεί εκπρόθεσμα επιβάλλεται πρόσθετος φόρος που ορίζεται σε ποσοστό 1,5% επί του φόρου που οφείλεται για κάθε μήνα καθυστέρησης.

Με το άρθρο 4 του νόμου 2523/1997 ορίζεται ότι, στα πρόσωπα που παραβαίνουν τις υποχρεώσεις οι οποίες απορρέουν από την κείμενη φορολογική νομοθεσία, επιβάλλεται αυτοτελές πρόστιμο από εκατόν δέκα επτά (117) ευρώ μέχρι χίλια εκατόν εβδομήντα (1.170) ευρώ, όπως και σε περιπτώσεις που δεν προκύπτει ποσό φόρου για καταβολή.

Σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 2 του νόμου 2523/1997 ορίζονται ως ανώτατα όρια για την επιβολή των πρόσθετων φόρων, ποσοστό 200% για την υποβολή εκπρόθεσμης δήλωσης και 300% για την υποβολή ανακριβούς δήλωσης ή μη υποβολής δήλωσης, επί του φόρου την πληρωμή του οποίου θα απέφυγε ο υπόχρεος.

2.4 Άρθρο 18 -Μεταβατική διάταξη

1. Ειδικά κατά την πρώτη εφαρμογή του νόμου, δήλωση του άρθρου 17 θα υποβληθεί μέχρι την 20ή Ιουλίου 2003.

2. Μεταβιβάσεις ακινήτων από επαχθή ή χαριστική αιτία εταιρειών που υπόκεινται στον ειδικό φόρο που προβλέπεται στο άρθρο 15 του παρόντος, εφόσον πραγματοποιηθούν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που εξαρούνται από την υποχρέωση καταβολής του πιο πάνω φόρου μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής του φόρου υπεραξίας, που προβλέπεται από τις διατάξεις της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, του πιο πάνω ειδικού φόρου καθώς και από το ήμισυ του φόρου δωρεάς ή μεταβίβασης, που αναλογεί κατά περίπτωση.

Εάν η μεταβίβαση του ακινήτου γίνεται προς φυσικό πρόσωπο το οποίο αποδεικνύει ότι είναι ο πραγματικός κύριος του ακινήτου ή σύζυγος αυτού ή έχει σχέση συγγενείας κατευθείαν γραμμή μέχρι δευτέρου βαθμού με αυτόν, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της περίπτωσης γ' του άρθρου 17 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, υπό την προϋπόθεση ότι κατά το χρόνο κτήσης του ακινήτου από την εταιρεία δεν θα είχαν εφαρμογή για τον πραγματικό κύριο οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 19 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζονται τα απαιτούμενα αποδεικτικά στοιχεία και λοιπές λεπτομέρειες εφαρμογής της διάταξης αυτής.

Ερμηνεία των παραπάνω διατάξεων:

Το Υπουργείο Οικονομικών με την αριθ. πρωτ. 1021764/10217/B0012/ ΠΟΛ. 1041/ 5.3.2003 ερμηνευτική εγκύκλιο αναγράφει τα εξής:

Επειδή με τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων για πρώτη φορά επιβάλλεται ο ειδικός αυτός φόρος, θεωρήθηκε αναγκαίο να θεσπισθεί μεταβατική διάταξη με κίνητρα κατά τον πρώτο χρόνο επιβολής του φόρου, για τη μεταβίβαση των ακινήτων για τα οποία υπάρχει υποχρέωση καταβολής του φόρου αυτού, με μειωμένους τους αναλογούντες φόρους. Ειδικά για την πρώτη εφαρμογή του νόμου η δήλωση του άρθρου 17 θα υποβληθεί μέχρι την 20η Ιουλίου 2003, έτσι ώστε εντός 6μήνου να γίνουν μεταβιβάσεις των ακινήτων με ευνοϊκούς όρους.

Μεταβιβάσεις ακινήτων (από επαχθή ή χαριστική αιτία) των εταιρειών που υπόκεινται στον ειδικό φόρο επί των ακινήτων (του άρθρου 15), εφόσον πραγματοποιηθούν εντός εξαμήνου από την έναρξη ισχύος του νόμου σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής του φόρου αυτού, απλλάσσονται:

α) από τον ειδικό φόρο (για το έτος 2003),

β) από τον οφειλόμενο, με τις γενικές διατάξεις της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (ν. 2238/1994 όπως ισχύει), φόρο επί της προκύπτουσας υπεραξίας,

γ) από το 50% του φόρου μεταβίβασης ή δωρεάς που αναλογεί κατά περίπτωση.

Σε περίπτωση που μεταβιβαστεί ακίνητο των εταιρειών που υπόκεινται στον ειδικό φόρο επί των ακινήτων μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, σε φυσικό πρόσωπο που αποδεικνύει ότι είναι ο πραγματικός κύριος ή σύζυγος αυτού ή έχει σχέση συγγενείας κατ' ευθεία γραμμή μέχρι δευτέρου βαθμού (παππούς - γονέας / παιδί -

εγγονός) με αυτόν, δεν θα εφαρμόζεται το τεκμήριο αγοράς του ακινήτου, με την προϋπόθεση ότι, κατά το χρόνο κτήσης του ακινήτου από την εταιρεία, η δαπάνη αγοράς αυτού καλυπτόταν με τα δηλούμενα εισοδήματα (κεφάλαιο προηγούμενων ετών κ.λπ.), σύμφωνα με το άρθρο 19 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος,

Τα απαιτούμενα αποδεικτικά στοιχεία καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια εφαρμογής της διάταξης αυτής θα καθορισθούν με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

(Σ.Σ.): Σε κάθε περίπτωση η απαίτηση του πόθεν έσχεσ από τον αγοραστή ιδιαίτερα όταν η offshore εταιρεία είναι ιδιοκτησίας του, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που δίνουν νομικοί σύμβουλοι παρακάμπτεται με ένα μακροχρόνιο διακανονισμό εξόφλησης της αγοράς που περιορίζει την υποχρέωση απόδειξης του «πόθεν έσχεσ» με ανάλογο ετήσιο καταμερισμό του ποσού.

Δικαιολογητικά για την μεταβίβαση των ακινήτων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Με τον αριθμ. πρωτ.: 1021579/167/ΑΟ013/ΠΟΛ. 1040/5.3.2003 απόφαση το Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών έγινε ο «Καθορισμός δικαιολογητικών και τρόπος εφαρμογής της παραγράφου 2 του άρθρου 18 του ν. 3091/2002»

2.5 ΑΠΟΦΑΣΗ

1. Για τη χορήγηση της απαλλαγής που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 18 του ν. 3091/2002 κατά τη μεταβίβαση ακινήτων που ανήκουν σε εταιρείες που υπάγονται στον ειδικό φόρο 3% του άρθρου 15 του πιο πάνω νόμου και μεταβιβάζονται με επαχθή ή χαριστική αιτία σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, απαιτείται να συνυποβάλλονται με την οικεία δήλωση φόρου μεταβίβασης ή δωρεάς ακινήτων, τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α. Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν.1599/1986 (Φ.Ε-Κ. 75 Α'), η οποία υποβάλλεται από το νόμιμο εκπρόσωπο της μεταβιβάζουσας εταιρείας προς την αρμόδια Δ.Ο.Υ' και με την οποία δηλώνεται ότι υπόκειται στον ειδικό φόρο 3% του άρθρου 15 του ν. 3091/2002, σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα, που αποτελεί παράρτημα της παρούσας.

β. Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν.1599/1986, η οποία υποβάλλεται από το νόμιμο εκπρόσωπο του νομικού προσώπου, στο οποίο γίνεται η μεταβίβαση, προς Την αρμόδια Δ.Ο.Υ. και με την οποία δηλώνεται ότι δεν υπόκειται στον ειδικό φόρο 3% του άρθρου 15 του ν.3091 /2002, σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα, που αποτελεί παράρτημα της παρούσας.

2. Όταν οι παραπάνω εταιρείες μεταβιβάζουν ακίνητο σε φυσικό πρόσωπο που είναι ο

πραγματικός κύριος του ακινήτου ή στον ή στη σύζυγό του ή σε συγγενείς του μέχρι δευτέρου βαθμού (παππούς ή γιαγιά μέχρι εγγόνια), για να αποδείξει το φυσικό πρόσωπο ότι είναι ο πραγματικός κύριος του ακινήτου, θα πρέπει να συνυποβάλλει με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματός του και τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α. βεβαίωση της εταιρείας που προβαίνει στη μεταβίβαση, στην οποία θα αναφέρεται η σύνθεση του κεφαλαίου της. Στη βεβαίωση αυτή αναγράφονται αναλυτικά όλα τα φυσικά

3. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα Κυβερνήσεως.

2.6. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

Μεταβίβαση σε φυσικά πρόσωπα. Η προσφορότερη και ασφαλέστερη λύση, εφόσον δεν συντρέχουν άλλοι ουσιώδεις λόγοι (π.χ. διεκδικήσεις δανειστών, συζύγων κ.λπ.) είναι η μεταβίβαση του ακινήτου σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 18 του ν. 3091/2002 σε φυσικά πρόσωπα κατά προτίμηση στους ενήλικους κληρονόμους.

Σε περίπτωση που το ακίνητο μεταβιβαστεί σε φυσικό πρόσωπο υπάρχουν τα εξής πλεονεκτήματα:

- Δεν πληρώνουν τον ειδικό φόρο 3%.
- Δεν πληρώνουν φόρο εισοδήματος για τα ιδιοκατοικούμενα ακίνητα γιατί από 1.1.2003 απαλλάσσονται από φόρο τα ιδιοκατοικούμενα ακίνητα.
- Δεν τηρούν βιβλία και στοιχεία του ΚΒΣ.
- Δεν έχουν έξοδα συντήρησης της offshore εταιρείας.
- Δεν έχουν έξοδα λογιστή, δικηγόρου, εκπροσώπου.
- Επωφελούνται του μειωμένου κατά 50% φόρου μεταβίβασης.

Τα παραπάνω ετήσια έξοδα (μη συμπεριλαμβανομένου του 3%) αντιπροσωπεύουν το 2% της αξίας του ακινήτου ετησίως.

Υποχρεώσεις.

- Φόρος μεταβίβασης ακινήτου μειωμένος κατά 50%
- Συμβολαιογραφικά και δικηγορικά έξοδα.
- Έξοδα υποθηκοφυλακείου.
- Αιτιολόγηση του πόθεν έσχες.

Μεταβίβαση σε ημεδαπά νομικά πρόσωπα. Άλλη επιλογή είναι να συσταθεί ελληνική

εταιρεία (Α.Ε. ή Ε.Π.Ε.) στην οποία θα μεταβιβασθεί το ακίνητο. Η επιλογή αυτή πέραν του κόστους σύστασης της εταιρείας (6.000 ευρώ για Α.Ε και 1.800 ευρώ για ΕΠΕ) και των ετήσιων λογιστικών εξόδων (περίπου 5.000 και 3.000 ευρώ αντίστοιχα) προσφέρει την μη φορολόγηση με ειδικό φόρο 3% και σαν ελληνική Α.Ε. έχει όλα τα πλεονεκτήματα των εταιρειών αυτών.

Πλεονεκτήματα:

- Δεν πληρώνουν το φόρο 3% ετησίως.
- Δεν έχουν έξοδα συντήρησης της offshore εταιρείας.
- Από το Ακαθάριστο Εισόδημα εκπίπτουν:

Αποσβέσεις.

Δαπάνες επισκευής και συντήρησης.

Αμοιβές λογιστών.

Έξοδα δικηγόρων για δίκες σχετικές με την απόδοση μισθίου ή καθορισμού μισθώματος.

Δαπάνες ασφάλισης του ακινήτου.

Έξοδα δημοσιεύσεων κ.λπ.

- Δεν εξετάζεται το πόθεν έσχες του μετοχικού κεφαλαίου της Α.Ε.

Σε περίπτωση μεταγενέστερης μεταβίβασης της επιχείρησης ή των μετοχών θα ισχύουν τα εξής:

Μεταβίβαση ολόκληρης επιχείρησης, εταιρικών μερίδων ή μεριδίων (ουσιαστικά του ακινήτου) σε συγγενείς.

Φορολογείται αυτοτελώς η μεταβίβαση με επαχθή αιτία (πώληση) ολόκληρης επιχείρησης, εταιρικών μερίδων ή μεριδίων σε συγγενείς δικαιούχους που υπάγονται στην Α' ή Β' κατηγορία του άρθρου 29 του ν. 2961/2001.

Ο συντελεστής φορολόγησης ορίζεται σε 1,2% για τη σύζυγο του μεταβιβάζοντος τους καπνόντες πρώτου βαθμού (τέκνα από νόμιμο γάμο, τέκνα χωρίς γάμο έναντι της μητέρας, αναγνωρισθέντα εκούσια ή δικαστικά έναντι του πατέρα, νομιμοποιηθέντα με επγενόμενο γάμο ή δικαστικά έναντι και των δύο γονέων) και ανιόντες εξ αίματος πρώτου βαθμού.

Για καπνόντες δεύτερου και επόμενων βαθμών, ανιόντες δεύτερου και επόμενων βαθμών, εκούσια ή δικαστικά αναγνωρισθέντα τέκνα έναντι των ανιόντων του πατέρα που τα αναγνώρισε, καπνόντες του αναγνωρισθέντος έναντι του αναγνωρίσαντος και των ανιόντων αυτού, αδελφούς (αμφιθαλείς ή ετεροθαλείς), συγγενείς εξ αίματος τρίτου βαθμού εκ

πλαγίου, πατριούς και μητριές, τέκνα από προηγούμενο γάμο του συζύγου, τέκνα εξ αγχιστείας (γαμπρούς - νύφες) και ανιόντες εξ αγχιστείας (πεθερός - πεθερά), ο συντελεστής της αυτοτελούς φορολόγησης ορίζεται σε 2,4%.

Με τους παραπάνω συντελεστές φορολογείται αυτοτελώς η αναφερόμενη στο συμβολαιογραφικό έγγραφο ή ιδιωτικό συμφωνητικό πραγματική αξία πώλησης και όχι η υπεραξία, η οποία όμως δεν μπορεί να είναι μικρότερη της κατώτατης πραγματικής αξίας ο προσδιορισμός της οποίας θα καθορισθεί με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

Για μεταβιβάσεις προς τρίτους μη συγγενείς εφαρμόζονται οι διατάξεις που ίσχυαν με τη φορολόγηση της υπεραξίας με συντελεστή φορολόγησης 20%.

Μεταβίβαση μετοχών Α.Ε μη εισηγμένης (ουσιαστικά του ακινήτου) γενικά.

Για τις μεταβιβάσεις με επαχθή αιτία μετοχών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών ή σε αλλοδαπό χρηματιστήριο σε συγγενείς δικαιούχους Α' και Β' κατηγορίας του προβλέπεται αυτοτελής φορολόγηση της πραγματικής αξίας πώλησης αυτών με συντελεστή 1,2% και 2,4%, αντίστοιχα.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, θα καθοριστεί ο τρόπος προσδιορισμού της κατώτατης πραγματικής αξίας που προκύπτει από τη μεταβίβαση με επαχθή αιτία των επιχειρήσεων, μερίδων ή μεριδίων κ.λπ. σε συγγενείς Α' ή Β' κατηγορίας του και από τη μεταβίβαση με επαχθή αιτία μετοχών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών ή σε αλλοδαπό Χρηματιστήριο σε συγγενείς δικαιούχους Α' ή Β' κατηγορίας του ν. 2961/2001.

Η κατώτατη αυτή πραγματική αξία προκειμένου για μεταβίβαση ολόκληρης επιχείρησης, μερίδων ή μεριδίων και ποσοστών συμμετοχής, θα καθορισθεί λαμβάνοντας υπόψη τα καθαρά κέρδη των τελευταίων 5 ετών, την αμοιβή του επιχειρηματία, το επιτόκιο των έντοκων γραμματίων του Δημοσίου ετήσιας διάρκειας και τα έτη λειτουργίας της επιχείρησης, ενώ για μεταβίβαση μετοχών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών ή σε άλλο αλλοδαπό Χρηματιστήριο ή λαμβάνοντας υπόψη αποτελέσματα από τους τελευταίους πριν από τη μεταβίβαση ισολογισμούς και την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης.

Επιβαρύνσεις:

- Επιβάλλεται η ονομαστικοποίηση των μετοχών.

- Δαπάνες σύστασης και λειτουργίας της Α.Ε.
- Έξοδα λογιστικά και δημοσιεύσεων.
- Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου για την κάλυψη της αξίας αγοράς του ακινήτου.

Οι νομικοί και οικονομικοί σύμβουλοι προτείνουν προκειμένου να αποφευχθεί η υποχρέωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της Α.Ε. στο ύψος του τιμήματος της αντικειμενικής αξίας αγοράς του ακινήτου να προβαίνουν σε διακανονισμό αγοράς μακράς διάρκειας έτσι ώστε να ελαχιστοποιείται η υποχρέωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου.

Η μεταβίβαση του ακινήτου της υπεράκτιας εταιρείας σε ελληνική Ε.Π.Ε. παρουσιάζει τα ίδια πλεονεκτήματα και υποχρεώσεις με την μεταβίβαση σε Α.Ε. εκτός του ότι στη μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων της ΕΠΕ επιβάλλεται ανυποχρεωτική φορολογία με συντελεστή 20% επί της ωφέλειας ή του κέρδους.

Η μεταβίβαση ακινήτων σε εμπιστευματούχες εταιρείες, σε εταιρείες trusts ή σε εταιρείες non resident του Ηνωμένου Βασιλείου ή οποιασδήποτε άλλης μορφής δεν συνιστάται διότι είναι αντίθετες από τη βούληση του νομοθέτη που είναι η εμφάνιση του πραγματικού ιδιοκτήτη ή η πληρωμή του ειδικού φόρου.

3. ΤΗΡΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΚΒΣ ΓΙΑ ΤΙΣ OFFSHORE ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ Ή ΑΝΑΓΕΙΡΟΥΝ ΑΚΙΝΗΤΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Άρθρο 2§1 Π.Δ. 186/1992 (ΚΒΣ) όπως ισχύει μετά την ψήφιση του ν. 3052/2002 (ΦΕΚ Α' 221).

«1. Κάθε ημεδαπό ή αλλοδαπό φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κοινότητα του Αστικού Κώδικα, που ασκεί δραστηριότητα στην ελληνική επικράτεια και αποβλέπει στην απόκτηση εισοδήματος από εμπορική ή βιομηχανική ή βιοτεχνική ή γεωργική επιχείρηση από ελευθέρια επάγγελμα ή από οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση, καθώς και οι αστικές κερδοσκοπικές ή μη εταιρείες αναφερόμενο στο εξής με τον όρο «επιτηδευματίας», τηρεί, εκδίδει, παρέχει, ζητά, λαμβάνει, υποβάλλει, διαφυλάσσει τα βιβλία, τα στοιχεία, τις καταστάσεις και κάθε άλλο μέσο σχετικό με την τήρηση βιβλίων και την έκδοση στοιχείων που ορίζονται από τον Κώδικα αυτό, κατά περίπτωση.

Για το χαρακτηρισμό αλλοδαπού προσώπου κατά τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, ως επιτηδευματία, αρκεί η ύπαρξη πραγματικής - φυσικής επαγγελματικής εγκατάστασης στην ελληνική επικράτεια, ανεξάρτητα από το χαρακτηρισμό αυτής ως

μόνιμης ή μη από άλλες διατάξεις.

Επιτηδευματίας για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος λογίζεται και κάθε αλλοδαπό νομικό πρόσωπο οποιασδήποτε μορφής που δεν έχει εγκατάσταση στην Ελλάδα, εφόσον αποκτά κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου ή ανεγείρει ακίνητο στην Ελλάδα. Τα αναφερόμενα στο προηγούμενο εδάφιο δεν ισχύουν για τα πρόσωπα της παραγράφου 3.»

Χρόνος θεώρησης βιβλίων και στοιχείων. Κατηγορία βιβλίων.

Από τη Διοίκηση με την Εγκ. Π.Ο.Λ. 1271/12.12.02 ερμηνεύτηκαν οι παραπάνω διατάξεις που ισχύουν από 1.1.2003 ως εξής:

Οι αλλοδαπές Α.Ε. και ΕΠ.Ε. που έχουν μόνο ακίνητα στην Ελλάδα μπορούν από 1.1.2003 να τηρήσουν βιβλία Β' κατηγορίας αντί Γ' χωρίς έγκριση της Δ.Ο.Υ. εφόσον υποβάλουν γνωστοποίηση μέχρι την πιο κάτω ημερομηνία θεώρησης, εκτός των Α.Ε. που ανήκουν στη ΦΑΒΕ Αθηνών ή ΦΑΕ Πειραιώς οι οποίες πρέπει να υποβάλουν τη γνωστοποίηση μέχρι 28.2.2003.

Η θεώρηση των βιβλίων των παραπάνω εταιρειών (Β' ή Γ') μπορεί να γίνει ανάλογα με το τελευταίο ψηφίο του ΑΦΜ. Το 1 και 2 μέχρι 10.4.2003, το 3 και 4 μέχρι 30.4, το 5 και 6 μέχρι 20.5, το 7 και 8 μέχρι 10.6, το 9 και 0 μέχρι 30.6.2003.

4. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΠΟΣΒΕΣΕΩΝ ΤΩΝ OFFSHORE-ΟΡΙΣΜΟΣ OFFSHORE ΕΤΑΙΡΙΑΣ.

Άρθρο 31§1 περίπτωση στ' τελευταίο εδάφιο ν. 2238/1994.

«Ειδικά, οι αποσβέσεις των πάγιων περιουσιακών στοιχείων τα οποία αγοράζονται από εξωχώρια εταιρία δεν αναγνωρίζονται προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα. Για τους σκοπούς του Κώδικα αυτού εξωχώρια εταιρία εννοείται η εταιρία που έχει την έδρα της σε αλλοδαπή χώρα και με βάση τη νομοθεσία της οποίας δραστηριοποιείται αποκλειστικά σε άλλες χώρες και απολαμβάνει ιδιαίτερα ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης.»

Ερμηνεία. Με την εγκ. αριθ. πρωτ. 1021764/10217/ΒΟ012/Π.Ο.Λ. 1041/5.3.2003 το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών ερμήνευσε ως εξής τις παραπάνω διατάξεις:

Με τις διατάξεις αυτές προβλέπεται η μη έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων των αποσβέσεων επί των πάγιων περιουσιακών στοιχείων τους τα οποία

αγοράζονται από εξωχώρια εταιρία. Ως «εξωχώρια εταιρία» νοείται, κατά ρητή διατύπωση των πιο πάνω διατάξεων, η εταιρία εκείνη που έχει την έδρα της σε αλλοδαπή χώρα και με βάση τη νομοθεσία της οποίας δραστηριοποιείται αποκλειστικά σε άλλες χώρες και απολαμβάνει ιδιαίτερα ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης.

Επομένως, οι επιχειρήσεις που αγοράζουν πάγια περιουσιακά στοιχεία από εξωχώρια εταιρία θα υπολογίζουν λογιστικά αποσβέσεις επί των στοιχείων αυτών, αλλά όμως με την υποβολή της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματός τους, θα πρέπει να αναμορφώνουν τα αποτελέσματά τους με το ποσό των πιο πάνω αποσβέσεων, προσθέτοντας αυτό ως λογιστική διαφορά.

Επικουρικά, σας γνωρίζουμε, ότι με το DAFPE/CFA/FHP (2000)/REV1/CONF έγγραφο του ΟΟΣΑ κοινοποιήθηκε λίστα των Κρατών που έχουν χαρακτηριστεί ως φορολογικοί παράδεισοι. Η λίστα αυτή περιέχει τα παρακάτω Κράτη:

- Ανδόρα.
- Ανγκουίλα - εξαρτώμενο έδαφος του Ην. Βασιλείου.
- Αντίγκουα και Μπαρμπούντα.
- Αρούμπα - που ανήκει στην Ολλανδία.
- Κοινοπολιτεία των Μπαχάμες.
- Μπαχρέιν.
- Μπελίζ.
- Βρετανικοί Παρθένοι νήσοι - εδάφη του Ην. Βασιλείου.
- Νήσοι του Κουκ - εξαρτώμενο έδαφος της Ζηλανδίας.
- Δομινικανή Κοινοπολιτεία.
- Γιβραλτάρ - εξαρτώμενο έδαφος του Ην. Βασιλείου.
- Γρενάδα.
- ΓΚέρνσει/Σαρκ-Αλδερνέι - εξαρτώμενα εδάφη από το στέμμα της Αγγλίας. Νήσος του Μαν - εξαρτώμενο έδαφος από το στέμμα της Αγγλίας.
- Τσέρσει - εξαρτώμενο έδαφος από το στέμμα της Αγγλίας.
- Λιβερία.
- Πριγκιπάτο του Λιχτεστάιν.
- Δημοκρατία των Μαλβίδων.
- Δημοκρατία των νήσων Μάρσαλ.
- Πριγκιπάτο του Μονακό.

- Μοντσεράτ - έδαφος του Ην. Βασιλείου.
- Δημοκρατία του Ναούρου.
- Ολλανδικές Αντίλλες - έδαφος της Ολλανδίας.
- Νίουι- συνδεδεμένο με τη Ν. Ζηλανδία.
- Παναμάς.
- Σαμόα.
- Δημοκρατία των Σεϊχέλες.
- Αγ. Λουκία.
- Ομοσπονδία του Αγ. Χριστόφορου και Νέβις.
- Αγ. Βικέντιος και Γκρεναντίνες.
- Τόνγκα.
- Τούρκς και Κάικος - εδάφη του Ην. Βασιλείου.
- Παρθένα νησιά των Η.ΠΑ
- Δημοκρατία του Βανουάτου.

Κατά συνέπεια, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να ερευνούν αν η αλλοδαπή επιχείρηση από την οποία πρόκειται να προμηθευτούν πάγια περιουσιακά στοιχεία έχει έδρα σε κάποιο από τα αναφερόμενα πιο πάνω Κράτη ή εδάφη, ούτως ώστε να εξετάζεται στη συνέχεια αν πρόκειται περί εξωχώριας εταιρίας. Άλλα κριτήρια που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για να διαπιστωθεί αν ο εκδότης του φορολογικού στοιχείου είναι εξωχώρια εταιρία είναι τα ακόλουθα:

- Ο εκδότης του φορολογικού στοιχείου δεν είναι παραγωγός - κατασκευαστής του προϊόντος, αλλά μεσολαβητής - κατασκευαστής. Και τούτο διότι οι εξωχώριες εταιρίες κατά κανόνα διαμεσολαβούν σε τριγωνικές συναλλαγές, όπου από άλλη χώρα αποστέλλονται τα εμπορεύματα και από άλλη τιμολογούνται.
- Στα φορολογικά στοιχεία (πλην ελαχίστων εξαιρέσεων) δεν αναγράφεται ο αριθμός Φορολογικού Μητρώου, καθόσον οι περισσότερες εξωχώριες εταιρίες δε διαθέτουν Α.Φ.Μ.
- Ως διεύθυνση της έδρας της εταιρίας συνήθως αναγράφεται το «B.o.» (BOX OFFICE) εταιρία γραμματοκιβωτίου.

Σε περίπτωση που από τα παραπάνω ενδεικτικά στοιχεία δεν προκύπτει η ιδιότητα της προμηθεύτριας εταιρίας ως εξωχώριας ή μη εταιρίας, οι επιχειρήσεις που προμηθεύονται

πάγια περιουσιακά στοιχεία έχουν την υποχρέωση να προσκομίσουν από δεικτικά στοιχεία που θα τους ζητηθούν από τον έλεγχο.

Ενδεικτικά, τα στοιχεία αυτά είναι τα ακόλουθα:

- Ισολογισμός της εταιρίας για τη διαπίστωση ύπαρξης δραστηριότητας, παγίων και προσωπικού
- Στοιχεία για το απασχολούμενο προσωπικό και τις εγκαταστάσεις της εταιρίας
- Στοιχεία δραστηριότητας της εταιρίας, κλπ.

Τα ανωτέρω ισχύουν, για διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την 1.1.2003 και μετά. Δηλαδή, τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή για πάγια στοιχεία που προμηθεύονται οι επιχειρήσεις από εξωχώριες εταιρίες από 1.1.2003 και μετά.

5. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΓΙΑ ΑΓΟΡΑ ΥΛΙΚΩΝ

Άρθρο 31§14 ν. 2238/1994.

«14. Οι δαπάνες που πραγματοποιεί η επιχείρηση για αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών από εξωχώρια εταιρία, καθώς και τα δικαιώματα ή οι αποζημιώσεις που καταβάλλει αυτή σε εξωχώρια εταιρία για τη χρησιμοποίηση στην Ελλάδα τεχνικής βοήθειας, ευρεσιτεχνιών, σημάτων, σχεδίων, μυστικών βιομηχανικών μεθόδων και τύπων, πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλων συναφών δικαιωμάτων, δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά της.

Από την εφαρμογή της διάταξης αυτής εξαιρούνται δαπάνες που αφορούν αγορά ή μεταφορά στην Ελλάδα, αργού πετρελαίου, πετρελαιοειδών ή άλλων προϊόντων για τα οποία δημοσιεύονται δείκτες τιμών χονδρικής πώλησης και τα οποία αποτελούν αντικείμενο διαπραγματεύσεως σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά προϊόντων.»

Ερμηνεία. Με την εγκ. αριθ. πρωτ. 1021764/10217/ΒΟ012/ΠΟΛ. 1041/5.3.2003 το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών ερμήνευσε ως εξής τις παραπάνω διατάξεις:

Η μη έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων και των λοιπών δαπανών που πραγματοποιούν για την αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών από εξωχώρια εταιρία, καθώς και των δικαιωμάτων ή αποζημιώσεων που καταβάλλουν αυτές σε εξωχώρια εταιρία για τη χρησιμοποίηση στην Ελλάδα τεχνικής βοήθειας, ευρεσιτεχνιών, σημάτων, σχεδίων, μυστικών βιομηχανικών μεθόδων και τύπων, πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλων συναφών

δικαιωμάτων. Εξαιρέση αποτελούν οι δαπάνες που αφορούν αγορά ή μεταφορά στην Ελλάδα αργού πετρελαίου, πετρελαιοειδών ή άλλων προϊόντων για τα οποία δημοσιεύονται δείκτες τιμών χονδρικής πώλησης και τα οποία αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά προϊόντων.

Τα παραπάνω ισχύουν για διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2003 και μετά.

Συνεπώς, οι επιχειρήσεις εκείνες που έχουν αγοράσει αγαθά (εμπορεύματα, πρώτες και βοηθητικές ύλες κτλ.) ή έχουν λάβει υπηρεσίες από εξωχώρια εταιρία, με εξαίρεση το αργό πετρέλαιο, κλπ. και οι οποίες έχουν μειώσει λογιστικά τα κέρδη τους με το ποσό των δαπανών αυτών, θα πρέπει με την υποβολή της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματός τους να αναμορφώσουν τα αποτελέσματά τους με το ποσό των μη εκπιπόμενων δαπανών.

6 ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΗΣ OFFSHORE ΙΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

Το ερώτημα για τους επιχειρηματίες και τις ελεγκτικές υπηρεσίες είναι πως θα διαπιστωθεί ότι ο εκδότης του φορολογικού στοιχείου είναι offshore εταιρεία;

Η απάντηση πράγματι δεν μπορεί να είναι απόλυτη εξαιτίας του ότι οι χώρες που φιλοξενούν offshore δραστηριότητες δεν είναι επισήμως καταγεγραμμένες και πιθανόν να έχουν και παραγωγικές εγχώριες εταιρείες και υπηρεσίες.

Σύμφωνα με την περίπτωση στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/94 τρία είναι τα γνωρίσματα προκειμένου να χαρακτηριστεί μία εταιρεία ως εξωχώρια:

- Να έχει την έδρα της σε αλλοδαπή χώρα.
- Να δραστηριοποιείται αποκλειστικά σε άλλες από την έδρα της χώρες και
- Να απολαμβάνει στη χώρα έδρας της ιδιαίτερα ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση.

7 ΑΓΟΡΑ ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΤΩΝ OFFSHORE

Άρθρο 6§35 ν. 2601/1998 (ΦΕΚ 81 Α')

→α35. Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για την εφαρμογή των ενισχύσεων του παρόντος σε περιπτώσεις αγοράς ή χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιου, σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού:

α. Προκειμένου για αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση καινούργιου σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, του οποίου η καθαρή αξία αγοράς υπερβαίνει τις τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ για κάθε μηχανήμα ή λοιπό εξοπλισμό, η εφαρμογή των ενισχύσεων γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι η αγορά του από το φορέα της επένδυσης ή του οργανισμού χρηματοδοτικής μίσθωσης αντίστοιχα πραγματοποιείται απευθείας από τον κατασκευαστικό οίκο. Σε περίπτωση δε που η αγορά πραγματοποιείται από άλλη επιχείρηση, η εφαρμογή των ενισχύσεων γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι τα παραστατικά αγοράς του συνοδεύονται σε κάθε περίπτωση από επικυρωμένο αντίγραφο των παραστατικών πώλησης του συγκεκριμένου μηχανήματος ή λοιπού εξοπλισμού από τον κατασκευαστικό οίκο προς τον προμηθευτή του φορέα της επένδυσης ή του οργανισμού χρηματοδοτικής μίσθωσης ανάλογα ή προς άλλη επιχείρηση από την οποία ο ως άνω προμηθευτής αγόρασε το εν λόγω μηχανήμα ή λοιπό εξοπλισμό.

β. Οι ρυθμίσεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται για κάθε αγορά ή χρηματοδοτική μίσθωση καινούργιου, σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού που πραγματοποιείται από την 1 η Ιανουαρίου 2003 και μετά, έστω και αν η επένδυση ή και το πρόγραμμα χρηματοδοτικής μίσθωσης εξοπλισμού έχει υπαχθεί στην πρώτη ομάδα ενισχύσεων ή έχει ενταχθεί στη δεύτερη ομάδα ενισχύσεων και έχει αρχίσει να εφαρμόζεται γι' αυτή ρύθμιση της περίπτωσης γ' της παραγράφου 27 του άρθρου 6, πριν από την ως άνω ημερομηνία.»

Ερμηνεία των παραπάνω διατάξεων

Στις επενδύσεις που επιχορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των ανάπτυξιακών νόμων αλλά και των κοινοτικών προγραμμάτων, παρατηρείται η ευρεία χρήση της διαμεσολάβησης υπεράκτιων εταιρειών με αποκλειστικό σκοπό την υπερτιμολόγηση των εισαγόμενων ειδών, έτσι ώστε το κόστος των επενδύσεων να εμφανίζεται υπερβολικά υψηλότερο από το πραγματικό και η διαφορά να καταλήγει σε όφελος του επενδυτή που κατ' ουσία αντί να εισφέρει κεφάλαια αποκομίζει κέρδη.

Το υπουργείο Οικονομικών με την αριθ. πρωτ. 1021764/10217/80012/ ΠΟΛ.1041/5.3.2003 ερμηνευτική εγκύκλιο αναγράφει τα εξής:

Για την αναγνώριση του καινούργιου και σύγχρονου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού ως ενισχυόμενη δαπάνη απαιτείται, σε περίπτωση που το κόστος υπερβαίνει τα 300.000 ευρώ για κάθε μηχανήμα ή λοιπό εξοπλισμό, η αγορά από την υπαγόμενη

επιχείρηση, ή την εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης, εφόσον η επένδυση γίνεται μέσω σύμβασης χρηματοδοτικής μίσθωσης, να έχει γίνει απευθείας από τον κατασκευαστικό οίκο, ανεξάρτητα εάν αυτός είναι στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Περαιτέρω προβλέπεται, ότι στην περίπτωση που η αγορά πραγματοποιείται από άλλη επιχείρηση (πλην του κατασκευαστικού οίκου) θα πρέπει τα παραστατικά αγοράς να συνοδεύονται σε κάθε περίπτωση από επικυρωμένο αντίγραφο παραστατικού πώλησης από τον κατασκευαστικό οίκο προς την επιχείρηση από την οποία προμηθεύτηκε ο φορέας της επένδυσης (υπαγόμενη επιχείρηση στις διατάξεις του ν. 2601/1998) ή η εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης κατά περίπτωση.

Επομένως, αν το μηχάνημα έχει αγορασθεί από εμπορική επιχείρηση του εσωτερικού ή του εξωτερικού, θα πρέπει εκτός από το δικό της τιμολόγιο να υπάρχει και αντίγραφο του τιμολογίου πώλησης της κατασκευάστριας εταιρείας προς την εμπορική (προμηθεύτρια της ελληνικής) και σε αυτό, να υπάρχει βεβαίωση της κατασκευάστριας εταιρείας ότι το συγκεκριμένο μηχάνημα έχει πωληθεί από την ίδια προς την συγκεκριμένη εμπορική επιχείρηση, ημεδαπή ή αλλοδαπή.

Σε αντίθετη περίπτωση, η επιχείρηση δε δικαιούται να σχηματίσει αφορολόγητη έκπτωση από τα κέρδη της για το μηχάνημα αξίας άνω των 300.000 ευρώ που αγόρασε και σε περίπτωση που αυτή σχηματίσει δεν πρέπει να αναγνωρισθεί από το φορολογικό έλεγχο.

Τα παραπάνω έχουν εφαρμογή για αγορές ή χρηματοδοτικές μισθώσεις μηχανολογικού ή λοιπού εξοπλισμού που πραγματοποιούνται από 1.1.2003 και μετά.

Επισήμανση: Η διάταξη αυτή δε καταργεί ούτε αναιρεί την ισχύ των διατάξεων που δεν αναγνωρίζουν έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων δαπανών που πραγματοποιούν για αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών από εξωχώριες εταιρείες ή αποσβέσεων. Επομένως ανεξαρτήτως του ύψους της αξίας του τιμολογίου η επιχείρηση που θα προμηθευτεί μηχανολογικό και λοιπό εξοπλισμό από εξωχώρια εταιρεία δεν θα εκπέσει τη δαπάνη αγοράς από τα ετήσια έσοδά της ούτε θα διενεργήσει αποσβέσεις.

Βιβλιογραφία

- OFFSHORE ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ –ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΟΥΒΗΣ ΕΚΔΟΣΗ 2003
- ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «Ο ΛΟΓΙΣΤΗΣ» (ΝΟ556, ΙΟΥΛΙΟΣ 20010)
- WWW.LAWNET.GR (1/4/2003)
- WWW.ENET.GR (1/42004 , 31/3/2004)
- WWW.IN.GR (7/11/2003 , 1/4/2004)
- WWW.KERDOS.GR (1/4/2004)
- WWW.NAFTEMPORIKI.GR (1/4/2003)
- WWW.YPETHO.GR (ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ) (7/11/2003)
- WWW.PATRASTODAY.GR(1/4/2003)

